

TÜRKİYE

AK PARTİ YAYIN ORGANI

B Ü L T E N İ

EKİM 2017 / SAYI: 113 / YIL: 15

**DÜNYA 5'TEN
BÜYÜKTÜR**

AK PARTi

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Ömer ARVAS

EDİTÖRDEN

MAHİR ÜNAL

Parti Sözcüsü

Tanıtım ve Medyadan Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

“

***Biz Türkiye olarak
geçmişten bu yana,
Irak'ta herkesin
barış içinde bir arada
yaşayacağı formülleri
destekledik ve
desteklemeye devam
ediyoruz***

”

“Coğrafya kaderdir” Büyük düşünür İbn-i Haldun'un altı asır önce söylediği bu söz, ülkemizin de içinde bulunduğu bölgenin bugünkü durumunu görmezden gelmeyi imkansız kılıyor. Bugün Türkiye, etrafında yaşanan tüm savaşlara, etnik çatışmalara, ekonomik darboğazlara ve keşmekeşe rağmen bir istikrar adası olarak yükseliyor. Şüphesiz bunda, Sayın Genel Başkanımız, Cumhurbaşkanımızın liderliği, AK Parti siyasetinin kapsayıcılığı ve teşkilat mensuplarımızın fedakarlıkları kadar, coğrafyayı iyi okuyabilmemizin de etkisi bulunuyor. Türkiye, 15 yıldır coğrafyasına sırt çevirmedi. Dünyada ve bölgesinde yaşanan haksızlıklara, adaletsizliklere seyirci kalmadı. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin yapısının değişmesi, temsilde adalet ilkesine riayet edilmesi çağrısı yaptık, “Dünya 5'ten büyüktür” dedik. Filistin meselesinde sesimizi yükselttik, Mısır'da seçilmiş iktidarın darbeye devrilmesine karşı durduk, Suriye'de kendi halkını katleden rejimin elinden kaçan milyonlarca Suriyeli kardeşimize kucak açtık.

Kuzey Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'nin, egemen bir devlet olan Irak'ın anayasasına ve uluslararası hukuka aykırı olarak yaptığı bağımsızlık referandumuna da aynı kararlılıkla yaklaşıyoruz. Bir noktayı kesin ve net biçimde vurgulamak gerek: Türkiye, Irak'ın toprak bütünlüğünden yanadır ve bölgede milli güvenliğini tehdit edecek hiçbir oldubittiye göz yummayacaktır. Biz bu meseleyi, dostluk-düşmanlık çerçevesinde değil, bir milli güvenlik meselesi, sınır güvenliğimiz, ülkemizin bölünmez bütünlüğü, uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarımız, bölge barışı ve istikrarı açısından ele alıyoruz.

Türkiye'nin bu tavrının bölgedeki Kürt kardeşlerimizle herhangi bir ilgisi olmadığına da altı önemle çizilmelidir. Bunu topluma ve dünyaya Kürt düşmanlığı olarak göstermeye çalışanlara, Türkiye'nin ve AK Parti iktidarının bölge Kürtlerinin hakları ve kazanımları konusundaki çabalarını tekrar hatırlatmak gerekir.

Biz Türkiye olarak geçmişten bu yana, Irak'ta herkesin barış içinde bir arada yaşayacağı formülleri destekledik ve desteklemeye devam ediyoruz. IKBY'de gerçekleştirilen referandum, bu durumu adeta imkânsız hale getirmenin ön adımıdır. Bu emrivaki girişim, meşru bir zemine oturmadığı gibi bölgeyi büyük bir krize sürükleme riski de taşımaktadır.

Bağımsızlık hayali, PKK, PKK'nın Suriye kolu PYD ve DAESH gibi terör örgütleri ile boğuşan bölgemizde; mevcut durumu daha da kötü bir hale getirmekten; IKBY de dâhil olmak üzere tüm bölge için yeni güvenlik sorunları doğurmaktan başka bir şeye hizmet etmeyecektir. Bu durumda tek kazanan; bölgede her zaman kan, gözyaşı ve istikrarsızlıktan beslenen eli kanlı terör örgütleri ile onların destekçileri olacaktır.

EDİTÖRDEN

İÇİNDEKİLER

10

ACI KAYBIMIZ

Abdulkadir Yüksel

Gaziantep Milletvekilimiz Abdulkadir Yüksel kalp krizi nedeniyle kaldırıldığı hastanede vefat etti. Yüksel için TBMM’de cenaze töreni düzenlendi.

32

“TÜRKİYE BU REFERANDUMU YOK HÜKMÜNDE SAYMAKTADIR”

Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım

Etkinliğin düzenlenmesinde emeği geçenlere teşekkür eden Başbakan Yıldırım, sempozyumun dünya ve bölge barışına, kardeşliğine katkı sağlamasını diledi.

14

“ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO) 10. AVRUPA BÖLGE TOPLANTISI”

Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım

Başbakanımız Binali Yıldırım, İstanbul’da düzenlenen “Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 10. Avrupa Bölge Toplantısı”nda yaptığı konuşmada, toplantı için İstanbul’un seçilmiş olmasında emeği geçenlere teşekkür etti.

34

MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU

Röportaj

“Hiç kimsenin bölgemizdeki kardeşlik, huzur ve güven iklimini bozmaya hakkı yoktur”

18

‘DÜNYA 5’TEN BÜYÜKTÜR’

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan, BM Genel Kurul Salonu’nda, BM 72. Genel Kurulu Genel Görüşmeleri Açılışı’nda yer alarak, Genel Kurul’a hitap etti.

38

TÜRKİYE, NEDEN BARZANI REFERANDUMUNA KARŞI?

Makale

IKBY Başkanı M. Barzani’nin 25 Eylül 2017’de bağımsızlık referandumu yapmakta ısrarcı olması ile Türkiye’nin Erbil’deki yönetime yaklaşımı değişmiştir.

22

“İNSANLIĞA KÜRESEL ÖLÇEKTE KATKI SAĞLAMANIN GAYRETİ İÇİNDEYİZ”

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan, ABD’de BM binasının karşısında bulunan yeni Türkiye binasının temel atma töreninde konuştu.

26

“KUZAY IRAK YÖNETİMİNİN YAPTIĞI REFERANDUMUN HERHANGİ BİR KARŞILIĞI YOKTUR”

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan, 26. Dönem 3. Yasama Yılı’nın açılışı dolayısıyla TBMM Genel Kurulunda milletvekillerine hitap etti.

30

“TÜRKİYE OLARAK İNİŞİYATİF ALMAYA HAZIRIZ”

Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım

Başbakanımız Binali Yıldırım, Meclis Tören Salonu’nda düzenlenen Yeni Yasama Yılı Resepsiyonu’na katıldı ve gazetecilerin gündeme ilişkin sorularını yanıtladı.

40

MEHMET MEHDİ EKER

Röportaj

“Türkiye Irak’ın toprak bütünlüğünü savunmaktadır”

46

MEHMET NACİ BOSTANCI

Röportaj

“Ortadoğu coğrafyası, bir sosyokültürel devamlılık coğrafyasıdır”

52

MEDENİYETİMİZİ YAŞATAN DÜNYAYLA YARIŞAN ŞEHİRLER

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan

“Tabandan gelen siyaset hikayemize borçlu olduğumuz bir gerçektir”

TÜRKİYE, 37 ÜLKEYE HAVA KARGOYLA BALIK İHRACATI YAPTI

Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamüller İhracatçıları Birliği verilerinden derlenen bilgiye göre, Türkiye, 2017'nin ilk 8 ayında **548 milyon dolarlık** su ürünleri ihracatı gerçekleştirdi. İhracatta en önemli payı, 88 milyon dolarlık ihracatla levrek aldı. Türk Hava Yolları'nın (THY) kargo şirketi Turkish Cargo'yla 37 ülkeye gerçekleşen hava kargoyla balık ihracatı, geçen yılın aynı dönemine göre **yüzde 20 artarak 53 milyon dolara** ulaştı.

'E-NABIZ' KULLANICISI 5 MİLYONU AŞTI

Sağlık Bakanlığı yetkililerinden edinilen bilgiye göre, iki yıl önce hizmete giren "e-Nabız", kişisel sağlık sisteminde, kullanıcı sayısında büyük bir artış sağlandı. Sağlık kayıtlarına 7 gün 24 saat erişim imkanı sunan ve tüm sağlık kayıtlarının kontrol ve yönetimini bizzat kişinin kendisine bırakan e-Nabız, **5 milyon 200 bin kişinin** hayatının bir parçası haline geldi.

MİLYARLARCA FİDAN TOPRAKLA BULUŞTURULDU

Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğüne (OGM) son 14 yılda ülke genelinde **3,8 milyar fidan** toprakla buluşturuldu. 81 ilde ağaçlandırma faaliyetlerine ara vermeden devam eden OGM, 14 yılda 3 milyar 813 milyon 803 bin 886 fidan dikti. Son 14 yıllık sürede 48 milyon 96 bin 429 dekar arazide ağaçlandırma faaliyeti gerçekleştiren Bakanlık, bu çalışmalar için yaklaşık **3 milyar 400 milyon lira** tutarında harcamada bulundu.

KÜLTÜREL MİRAS İSTATİSTİKLERİ

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2016 yılına ilişkin kültürel miras istatistiklerini açıkladı. Buna göre, Türkiye genelinde müze sayısı geçen yıl 2015'e göre **yüzde 2 artarak 417'ye çıktı**. Söz konusu müzelerin 193'ü Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde, 224'ü ise özel müze kategorisinde yer aldı. Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müzelerdeki eser sayısı, geçen yıl bir önceki yıla göre 2,4 artarak 3 milyon 311 bin 359 oldu. Özel müzelerde mevcut eser sayısı ise geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 4,9 azalarak 374 bin 250 oldu. Bakanlığa bağlı müze ve öğrenim yeri ziyaretçi sayısı ise söz konusu dönemler itibarıyla yüzde 38,7 azalarak 17 milyon 247 bin 440 olarak kayıtlara geçti.

TÜRKİYE'DE BEKLENEN YAŞAM SÜRESİ 78 YIL

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), "**Hayat Tabloları, 2014-2016**" istatistiklerini açıkladı. Buna göre, doğuştan beklenen yaşam süresi, Türkiye geneli için toplamda **78 yıl** olarak belirlendi. Doğuştan beklenen yaşam süresi, erkeklerde **75,3**, kadınlarda **80,7** yıl olarak hesaplandı. Genel olarak kadınlar erkeklerden daha uzun süre yaşarken, doğuştan beklenen yaşam süresi farkı **5,4** yıl oldu.

TÜRKÖK'TE BAĞIŞÇI SAYISI HEDEFİNE ULAŞILDI

Sağlık Bakanlığı ve Türk Kızılayı tarafından yürütülen Türkiye Kök Hücre Koordinasyon Merkezi (TÜRKÖK) projesinde, gönüllü kemik iliği bağışçısı sayısı **247 bin 784'e** ulaştı. Türk Kızılayından alınan bilgiye göre, TÜRKÖK projesi kapsamında, Ağustos 2014'te bağışçı kazanımı çalışmalarına başlandı. Projede üç yıllık kemik iliği bağışçısı sayısı hedefine ulaşıldı. Bu süreçte sayı 247 bin 784 oldu. Kadınlarda kan bağışı oranı **yüzde 13'ler** düzeyindeyken, kemik iliğinde bu oran **yüzde 38** olarak gerçekleşti.

IRKÇILAR, ALMANYA'NIN EN BÜYÜK ÜÇÜNCÜ PARTİSİ

Almanya'da İslam karşıtı, aşırı sağcı Almanya için Alternatif AfD Partisi, 94 milletvekiliyle Almanya Federal Meclisi'nin en büyük gruplarından biri olacak. AfD partisi daha önce Hristiyan Birlik (CDU/CSU) partilerinin üyesi siyasetçilerin başını çektiği oluşum tarafından Nisan 2013'te Berlin'de kuruldu. Sığınmacı istemeyen, AB'nin işleyişine karşı çıkan AfD'nin üst düzey isimleri, ırkçı fikirlerini beyan etmekten çekinmiyor. Parti, İslam'ın Almanya'ya ait olmadığını ve minareli cami inşa edilmemesini savunuyor. Müslümanların yanı sıra Yahudilere de olumsuz bakan partinin ırkçı fikirlerini meclis çatısı altında da savunup savunmayacağı merak ediliyor.

YARDIM KURULUŞLARINDAN ARAKAN ÇAĞRISI

Uluslararası 18 yardım kuruluşu, ordu ve fanatik Budistlerin saldırıları nedeniyle insani dram yaşanan Arakan eyaletine erişime izin verilmesi için Myanmar hükümetine çağrıda bulundu. Aralarında Save the Children (Çocukları Kurtarın Vakfı) ve uluslararası yoksullukla mücadele örgütü Oxfam'ın da bulunduğu 18 insani yardım kuruluşundan yapılan ortak açıklamada, 25 Ağustos'ta ordu ve fanatik Budistlerin saldırılarının başlamasından bu yana Arakan'daki sivilere neredeyse hiç insani yardım ulaşmadığı hatırlatıldı.

HOLLANDA'DA HALEN HÜKÜMET KURULAMADI

Hollanda'da, 15 Mart 2017'de yapılan genel seçimlerin üzerinden 200 günün üzerinde bir zaman geçmesine rağmen hala hükümet kurulamadı. Ülkede Özgürlük ve Demokrasi için Halk Partisi (VVD), Hristiyan Demokratlar Birliği (CDA), Demokrat 66 (D66) ve Hristiyan Birlik Partisi (CU) arasında hükümetin kurulması için müzakereler yürütülüyor. Bazı siyasetler, hükümet kurma sürecinin fazla uzadığını belirterek durumun endişe verici olduğunu vurguluyor.

KATALONYA'DA REFERANDUM GİRİŞİMİ

İspanya'nın doğusundaki Katalonya özerk yönetiminde yasa dışı olmasına rağmen yapılmak istenen bağımsızlık referandumuna katılan vatandaşlar, Barcelona'daki okullarda oy kullandı. İspanya hükümeti, polis ve jandarmanın müdahale ettiği Katalonya'daki bağımsızlık referandumunun tamamen geçerliliğini yitirdiğini bildirdi.

ABLUKADAKİ DOĞU GUTA'DA EĞİTİM MÜCADELESİ

Suriye'de Beşşar Esed rejimi, yaklaşık 6 yıldır abluka altında tuttuğu Doğu Guta'ya insani yardımların yanı sıra kırtasiye malzemesinin sokulmasını da engelliyor. Okulların açılmasıyla kırtasiyeye talebin artması, fahiş fiyatları da beraberinde getirdi. Artan fiyatlar, ailelerin bütçesini zorluyor. Okula gelen öğrenciler, eğitime zor şartlar altında devam ediyor.

DÜNYA TURİZMİ SON 7 YILIN EN YÜKSEK BÜYÜMESİNİ KAYDETTİ

Dünya turizmi, 2017'nin ilk yarısında, turist sayıları bakımından 2010 yılından bu yana görülen en iyi büyüme performansını gösterdi. Toplam turist sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6 (yaklaşık 36 milyon) arttı. Yılın ilk 6 ayında dünya genelindeki turizm destinasyonları yaklaşık 598 milyon turist ağırladı.

ACI KAYBIMIZ

GAZİANTEP MİLLETVEKİLİMİZ ABDULKADİR YÜKSEL KALP KRİZİ NEDENİYLE KALDIRILDIĞI HASTANEDE VEFAT ETTİ. YÜKSEL İÇİN TBMM'DE CENAZE TÖRENİ DÜZENLENDİ.

Törene Abdulkadir Yüksel'in eşi Kadriye Yüksel, çocukları Sadettin, Müslüm ve Hayriye Yüksel, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Meclis Başkanı İsmail Kahraman, Başbakan Binali Yıldırım, Bakanlar Kurulu üyeleri, Meclis Başkanvekili Pervin Buldan, siyasi partilerin grup başkanvekilleri eski ve yeni milletvekilleri, Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Ankara Valisi Ercan Topaca katıldı.

TBMM'deki törenin ardından, Yüksel'in naaşı TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Başbakan Binali Yıldırım ve ailesinin de bulunduğu uçakla Ankara'dan Gaziantep'e getirildi.

Sonrasında Yüksel'in Türk bayrağına sarılı naaşı, karayoluyla Gaziantep'ten memle-

keti Şanlıurfa'nın Birecik ilçesindeki Ulu Cami'ye götürüldü.

Cenaze namazına **Yüksel'in ailesi ve yakınlarının yanı sıra TBMM Başkanı Kahraman, Başbakan Yıldırım, Başbakan Yardımcıları Mehmet Şimşek, Recep Akdağ ve Hakan Çavuşoğlu, Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, AK Parti Grup Başkanvekili Mustafa Elitaş, CHP Grup Başkanvekili Levent Gök, AK Parti milletvekilleri, CHP milletvekilleri, siyasi parti temsilcileri, Gaziantep ve Şanlıurfa protokolü ile çok sayıda vatandaş** katıldı.

TBMM Başkanı Kahraman ve Başbakan Binali Yıldırım, Yüksel'in çocukları Sadet-

tin ve Müslüm ile saf tuttu. Namazın ardından Başbakan Yıldırım ve bazı bakanların bir süre omuz verdikleri Yüksel'in tabutu cenaze arabasına alındı.

Cenaze töreni boyunca, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Jülide Sarıeroğlu ile Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin ve AK Partili bazı kadın milletvekilleri, Yüksel'in eşi Kadriye Yüksel ile çocukları Sadettin, Müslüm ve Hayriye Yüksel'i teselli etmeye çalıştı.

Abdulkadir Yüksel'in naaşı daha sonra Birecik Asri Mezarlığı'ndaki aile mezarlığında toprağa verildi.

ABDULKADİR YÜKSEL

26. Dönem Gaziantep Milletvekilimiz olan Abdulkadir Yüksel 3 Temmuz 1962'de Şanlıurfa Birecik'te doğdu. Baba adı Şeyh Müslüm, anne adı Hayriye'dir.

Eczacı olan Yüksel Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesini bitirdi.

10 yıl Birecik Belediye Başkanlığı görevinde bulundu. AK Parti Yerel Yönetimler Başkan Yardımcısı olarak görev aldı.

Yüksel, evli ve 3 çocuk babasıdır.

“İSLAM MEDENİYETİ ÖZÜNDE BİR İLİM VE İRFAN MEDENİYETİDİR”

Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan, Kazakistan'ın Başkenti Astana'da Bağımsızlık Sarayı Genel Kurul Salonu'nda gerçekleştirilen İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) 1. Bilim ve Teknoloji Zirvesi'nin açılış oturumuna katılarak, konuşma yaptı.

İİT'nin ilk Bilim ve Teknoloji Zirvesi'ne katılmaktan duyduğu memnuniyeti ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, “İslam İşbirliği Teşkilatı Dönem Başkanı olarak kardeşim Sayın Nazarbayev'e bu tarihi girişiminden dolayı teşekkür ediyorum” diye konuştu.

İslam dünyası adına çok önemli bir adım atıldığına işaret eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Bizler, ilk emri 'ikra' yani 'oku' olan, beşikten mezara kadar ilim öğrenmeyi tavsiye eden bir dinin mensuplarıyız. İslam medeniyeti, özünde bir ilim ve irfan medeniyetidir. Müslümanların dünya siyasetine yön verdikleri dönem aynı zamanda bilginin, ilmin, yeniliğin merkezi oldukları dönemdir. Ne zaman ki Müslümanların hayatında okuma, ilim tahsil etme, araştırma, sorma, sor-gulama ikinci plana düşmüştür işte o

zaman gerileme ve çöküş de başlamıştır.

Bugün İslam dünyasındaki nüfusun yüzde 55'i okuma yazma dahi bilmiyor. OECD ülkelerinde milli gelirden eğitime ayrılan payın ortalaması yüzde 5,2 iken bu oran İslam dünyasında yüzde 1'i dahi bulmuyor. En başarılı çocuklarımızı, en parlak beyinlerimizi Batılı kurumlara ve ülkelere kaptırıyoruz. Günümüzün en önemli güç kaynağı olan enformasyon ve bilgi teknolojileri konusunda üreten değil tüketen konumundayız. Bu durum bizi milli güvenliğimiz başta olmak üzere birçok açıdan kırılgan hale getiriyor. Altını çizerek ifade etmek isterim ki dün olduğu gibi bugün de güçlü ülke olmak, bilgiyi üretmekten ve bilgiyi en iyi şekilde işleyebilmekten geçiyor.”

Türkiye'nin İİT çerçevesinde teknoloji paylaşımı, eğitim işbirliği, öğrenci ve akademisyen değişimi, burslar, üniversiteler arası ortak projeler geliştirme gibi alanlarda her türlü işbirliğine hazır olduğunu dile getiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türki-

ye'nin halihazırda teşkilat üyesi ülkelerden 9 bin 500 öğrenciye yüksek öğrenim bursu verdiğini anımsattı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Bizim inancımızda insanın görevi tabiata ve dünyaya tahakküm değildir. İnsanın gayesi dünyanın nimetlerinden istifade ederken onu korumak ve gelecek nesillere en iyi şekilde devretmektir. Çünkü bizi, tabiatı, dünyayı ve tüm evreni yaratan yüce Allah'tır. Çevreyi kirleten, doğal kaynakları düşüncesizce tüketen, kazanç uğruna savaşı, çatışmayı, katliamları meşru gören bir kalkınma modelini biz asla benimseyemeyiz. Öyleyse bizlerin dayanışmayı, yardımlaşmayı ve paylaşmayı esas alan bir anlayışla hareket etmesi gerekiyor. Özgürlük asla sorumsuzluk veya hukuksuzluk demek değildir. Bilhassa yeni iletişim araçları ve internet konusunda bu ilkenin gözetilmesi şarttır” değerlendirmesinde bulundu.

“Siber Suçlara Karşı Hukuki Ve Teknik Altyapımızı Güçlendirmeliyiz”

Hızlı, erişilebilir, bilinçli ve güvenli internetin birey, toplum, devlet, ticaret ve ekonomi açısından vazgeçilmez olduğunu söyleyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, **“Bununla birlikte internetin ve sosyal medyanın İslam düşmanlığının aracı olma yanında DEAŞ, El Kaide, FETÖ gibi terör örgütleri tarafından etkin şekilde kullanıldığını da biliyoruz. İslam ülkeleri olarak vatandaşlarımızı internetin tüm nimetlerinden faydalandırırken zararlı etkilerinden de korumakla mükellefiz. Bu çerçevede siber suçlara karşı hukuki ve teknik altyapımızı güçlendirmeliyiz. Yaptıkları her eylemle insanlığa ve İslam’a büyük zararlar veren eli kanlı çetelerin, değerlerimizin içini boşaltan akımların gençlerimizi dolayısıyla geleceğimizi çalmasına asla müsaade etmemeliyiz”** diye konuştu.

Barış, istikrar ve güvenlik olmadan kalkınma ve ilerlemenin olamayacağına işaret eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, **“İslam ülkelerinin şu dönemde çatışmaya ve gerilime değil vahdete, birlik ve beraberliğe ihtiyacı bulunuyor”** dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, son dönemde yaşanan hadiselerin bunu bir kez daha ortaya koyduğunu dile getirerek, **“Körfez bölgesinde yaşanan kriz hepimizi derinden üzmüştür. İslam İşbirliği Teşkilatı Dönem Başkanı olarak Körfez bölgesinde yaşanan krizin bir an önce çözüme kavuşmasını arzu ediyoruz. Kuveyt’in arabuluculuk çalışmalarını desteklemeyi sürdüreceğiz”** diye konuştu.

“Zulmün Son Bulması İçin Birlikte Mücadele Etmeliyiz”

Dünyanın her yerinde Müslümanların sıkıntı içinde yaşadıkları bir dönemden geçildiğine dikkati çeken Cumhurbaşkanı Erdoğan, **“İslam ülkeleri olarak bizim birliğimizi, beraberliğimizi, dayanışmamızı seferber etmemiz gerekirken enerjimizi bu tür krizlerle heba etmemeliyiz. Diğer taraftan ilk kablemiz Kudüs’ün ve Harem-i Şerif’in kutsiyetinin ihlal edil-**

mesine de asla izin veremeyiz. Mescid-i Aksa’ya yönelik saygısızlıkların, tahriklerin ve provokasyonların önüne geçilmesi için çok daha kararlı bir tutum ortaya koymalıyız” ifadelerini kullandı.

Myanmar’daki Müslümanların çektiği zulüm, işkence ve sürgünlerin son bulması için de hep birlikte gayret gösterilmesinin önemini vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, **“Türkiye olarak bu doğrultuda attığımız çeşitli adımlar var. Bölgede yaşanan insani dramın önüne geçmek için Myanmar ve Bangladeş hükümetleri ile birlikte çalışmak istiyoruz. Baskı ve katliamlardan kurtulmak için topraklarına sığınan Müslümanlara gerekli kolaylığın gösterilmesi beklentimizi ve yardım teklifimizi Bangladeş makamlarına iletтік. Uluslararası kuruluşlar; bilhassa da İslam ülkeleri olarak bizler elimizden gelen tüm imkanlarla bu zulmün son bulması için birlikte mücadele etmeliyiz”** değerlendirmesinde bulundu.

“ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO) 10. AVRUPA BÖLGE TOPLANTISI”

Başbakanımız Binali Yıldırım, İstanbul'da düzenlenen “Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 10. Avrupa Bölge Toplantısı”nda yaptığı konuşmada, toplantı için İstanbul'un seçilmiş olmasında emeği geçenlere teşekkür etti.

Toplantı için gelen konukları İstanbul'da ağırlamaktan duyduğu memnuniyeti dile getiren Başbakan Yıldırım, son yıllarda bölgede önemli gelişmeler ve değişiklikler yaşandığını vurguladı.

Küresel ekonomik krizden bu yana başlayan değişim ve gelişmelerin, işveren, işçi ve ülkeler üzerinde kalıcı ve önemli etkileri olduğuna değinen Başbakan Yıldırım, büyük ekonomik krizin başladığı 2008'den

bu yana bölgedeki 51 ülkeden bir bölümünün bu krizi derinden yaşadığını, bazıların ise daha az etkilendiğini ifade etti.

Bölgede yaşanan terör, iç çatışma, demografideki değişim, nüfus hareketleri, siyasi istikrarsızlıkların artarak bugünlere geldiğini dile getiren Başbakan Yıldırım, Suriye'de yaşanan iç savaş yüzünden milyonlarca Suriyelinin yurtlarını terk etmek zorunda kaldığını hatırlattı.

Yaklaşık 3,5 milyon Suriyeliyi 6 yılı aşkın süredir Türkiye'de misafir ettiklerini kaydeden Başbakan Yıldırım, şöyle konuştu:

“Biz canını kurtarmak isteyen, bunun için yollara düşen bu insanlara sahip

çıktık, ekmeğimizi bölüştük, evimizi açtık, onlara her türlü sıcak ilgi ve alakayı sağladık. Bu, bizim kültürümüzde olan birşey. Bu, bizim geçmişimizde olan birşey. Ancak Türkiye, bütün bunları yaparken, dünyadan da sadece ‘Türkiye iyi işler yapıyor, mültecilere, zordakilere yardım ediyor’ demekten daha fazlasını beklerdik. Maalesef Avrupa Birliği ülkeleri başta olmak üzere bütün dünya, bu gelişmeleri izlemekle yetindi ve Türkiye'nin sırtını sıvazlamakla kaldı.”

**“Türkiye
Büyük Bir Ülke”**

Başbakan Binali Yıldırım, Türkiye'nin büyük bir ülke olduğunu ve imkanlarının da çok geniş olduğunu söyledi. Türkiye'nin insanlık adına yapılan bu işlerden hiçbir pişmanlık duymadığını ve yapmaya da devam edeceğini vurgulayan Yıldırım, son açıklanan uluslararası raporlara göre, dünya genelinde insani yardım açısından gayrisafi milli hasıladan ayırdığı pay bakımından Türkiye'nin, dünyada ABD'den sonrabirinci sırada geldiğini bildirdi.

“Türkiye, 2019 Yılından İtibaren Tekli Öğretim Sistemine Geçecek Hale Geldi”

Yapacaklarının henüz bitmediğini aktaran Başbakan Yıldırım, konuşmasına şöyle devam etti:

“Türkiye ekonomisi üç kat büyüdü. Kişi başı milli gelir üç kat büyüdü. Yeni orta vadeli programda üç, dört yıllık programda Türkiye 2020'de orta gelir grubundan, yüksek gelir grubu ülkeler ara-

sına geçmiş olacak. Reform ve icraatlarımızı, insan odaklı anlayışla, yatırım, istihdam, üretime öncelik veren, refahın daha da adil paylaşımını öngören hedefler çerçevesinde yeniden gözden geçirdik. Türkiye'nin genç ve dinamik nüfusu hem bizim ülkemiz hem de civarımızdaki ülkeler için önemli bir fırsat olmaya devam edecek.”

Bu gerçekten hareketle, eğitimde fırsat eşitliği ve herkesin eğitim imkanlarına erişimi konusunda ciddi bir mesafe aldıklarını vurgulayan Başbakan Yıldırım, Türkiye'nin 2019 yılından itibaren tekli öğretim sistemine geçecek hale geldiğini, büyük illerde de okul altyapısı geliştirilerek tamamen tam gün boyu eğitime geçilmiş olacağını aktardı.

Türkiye'nin okul öncesi eğitimde, yüzde 60 seviyelerine çıktığını belirten Başbakan Yıldırım, ilkökulda öğretmen başına düşen öğrenci sayısının 20 civarında olduğunu kaydetti.

Bunların önemli gelişmeler olduğunu vurgulayan Başbakan Yıldırım, **“Bilgi toplu-**

mu anlamında Türkiye, bugün yüzde 65'e ulaşmıştır. İnternet erişimine sahip hanelerin sayısı, yüzde 87'dir. Her okulumuzda geniş bant internet erişimi, akıllı tahta vardır. Bilgi iletişim teknolojilerinden toplumun bütün kesimleri azami oranda faydalanmaktadır. Eğitimde uzmanlaşmaya, her seviyede kaliteyi arttırmaya devam edeceğiz” dedi.

Eğitim, istihdam bağlantısının hükümetin önem verdiği konuların başında geldiğine değinen Başbakan Yıldırım, bu anlamda iş dünyasının ihtiyaç duyduğu meslek alanlarında nitelikli insan yetiştirilmesini sağlayacak mesleki eğitimin kalitesini arttıracak düzenlemeleri yaptıklarını aktardı.

Organize sanayi bölgelerinde meslek okullarının açılması, çıraklar yetiştirilmesi ve bunların maliyetlerinin devlet tarafından karşılanması gibi birçok tedbiri hayata geçirdiklerini anlatan Başbakan Yıldırım, eğitimi, ekonominin ihtiyacı, toplumun talepleri doğrultusunda sürekli yenilediklerini söyledi.

CUMHURBAŞKANIMIZ ERDOĞAN'DAN YOĞUN DİPLOMASİ TRAFİĞİ

Cumhurbaşkanımız Erdoğan, BM 72. Genel Kuruluna katılmak üzere gittiği New York'ta, yoğun bir diplomasi trafiği gerçekleştirdi

Cumhurbaşkanımız Erdoğan, 13 devlet ve hükümet başkanıyla görüştü

DEVLET BAŞKANLARI

ABD Başkanı
Donald Trump

Fransa Cumhurbaşkanı
Emmanuel Macron

Kosova Cumhurbaşkanı
Haşim Taçi

Sırbistan Cumhurbaşkanı
Aleksandar Vucic

Ukrayna Devlet Başkanı
Petro Poroşenko

Filistin Devlet Başkanı
Mahmud Abbas

HÜKÜMET BAŞKANLARI

İngiltere Başbakanı
Theresa May

Pakistan Başbakanı
Şahid Hakan Abbasi

Japonya Başbakanı
Şinzo Abe

Hırvatistan Başbakanı
Andrej Plenkovic

Somali Başbakanı
Hasan Ali Hayri

Moldova Başbakanı
Pavel Filip

Arnavutluk Başbakanı
Edi Rama

- NATO Genel Sekreteri **Stoltenberg** ve BM Genel Sekreteri **Guterres** ile bir araya geldi
- **Alibaba internet sitesinin kurucusu ve başkanı** Jack Ma ve Bloomberg İcra Kurulu Başkanı ve eski New York Belediye Başkanı Michael Bloomberg ile ayrı ayrı görüştü
- SETA düşünce kuruluşu üyelerini kabul etti

Cumhurbaşkanımız Erdoğan, çeşitli etkinliklerde de konuşma gerçekleştirdi

- BM 72. Genel Kurulu
- "İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Rohingya Temas Grubu Toplantısı"
- Yeni Türkevi binasının temel atma töreni
- "TÜRKEN Vakfı Geleneksel Gala Yemeği"
- "Türk Amerikan ve Amerikalı Müslüman Toplumuyla Buluşma" programı
- Erdoğan, dünyanın önde gelen iş forumlarından "Bloomberg Küresel İş Forumu"nda da soruları yanıtladı

‘DÜNYA 5’TEN BÜYÜKTÜR’

CUMHURBAŞKANIMIZ RECEP TAYYİP ERDOĞAN, BM GENEL KURUL SALONU’NDA VE BM 72. GENEL KURULU GENEL GÖRÜŞMELERİ AÇILIŞI’NDA YER ALARAK GENEL KURUL’A HİTAP ETTİ.

Cumhurbaşkanı Erdoğan konuşmasına, “Birleşmiş Milletler 71’inci Genel Kurul Başkanı sıfatıyla geçtiğimiz yıl boyunca yürüttüğü başarılı çalışmalar için Sayın Peter Thomson’a teşekkür ediyorum. Genel Kurul Başkanlığına devralan Sayın Miroslav Layçak’ı da özellikle tebrik ediyorum” diyerek başlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, “İnsana Odaklanmak: Sürdürülebilir bir dünyada herkes için barış ve insanca yaşama mücadelesi” temasıyla toplanan bu yılki Genel Kurulumuz tüm dünya halkları için hayırlara vesile olmasını diliyorum” ifadeleriyle başladı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Genel Kurul’da bulunanlara “Sayın Başkan, değerli delegeler, geçtiğimiz yıl bu salonda sizlerle

birlikte oluşumuzun üzerinden geçen sürede maalesef, küresel barış ve istikrar daha da geriye gitmiştir. Terörün ve savaşın çirkin yüzünü, dünyanın farklı köşelerinde görmeye devam ediyoruz” sözleriyle seslendi.

Çatışma ortamlarından beslenen teröristlerin, faaliyetlerini muhtelif bölgelere yayarak sürdürdüğünü belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, yabancı düşmanlığının, kültürel ırkçılığın ve İslam karşıtlığının etrafında buluşan radikal akımların, şiddet dolu eylemlerini endişeyle takip ettiklerini dile getirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, bu olumsuz tabloyu tersine çevirmenin en etkili yolunun, bu çatı altında gerçekleştirilecek samimi

işbirliği olacağına vurgu yaparak, “Dünya barışı için yeni bir bakış açısı geliştirmeye ihtiyacımız var. Hiçbir kriz ve hiçbir tehdit, kendi haline bırakılarak çözülmez. Daha güvenli ve müreffeh bir dünya için hepimizin elini taşın altına koymasına gerekiyor. Türkiye, işte bu anlayışla girişimci ve insani bir dış politika yürütüyor” değerlendirmesinde bulundu.

“Suriye Halkını, Maalesef Uluslararası Toplum Yalnız Bırakmıştır”

Yedinci yılına giren Suriye ihtilafının, ülkede, bölgede ve tüm dünyada derin yaralar açtığına işaret eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, konuşmasına şöyle devam etti:

“Suriye’de siviller ve günahsız yavrularla birlikte bir medeniyet de yok ediliyor. Bu ülkeyi yerle bir eden, istikrarsızlığın ve zulmün beslediği terör, sınırları aşarak bir kanser gibi yayılıyor. Demokrasi, özgürlük, adalet, aydınlık bir gelecek talebiyle harekete geçen Suriye halkını, maalesef uluslararası toplum yalnız bırakmıştır. Biz Türkiye olarak, hangi kökenden, hangi meşrepten olursa olsun

reci’nin de yeniden canlandığını söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Astana’da varılan mutabakat çerçevesinde İdlib bölgesinin güvenliğe kavuşturulmasıyla ilgili yeni bir planı hayata geçireceklerini bildirerek, **“Ülkenin toprak bütünlüğü esasına dayanan, halkın demokratik taleplerine saygı duyan, istikrarlı ve müreffeh bir Suriye’nin inşası yolunda atılacak her**

Birliği (AB) başta olmak üzere uluslararası toplumdan yeterli desteği alamadıklarını özellikle belirtmek istediğinin altını çizdi.

Türkiye’deki kamplarda ve şehirlerde yaşayan sığınmacıların ihtiyaçlarını karşılamak için kamunun, sivil toplum kuruluşlarının ve halkın yaptığı harcamaların tutarının 30 milyar doları bulunduğunu bildi-

hepsini de kardeşimiz olarak gördüğümüz, derin tarihi ilişkilerle bağlı olduğumuz bu insanların yaşadıkları trajediye kayıtsız kalamazdık.”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Suriye’de çatışmaların başladığı 2011 baharından beri sorunun çözümü için her türlü insani ve siyasi gayreti gösterdiklerini vurgulayarak, Türkiye’nin 3 milyonun üzerinde Suriyeli ile 200 binin üzerinde Iraklı sığınmacıya ev sahipliği yaptığını anlattı.

Ülkede kalıcı bir ateşkesin sağlanması ve barışın tesisi için Rusya ve İran ile tüm kesimlerin katılımıyla Astana toplantılarını başlattıklarına dikkati çeken Cumhurbaşkanı Erdoğan, bu girişimlerin ardından uzun zamandır tıkanmış olan Cenevre Sü-

adımın destekçisiyiz” diye konuştu.

“AB, Sadece 820 Milyon Avro Gönderdi”

Suriye krizinin başlamasıyla Türkiye’ye gelen sığınmacılar ve Avrupa’ya yönelen mülteci akınının önüne geçmek için her türlü tedbiri aldıklarını ve almaya devam edeceklerini belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, barınmadan gıda ve giyime, sağlık hizmetinden eğitime kadar sığınmacıların tüm ihtiyaçlarını, Türkiye’yi ziyaret eden herkesin takdirini kazanan bir standartta karşıladıklarını ifade etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ancak bu doğrultuda yürüttükleri çalışmalara Avrupa

ren Cumhurbaşkanı Erdoğan, **“Buna karşılık, Avrupa Birliği söz verdiği 3 milyar avro artı 3 milyar avro yardımın sadece 820 milyon avrosunu göndermiştir. Uluslararası toplumdan Birleşmiş Milletler aracılığıyla gelen yardımların tutarı da 520 milyon dolar civarındadır”** ifadesini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Suriyeli sığınmacılar için gelen yardımların Türkiye’nin bütçesine girmediğini, bunların sadece Birleşmiş Milletler’in ilgili kurumları üzerinden yardım kuruluşları aracılığıyla ihtiyaç sahiplerine ulaştırıldığını belirtti.

”Mağdur Ve Mazlum Duruma Düşmüş Herkesin

ABD Başkanı
Donald Trump

Alibaba internet sitesinin kurucusu ve başkanı Jack Ma

Japonya Başbakanı
Shinzo Abe

Arnavutluk Başbakanı
Edi Rama

Hırvatistan Başbakanı
Andrej Plenković

New York Belediye Başkanı
Michael Bloomberg

Yardıma Koşuyoruz”

“Buradan tüm dünyanın huzurunda, topraklarında barındırdığı 3,2 milyon sığınmacının tüm yükünü Türkiye'nin omuzlarına bırakan ülkeleri ve uluslararası kuruluşları, verdikleri sözleri tutmaya davet ediyorum” ifadesine yer veren Cumhurbaşkanı Erdoğan, şöyle devam etti:

“Esasen Türkiye, dünya çapında insani yardım ve kalkınma yardımı faaliyetleri yürüten bir ülkedir. Sadece ülkemize gelen sığınmacılara kucak açmakla kalmıyoruz. TİKA, AFAD, Kızılay gibi kurumları ve çeşitli sivil toplum örgütleri aracılığıyla dünyanın neresinde olursa olsun mağdur ve mazlum duruma düşmüş herkesin yardımına koşuyoruz. Örneğin Türkiye, Somali'nin yeniden yapılandırılması için resmi kurumları ve sivil toplum örgütleri aracılığıyla 1 milyar dolarlık bir kaynak kullanmıştır. Somali konusunda yaptığımız çalışmalar ve elde ettiğimiz sonuçlar, gerçekten benzer çalışmalara örnek olacak düzeydedir.

Kesinleşen OECD istatistiklerine göre ülkemiz, 2016 yılında yaptığı 6 milyar dolarlık insani kalkınma yardımlarıyla,

bu alanda rakam olarak dünyada ikinci sırada, milli gelirine oranla da ilk sırada yer almaktadır. Halbuki Türkiye, dünyanın en büyük 17'nci ekonomisidir. Gerçekleştirdiği insani kalkınma yardımları milli gelirinin binde 8'ine ulaşan Türkiye, bu çerçevede Birleşmiş Milletler hedeflerini tutturabilen 6 ülkeden biri olmuştur.”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, görüldüğü üzere Türkiye'nin, Genel Kurul'un ana mesajını oluşturan “Sürdürülebilir bir dünya” hedefi için tüm gücüyle çalıştığının, ilerleyen süreçte de bu hassasiyetlerle yoluna devam edeceğinin altını çizdi.

“Dünyanın Yeni DEAŞ'ların Tehdidi Altına Girmesi Kaçınılmazdır”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'nin, Suriye ve Irak'taki istikrarsızlıktan beslenen DEAŞ ve PKK gibi bölgenin en eli kanlı terör örgütleriyle kıyasıya bir mücadele içinde olduğunu vurguladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, bunun yanında, ülkenin meşru, demokratik rejimini kanlı bir darbeyle değiştirmeye teşebbüs eden FETÖ terör örgütüyle de mücadelesinin devam ettiğini belirtti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, DEAŞ'ın, Türkiye'nin sınırlarına yönelik saldırılarına karşı Suriye'de başlattıkları Fırat Kalkanı Harekati'yle, 243 meskun mahali ve 2 bin kilometrekarenin üzerinde toprağı örgütten temizledikleri bilgisini paylaştı.

Bu operasyon sırasında 3 bine yakın DEAŞ militanının etkisiz hale getirildiğini bildiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, teröristlerden temizlenen bölgeye 100 bine yakın Suriyelinin geri dönerek yerleştiğini söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Fırat Kalkanı Operasyonu'nun, bölgenin işgalinden bu yana DEAŞ'a karşı elde edilen en büyük başarı olduğunu dile getirerek, şunları kaydetti:

“Şu gerçeği huzurlarınızda ifade etmek durumundayım, Bölgede, ‘DEAŞ'a karşı mücadele verdiğini’ söyleyen grupların ve güçlerin büyük bir bölümünün kesinlikle böyle bir amacı yoktur. Bu gruplar ve güçler, DEAŞ'ı kendi gündemlerini hayata geçirmek için bir araç olarak kullanıyor. PYD-YPG'nin, Suriye'de ele geçirdiği bölgelerde demografik yapıyı değiştirme, halkın mallarına el koyma, kendisine karşı çıkanları öldürme veya

Sırbistan Cumhurbaşkanı
Aleksandar Vučić

Somali Cumhurbaşkanı
Hasan Ali Hayri

Ukrayna Devlet Başkanı
Petro Porosenko

BM Genel Sekreteri
Antonio Guterres

Kosova Cumhurbaşkanı
Haşim Taçi

Moldova Cumhurbaşkanı
Pavel Filip

İngiltere Başbakanı
Theresa May

sürgün etme yönündeki çabaları insanlık suçudur. DEAŞ'la mücadele meşru bir zeminde yürütülmediği takdirde, dünyanın yeni DEAŞ'ların tehdidi altına girmesi kaçınılmazdır.

Benzer yaklaşımlar, Irak'ta da söz konusudur. Irak'ın da toprak bütünlüğü temelinde varılacak uzlaşmalara ve ortak gelecek inşa etme ideallerini hayata geçirmeye ihtiyacı vardır. Bağımsızlık talepleri gibi, bölgede yeni krizler, yeni çatışmalar ortaya çıkartabilecek adımlardan uzak durulması gerekiyor. Buradan, Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'ni, bu doğrultuda başlattığı girişimden vazgeçmeye davet ediyoruz. Türkiye'nin bu konudaki çok açık ve kararlı tavrını görmezden gelmek, Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'ni elindeki imkanlardan da edecek bir sürecin önünü açabilir. Yeni çatışmaların fitilini ateşlemek yerine, hep birlikte bölgede huzuru, barışı, güvenliği, istikrarı tesis için çalışmalıyız."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Tüm bu gelişmeler ve yaşanan insani trajediler, Türkiye olarak 'Dünya 5'ten büyüktür' diyerek sembolleştirdiğimiz Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi-

nin yeniden yapılandırılması çağrımızın haklılığını teyit ediyor. Aynı zamanda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin reforme edilmesinde ne kadar geç kaldığımızın da ifadesidir.

Tüm dünyanın temsilcileri sıfatıyla bu çatı altında biraraya gelen bizler, terör örgütlerinin cinayetlerine, insani krizlere ve mağduriyetlere engel olacak bir irade ortaya koyamazsak, o zaman herkes başının çaresine bakmanın yollarını arar. Bu anlayışın yaygınlaşması durumunda dünyamız yeni bir kaos ve zulüm fırtınasının içine sürüklenir. Batı ülkeleri yabancı düşmanlığı, ırkçılık, İslam karşıtlığı gibi eğilimleri engellemezse, kriz bölgelerindeki ülkeler, terör örgütleriyle ve yoksullukla kararlı bir şekilde mücadele etme iradesi ortaya koymazsa ve hep birlikte bunların tamamı için işbirliği yapmazsak sürdürülebilir bir dünyada herkes için barış ve insanca yaşama ideallerimize nasıl ulaşabiliriz?"

Mülteciler Yüksek Komiserliği döneminde yakın işbirliği içinde olduğumuz Sayın Genel Sekreterin, bu doğrultuda yürüttüğü çalışmaları destekliyoruz. Mevcut yapısıyla insanlığın hayrına somut adım atma kapasitesi kalmamış olan bu çarpık sistemin devamında is-

rar etmek, kimsenin faydasına değildir."

Güvenlik Konseyinin demokratik, şeffaf, adil ve etkin yapıya kavuşmasını istediklerini ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, Konseyin, tamamı aynı hak ve yetkilere sahip, her yıl 10'u yenilenmek suretiyle hepsi de 2 yıl görev yapan 20 üyeden oluşan bir yapıya kavuşturulması teklifinde bulduklarını söyledi.

Böylece dünyadaki ülkelerin tamamının, sıraları geldikçe bu önemli kurumda söz sahibi olacağına işaret eden Erdoğan, **"Artık 2. Dünya Savaşı sonrası dünya yok, dünya çok değişti. Öyleyse sadece 5 daimi üyeye idare edilen bir dünya değil, tüm dünya ülkelerinin görev aldığı dünya ülkeleriyle idare edilen bir Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin insanlığın vicdanı olacağına inanıyoruz"** ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Birleşmiş Milletler (BM) 72. Genel Kurulu Görüşmeleri'ne katılmak üzere geldiği ABD'nin New York kentinde çeşitli ülkelerin devlet ve hükümet başkanları ile bir araya geldi.

“İNSANLIĞA KÜRESEL ÖLÇEKTE KATKI SAĞLAMANIN GAYRETİ İÇİNDEYİZ”

CUMHURBAŞKANIMIZ RECEP TAYYİP ERDOĞAN, ABD'DE BM BİNASININ KARŞISINDA BULUNAN YENİ TÜRKEVİ BİNASININ TEMEL ATMA TÖRENİNDE KONUŞTU.

Türkiye'nin, gelişen ve değişen dış politika anlayışına uygun mekanlara ihtiyacının arttığını belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, New York'un pek çok uluslararası kuruluşlara ev sahipliği yaptığını, dünyanın önde gelen finans, ticaret, kültür, sanat ve diplomasi merkezlerinden birisi olduğunu, dolayısıyla hedeflerine uygun mekan ihtiyacının en çok hissedildiği yerlerin başında da bu şehrin geldiğini söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, eski Türkevî binasının artık ihtiyacı karşılayamadığını ifade ederek, bu mekanın yıllar boyunca ülkenin dış politikasına merkez olduğunu dile getirdi.

Arsasını ve inşaat alanını büyüterek Türkiye'nin vizyonuna yakışır bir Türkevî binası yapma kararlarını bugün fiilen hayata geçirdiklerini vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Başbakan olduğum dönem-

de burası bize yetmez, daha büyük bir yere kavuşmamız lazım diye bir gayretin içerisine girdik. Şu anda üzerinde bulunduğumuz kısmı, arkadaki duvara kadar olan bölümü böylece eski Türkevî binasına katmış olduk. Bunun bize artı olarak kazandırdığı farklı bazı avantajlar da var. Tüm aşamalarıyla yakından ilgilendiğim bu projenin bir an önce tamamlanarak hizmete gireceğine inanıyorum. Bunun için de Türkevî, Ameri-

ka'da yaşayan on binlerce vatandaşın yanında, dost ve kardeş olarak gördüğümüz tüm halklara da hizmet verecektir” diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, hedeflerinin bu binanın sadece işi olanların geldiği bir yer olmasının ötesinde, sıkıntıya düşen herkes için güvenli bir liman, ferahlatıcı bir vaha haline getirilmesi olduğunu ifade etti.

Türkevi'nin, tam karşısında yer aldığı BM'ye asıl misyonunu hatırlatacak bir kukaklayıcılıkla hizmet vereceğini ümit ettiğinin altını çizen Cumhurbaşkanı Erdoğan, konuşmasına şöyle devam etti:

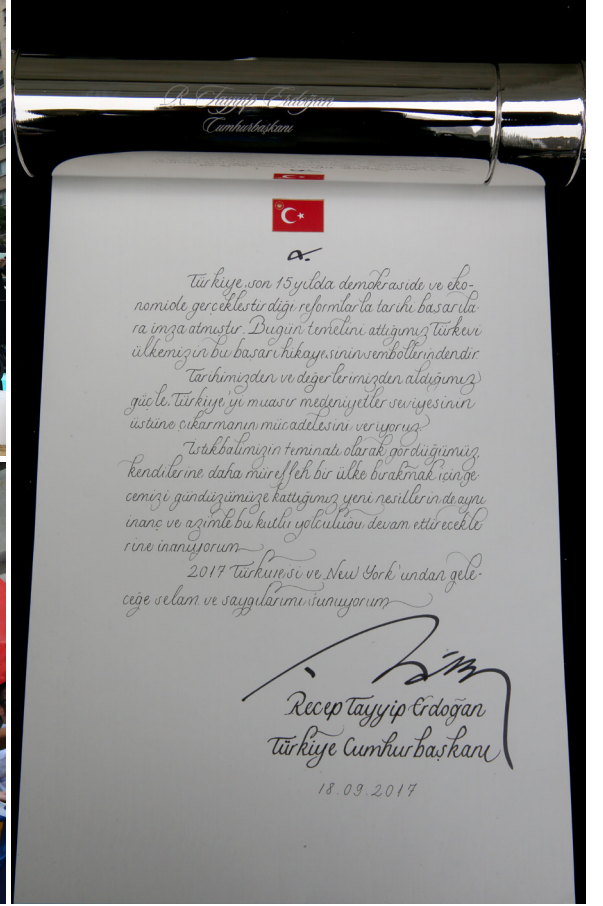
inanyorum.

Uluslararası alanda yeni işbirliği imkanları oluşturarak, bu çabamızı genişletmeye çalışıyoruz. Siyasi diyalogu, ekonomik işbirliğini ve toplumlar arası etkileşimi güçlendirmek suretiyle insanlığa küresel ölçekte katkı sağlamanın gayreti içindeyiz. Küresel sorunların ancak küresel işbirliği sayesinde veya bu yolla çözülebileceği görüşümüzü her fırsatta ifade ediyoruz.”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, BM binasının karşısında bulunan yeni Türkevi'nin temel atma töreninde, kendisinin kaleme aldığı

“Tarihimizden ve değerlerimizden aldığımız güçle Türkiye'yi muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkarmanın mücadelesini veriyoruz” vurgusu yapan Erdoğan, şunları kaydetti:

“İstikbalimizin teminatı olarak gördüğümüz, kendilerine daha müreffeh bir ülke bırakmak için gecemizi gündüzümüze kattığımız yeni nesillerin de aynı inanç ve azimle bu kutlu yolculuğu devam ettireceklerine inanyorum. 2017 Türkiye'si ve New York'undan geleceğe selam ve saygılarımı sunuyorum.”

“Türkiye, bölgesel ve uluslararası düzeyde barışın, istikrarın, güvenliğin ve refahın tesisi için tüm gücüyle ve imkanlarıyla mücadele etmektedir. Bu doğrultuda sürdürdüğümüz yapıcı ve aktif girişimlerimizle dünyadaki halkların büyük bölümünün takdirini kazandık. Bölgesel düzeyde üstlendiğimiz etkin roller sayesinde milyonlarca insanın hayatına olumlu yönde katkıda bulunduğumuza

mektubu özel bir kapsülün içinde temele yerleştirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, mektubunda, *“Türkiye, özellikle son 15 yılda demokrasi ve ekonomide gerçekleştirdiği reformlarla tarihi başarılarla imza atmıştır. Bugün temelini attığımız Türkiye, ülkemizin bu başarı hikayesinin sembollerindedir”* ifadelerine yer verdi.

“Türkiye, Özellikle Son 15 Yılda Demokrasi Ve Ekonomide Gerçekleştirdiği Reformlarla Tarihi Başarılarla İmza Atmıştır”

DÜNYA UYARDI BARZANİ DUYMADI

İKBY Başkanı Barzani, İsrail dışındaki tüm uluslararası toplumun "referandumu iptal et" çağrılarına kulak asmadı

TÜRKİYE

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Türkiye'nin gayri meşru referandumu kabul etmediğini belirtti ve iptal edilmesini istedi. MGK'nın ardından, "Tüm ikazlarımıza rağmen bu referandumun yapılması halinde Türkiye ikili ve uluslararası anlaşmalardan doğan haklarını mahfuz tutar." açıklaması yapıldı

Irak Başbakanı

HAYDAR EL-İBADİ

"Referandumun sonuçlarını tanımayacağız. Irak'ın birliğini ve vatandaşların güvenliğini korumak için gereken adımları atacağız." dedi

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GÜVENLİK KONSEYİ (BMGK)

22 Eylül'de referandumun ertelenmesi için yapılan toplantıda Erbil'e sorunların diyalogla çözülmesi çağrısı yapıldı

Beyaz Saray Sözcüsü

SARAH SANDERS

16 Eylül'de referandumun iptal edilmesi çağrısında bulunarak, Erbil'in Bağdat ile ciddi görüşmeler ve sürdürülebilir diyaloga geçmesini istedi

İRAN

İKBY'nin Irak'tan ayrılması halinde bütün sınır kapıları ve yolların kapatılacağı uyarısında bulundu

ABD'nin DEAŞ'la Mücadele Özel Temsilcisi

BRETT MCGURK

Referandumun herhangi bir uluslararası yasal dayanağının bulunmadığını, referandum yolunun riskli olduğunu belirtti

SUUDİ ARABİSTAN

Referanduma diğer ülkeler gibi karşı çıkarak bölgeyi tehlikelerden korumak için geri adım atılmasını talep etti

İNGİLTERE DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

İKBY'nin referandum planının desteklenmediği, böyle bir adımın bölgedeki istikrarsızlığı arttırma riski barındırdığı bildirildi

“KUZEY IRAK YÖNETİMİNİN YAPTIĞI REFERANDUMUN HERHANGİ BİR KARŞILIĞI YOKTUR”

CUMHURBAŞKANIMIZ RECEP TAYYİP ERDOĞAN, 26. DÖNEM 3. YASAMA YILI'NIN AÇILIŞI DOLAYISIYLA TBMM GENEL KURULUNDA MİLLETVEKİLLERİNE HİTAP ETTİ.

Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan, 26. Dönem 3. Yasama Yılı'nın açılışı dolayısıyla TBMM Genel Kurulunda milletvekillerine hitap etti.

Bugüne kadar TBMM'de çatısı altında görev yapmış tüm milletvekillerini saygıyla yad ettiğini belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, Cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal başta olmak üzere, TBMM üyelerinden ahirete irtihal etmiş bulunanları rahmetle andığını söyledi.

Kurtuluş Savaşı'nı sevk ve idare eden, 15 Temmuz'da da en ağır şekilde saldırıya maruz kalarak çifte gazilik unvanını

kazanan Yüce Meclise yeni yasama yılında başarılar dileyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, aziz milletin, 15 Temmuz gecesi, tek yürek ve tek bilek olarak bağımsızlığının, geleceğinin ve iradesinin temsilcisi olan tüm müesseselere sahip çıktığını dile getirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, “TBMM ve Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nin etrafında adeta etten bir duvar ören milletimiz, istiklalinin ve istikbalinin sembolü olarak gördüğü bu kurumları korumak için canını vermekten dahi çekinmemiştir” diye konuştu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları kaydetti:

“Nitekim, TBMM ve hemen karşıımızdaki Genelkurmay Başkanlığı binasının çevresinde 34 vatandaşımız, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi etrafında da 29 vatandaşımız şehit olmuştur. 15 Temmuz darbe girişiminin birinci yıl dönümünde TBMM'nin hemen önünde gece saat 3'te, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi önünde de sabah saat 6'da bir araya gelen on binlerce vatandaşımız, milletimizin bu konudaki kararlılığını bir kez daha göstermiştir. Bu vesileyle, İstanbul'da 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nde, Ankara'da Meclis'te ve Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde yapılan törenler

ile ülkemizin dört bir yanında gece yarısına kadar süren demokrasi nöbetlerine coşkuyla iştirak eden tüm vatandaşlarımıza bir kez daha şükranlarımı sunuyorum.

15 Temmuz gibi felaketler, ülkelerin ve milletlerin birliklerinin, beraberliklerinin, dayanışmalarının, maziden atıya uzanan ortak değerlerinin adeta test edildiği imtihanlardır. Hamdolsun biz devlet ve millet olarak bu imtihanı alnımızın akıyla verdik. Artık ülkemiz üzerinde karanlık emeller besleyenlerin, bunun için kanlı senaryolar yazanların, kendile-

rine ihanet ortakları devşirenlerin işi çok daha zordur. Milletimiz de devletimiz de Meclisimiz de oynanan oyunu görmüş ve tepkisini tek bir yumruk gibi terör örgütlerinin, ihanet çetelerinin tepesine inerek ortaya koymuştur. 15 Temmuz artık bizim, tıpkı Malazgirt gibi, tıpkı İstanbul'un fethi gibi, tıpkı Çanakkale gibi, tıpkı Dumlupınar gibi, tıpkı ecdadımızın nice emaneti gibi hepimizin ortak bir değeridir. Bu değere sahip çıkan, bu değere saygı duyan herkes milletimizin gönlünde yükselir, yücelir, itibar sahibi olur. Bu değeri örselemeye, önemsizleştirmeye, çarpıtmaya kal-

kan herkes de milletimizden hak ettiği cevabı alır, hak ettiği muameleye maruz kalır. Darbenin doğrudan hedefi olan TBMM'deki partilerimizden bu konuda çok daha fazla hassasiyet beklediğimi özellikle belirtmek istiyorum."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Irak'ın, ilk Körfez Savaşı'ndan bu yana istikrara kavuşamadığını, sürekli çatışmaların ve krizlerin yaşandığı bir ülke olduğunu bildirdi.

DEAŞ tehdidinin ilk patlak verdiği yer olan Irak'taki mezhep geriliminin, pek

çok sorunun ana kaynağı durumunda olduğunu vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, **“Şimdi bir de bu sıkıntıya, Kuzey Irak Yönetiminin attığı yanlış adımlar eklenmiştir. Hem Irak Anayasasına göre hem de uluslararası toplumun yaklaşımı itibarıyla, Kuzey Irak Yönetiminin yaptığı referandumun herhangi bir karşılığı yoktur. Buna rağmen, bu teşebbüs dahi başlı başına önemli bir sorundur”** ifadesini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'nin, Irak'taki tüm kesimlerin güvenliği, huzuru, refahı için yaptığı çalışmaların, Kuzey Irak Yönetimi nezdinde böyle karşılık bulmasının üzüntüsü içinde olduğunu belirterek, **“Buradaki asıl sıkıntı bu girişimin yol açtığı sonuçların, asıl kimin işine yarayacağıdır”** dedi.

Kadim devletlerin dahi varlıklarını korumakta zorlandıkları bir kaotik dönemde, bölgesel bir yapının bağımsızlık iddiasının, başka güçlerin oyuncağı olmaktan öte bir anlam taşımayacağını altını çizen Cumhurbaşkanı Erdoğan, **“Sınırlarımızın hemen başında, hem Irak halkı, hem de Türkiye başta olmak üzere çevre ülkeler için daimi tehdit oluşturacak bir fitne kuyusunun kazılmasına biz göz yumamayız”** değerlendirmesinde bulundu.

“Hele hele uluslararası toplumun aidiyeti tartışmalı olarak gördüğü, bizim ise bir Türkmen kenti olduğunu çok iyi bildiğimiz Kerkük üzerinden ülkemizin tehdit edilmesine asla tahammül edemeyiz; bunun hesabını da mutlaka sorarız” diyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Erbil'deki Kürt'ün hakkını savunmak, Musul'daki Arap'ın, Kerkük'teki Türkmen'in hakkını yok saymak anlamına asla gelemez. Yanı başındaki

Türkiye'yi karşısına alma uğruna uzaklardan destek bekleyen Kuzey Irak Yönetimi, eninde sonunda hüsrana uğramaya mahkumdur. Hiç kimse-nin bölgede yaşayan milyonlarca mazlum insanı, ambargoların, tecrit ve yaptırımların baskısı altında perişan etmeye hakkı yoktur. Güvenliğin ve refahın formülünün birlikte, бүтүнлүкте, dayanışmada arandığı bir dönemde bu tür ayrılıkçı heveslere kapılmak, en başta kendi toplumuna ihanet etmektir.”

“Bu Yanlışın Bir An Önce Dönüleceğini Umuyoruz”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, kişisel hırslar ve iktidar kaygılarıyla yapılan bu yanlışın bir an önce dönüleceğini umduklarını dile getirerek, uluslararası toplumdan, dünyanın pek çok yerinde başka sorunların da tetikleyicisi olacak bu adımı cesaretlendirecek herhangi bir destek beyanının şu ana kadar gelmemiş olmasını da önemli gördüğünü vurguladı.

Türkiye olarak Irak Merkezi Yönetimi ve İran'la birlikte çeşitli adımlar atıldığını hatırlatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, uluslararası toplumun da bu adımlara destek vermiş olmasından memnuniyet duyduğunu bildirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, **“Konunun daha tatsız noktalara varmadan, bir an önce suhuletle ve sağduyuyla çözümlü en büyük arzumuzdur. Kuzey Irak Yönetimi, yaptığı yanlışın dönme erdemini gösterdiğinde, Türkiye, devleti ve milletiyle bu kardeşlerimizin yanında olmaya devam edecektir”** dedi.

“Avrupa Ne Yapıyor? Hiçbir Şey”

Konuşmasında terörle mücadeleye de değinen Cumhurbaşkanı Erdoğan, **“Terör örgütleriyle mücadelemizde bizi en çok hayal kırıklığına uğratanların başında Avrupa Birliği ülkeleri geliyor. Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine, öyle gizli saklı da değil, göstere göstere engel olanların, terör örgütlerine karşı sergiledikleri müsamahakar tutumdan fevkalade rahatsız”** ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları söyledi:

“Biz diyoruz ki, PKK bölücü bir örgüttür, terör örgütüdür, devletimizi yıkmaya çalışmaktadır, bunun için sürekli terör eylemleri düzenlemektedir. Biz diyoruz ki, FETÖ bir ihanet çetesidir, devleti ele geçirmeye teşebbüs etmiştir, başlattığı darbe girişiminde 250 vatandaşımız şehit olmuştur, 2 bin 193 vatan evladı gazi olmuştur. Aynı şekilde cinayetten soyguna, adam kaçırmadan emniyet güçlerine saldırıya kadar her çeşit suçta bulaşmış çeşitli terör örgütü mensuplarının bilgilerini kendilerine veriyoruz. Peki, Avrupa ülkeleri bunun karşılığında ne yapıyor dersiniz? Hiçbir şey. Bugün Avrupa, teröristlerin ellerini kollarını sallayarak dolaştıkları, Türkiye'nin meşru yönetimine karşı her türlü organizasyonu yapabildikleri bir yer haline gelmiştir.”

“Nasıl Haberiniz Olmaz? Mümkün Mü?”

Bir Avrupa ülkesinin parlamento binasının önünde kendisinin şakağına silah dayanmış bir poster açıldığını, o ülkenin

polislerinin bunu sadece seyrettiğini belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, **“G-20 zirvesindeyiz; şahsımın resmi, Sayın Putin’in resmi ve Suudi Arabistan Kralının resmi. Üçlü resim. Yan tarafta bir otomobil, Mercedes. Polisler etrafı çevirmiş, çok ilginçtir; öldürene Mercedes’in verileceğini söylüyor. O ülkenin şansölyesine bunu söylediğimde haberi yokmuş gibi orada yandaki arkadaşlarına bakıyor. Nasıl haberiniz olmaz? Mümkün mü? Türkiye üzerinden bir politika, seçim hazırlığı yapıyorlar”** diye konuştu.

“İki Yüzlü Tutum Alenileşti”

Kıtanın her köşesinde terör örgütlerini, teröristleri, onların işledikleri cinayetleri yücelten broşürler, afişler dağıtıldığını, bunun için stantlar kurulduğunu anlatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları kaydetti:

“Kendi vatandaşları ülkemizde, terör dahil çeşitli suçlardan yakalandığında hemen kapımıza dayananlar, bizim onlara ilettiğimiz dosyaları işleme dahi koymuyorlar. Avrupa Birliği

kurumlarının, fasıllardan serbest dolaşıma ve yardımlara kadar her konuda ülkemize karşı sergilediği iki yüzlü tutum öylesine alenileşti ki artık bu durumu örtecek mazeret dahi bulamıyorlar. Türkiye’nin, 1959 yılında ilk başvuruyu yaptığı, 1963 yılında Ankara Anlaşması’nı imzaladığı tarihten beri gösterdiği sabrı, Avrupa Birliği’nin yanlış anladığını görüyoruz. Demek ki hala anlayamamışlar. Buna rağmen, şunu açıkça ifade ediyorum. Bu süreci bitiren, havlu atan, vazgeçen taraf biz olmayacağız. Aslına bakarsanız, bizim Avrupa Birliği üyeliğine ihtiyacımız da kalmamıştır.”

“TÜRKİYE OLARAK İNİSİYATİF ALMAYA HAZIRIZ”

Başbakanımız Binali Yıldırım, Meclis Tören Salonu'nda düzenlenen Yeni Yasama Yılı Resepsiyonu'na katıldı ve gazetecilerin gündeme ilişkin sorularını yanıtladı.

Başbakan Yıldırım, Katalonya'daki referandum gerginliğine ilişkin soru üzerine, **“Kuzey Irak'ta karşı çıktığımızı göre, burada da karşı çıkmak normal. İşin arka planını incelemek lazım, erken kanaat oluşturmak yanlış olur. En önce tepki vermesi gereken AB ülkeleri; onların hepsi bir devlet olduğu için bakalım ne tepki veriyorlar. Biz komşumuz için tepkiyi verdik. Onlar da kendi komşuları için tepki versinler görelim”** diye konuştu.

Kuzey Irak'taki gayrimeşru referandum ile ilgili olarak Başbakan Yıldırım, **“Kuzey Irak'tan bir geri adım söz konusu olur mu Türkiye'nin beklentisi nedir?”** sorusunu şöyle yanıtladı:

“Bizim beklentimiz şu. Öyle burnunun doğrusunda aklına gelip oradaki yöneticilerin, orada yaşayan Kürtlerin, Türkmenlerin, Arapların mutabakatını almadan verdikleri karar tamamen kişisel ikbal ve ihtiras kararıdır. Bu karar bölgeye huzur, refah esenlik getirmez, daha fazla sıkıntı, gözyaşı ve kaos getirir.

Yapılacak iş bellidir. Irak Hükümeti ile otursunlar; anayasanın belirlediği çerçevede içinde, Kuzey Irak yönetiminin hakkı,

hukuku neyse bunlar garanti altına alınsın. Bu konuda biz de destek veriyoruz. Böylece bu iş tatlıya bağlanmış olur. Aksi halde bu meselenin yönetilmesi gittikçe zorlaşıyor. Dünyada kamuoyu desteği olmayan bir iş ve bunun ötesi, etrafında sınır komşusu olan ülkeler, İran, Türkiye, Suriye... Bugün Suriye böyle ama o bile bu haline rağmen karşı. Dolayısıyla etrafı çevrelenmiş ve Merkezi Hükümet'te buna karşı. Burada yaşayan milyonlarca insana yapılan bu iş reva mıdır? Hala şanslarının olduğunu düşünüyorum.”

Başbakan Yıldırım, Irak Başbakanı Haydar el-İbadi ile yüz yüze görüşüp görüşmeyeceğine ilişkin soru üzerine, ileride yüz

yüze bir görüşme gerçekleştireceklerini dile getirdi.

“Ortak operasyondan bahsediliyor?” sözü üzerine Başbakan Yıldırım, mesele- nin çözümü için birinci derece sorumlu ülkenin Irak olduğunu, adımları onların atması gerektiğini, ortak sorumluluk olan yerde de Irak’ın açıkça destek istemesi gerektiğini söyledi.

Resmi ve yazılı talep üzerine bir başka ülkenin topraklarında faaliyet yapabileceklerini anlatan Başbakan Yıldırım, **“Bizim tercihimiz birinci derecede askeri tedbir değil. Diplomatik, siyasi ve ekonomik yönden bu meseleler çözülebilir. Bunun için de Türkiye olarak inisiyatif**

almaya hazırız” dedi.

Başbakan Yıldırım, **“Irak Merkezi Hükümeti ile Irak Kürt Bölgesel Yönetimi yeniden masaya oturursa, garantör ülke talebi olursa Türkiye buna evet der mi?”** sorusuna, **“Varsayımlar üzerine sonuç inşa edilmez. Ortadaki durum belli. Bir referandum yapıldı, bu referandumu kimse tanımıyor. Türkiye de İran da dahil dünyanın birçok ülkesi bu referandum ‘Yok hükmünde’ diyor. Kendileri de ‘Bu referandum bizim bağımsızlık ilan edeceğimiz anlamına gelmiyor” diyor. Ne için yaptınız? ‘Merkezi Hükümet ile elimizi güçlendirelim, pazarlık yapalım...’ Buyursunlar başlasınlar. Irak, İran, Türkiye bu konuda desteğe hazır.**

Uluslararası kamuoyunun da buna karşı çıktığı yok. Pekala sorun büyümeden çözümlenebilir.”

Referandum sonrası Barzani yönetimi ile temas olup olmadığına ilişkin soru üzerine Başbakan Yıldırım, **“Yok, öncesinde oldu ama sonrasında olmadı”** ifadesini kullandı.

Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ve Başbakanımız Binali Yıldırım, TBMM’nin 26. Dönem 3. Yasama Yılı açılışı dolayısıyla verilen resepsiyona katıldı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, MHP İstanbul Milletvekili Celal Adan’ın yakasındaki Türk bayrağı rozeti ile kendi rozetini değiştirdi.

“TÜRKİYE BU REFERANDUMU YOK HÜKMÜNDE SAYMAKTADIR”

Başbakanımız Yıldırım, Hitit Üniversitesi'nde düzenlenen Uluslararası Kadeş Barış, Eşitlik ve Kardeşlik Sempozyumu'ndaki konuşmasında, dünyanın bilinen en eski anlaşmasının yapıldığı, kültürün, medeniyetin, sanayinin, tarımın her şeyden önce kardeşliğin ve insanlığın örnek şekilde dünyaya gösterildiği Çorum'a gelerek, sempozyuma katılmaktan duyduğu memnuniyeti ifade etti.

Etkinliğin düzenlenmesinde emeği geçenlere teşekkür eden Başbakan Yıldırım, sempozyumun dünya ve bölge barışına, kardeşliğine katkı sağlamasını diledi.

Başbakan Yıldırım, Çorum'un, Anadolu'nun 1971'de Malazgirt Savaşı ile Selçuklu himayesine girmesinin ardından Danişmend Ahmet Gazi tarafından Türk hakimiyetine alındığını, o tarihten sonra Çorum'un camileri, kaleleri, saat kuleleri,

köprü, sivil mimari örnekleriyle Selçuklu, beylikler ve Osmanlı döneminin izlerini günümüze taşıdığını anlattı.

Çorum'un taşıdığı diğer önemli değerinde Kadeş Barış Anlaşması olduğunu belirten Başbakan Yıldırım, milattan önce 1274'te, Mısır ile Hititler arasında, Kadeş önünde yapılan meydan savaşının, dünyada bilinen en eski yazılı anlaşmayla sonuçlandığını hatırlattı.

Anlaşmanın en temel özelliğinin eşitlik ilkesine dayanması olduğunu, bu bakımdan dünyadaki diplomatik ilişkilerin tarihte ilk defa kağıda döküldüğü metin olarak kabul edildiğini aktaran Başbakan Yıldırım, **“Kadere bakın ki bu anlaşmaya sebep olan Kadeş Savaşı bugün halen akan kanın durmadığı Suriye topraklarındaki hakimiyet için gerçekleşti. O gün Mısır ve Hitit savaşıyordu, bugün başkaları sava-**

şıyor, küresel terör örgütleri savaşıyor” diye konuştu.

“Uygulama Üç Alanda Olacak”

Tüm uyarılara ve bütün dünyanın karşı durmasına rağmen Kuzey Irak'ta gayri-meşru referandum gerçekleştirildiğini anımsatan Başbakan Yıldırım, şöyle konuştu:

“Birileri maalesef şahsi ihtiraslarını orada yaşayan yüzbinlerce, milyonlarca mazlum insanın geleceğini karartma pahasına bir maceraya kalkışmış durumda. Bu referandum, neresinden bakarsanız bakın, bölgeye huzur getirmez, kardeşlik getirmez, barış getirmez. O bakımdan da Türkiye bu referandumu yok hükmünde saymaktadır.

Bu referandum sonrası bölgede gelişecek olaylardan, orada yaşayan masum halklar değil, Kürtler, Türkmenler, Araplar, Asuriler, Ezidiler değil, inatla, ısrarla bu anlamsız adımları atan yöneticiler bedelini ödeyecektir. Bunun böyle bilinmesi lazım. Hiç kimse Kürt vatandaşlarımızla Türk vatandaşlarımızla milletimizi karşı karşıya getiremeyecektir.”

Uyarıların yapıldığını ancak inatla bu referandumun yapıldığını ifade eden Başbakan Yıldırım, bu şartlar altında Türkiye'nin atacağı adımların neler olacağını, alınan kararlar çerçevesinde uygulamaya geçireceklerini bildirdi.

Uygulamanın üç alanda olacağını anlatan Başbakan Yıldırım, ***“Birincisi siyasi ve diplomatik çözüm arayışlarına ara vermiyoruz, devam edeceğiz. İkinci uygulama alanımız, ekonomiktir. Hiç ihtiyaç olmaz ama ihtiyaç olduğunda üçüncü uygulama da askeri alandır. Diplomatik, siyasi alandaki uygulamalarımız nasıl olacak? Bundan böyle Irak merkezi yönetiminin aldığı kararları bizim bakımımızdan geçerli kararlar kabul ediyoruz”*** diye konuştu.

“Birinci Dereceden Muhatabımız Irak Merkezi Yönetimi Olacak”

Başbakan Yıldırım, merkezi yönetimin, Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi'ne 3 gün içerisinde bütün sınır kapılarını, hava alanlarını ve petrol boru hatlarını teslim etme çağrısında bulunduğunu ve bu konuda karar aldığını hatırlatarak, bu kararın yarın akşam itibarıyla süresinin dolacağını aktardı. Başbakan Yıldırım, şunları kaydetti: ***“Irak merkezi yönetiminin alacağı her türlü karara biz, Irak'ın toprak bütünlüğünü esas alan, burada yapılacak statü değişikliğini ayrımcılık ve bölücülük faaliyetlerini ülkemiz için milli bir güvenlik meselesi olarak gören ülke Türkiye, bu kararları dikkate alacak ve buna göre adımlarını atacak. Sınır kapılarında muhatabımız Irak olacak. Havaalanlarında muhatabımız Bağdat olacak ve bütün ekonomik faaliyetlerimizde birinci dereceden muhatabımız Irak merkezi yönetimi olacak.”***

Bunun, Kuzey Irak'ta yaşayan Türk, Türkmen ve Arapların ihtiyaçlarına duyarsız

kalınacağı anlamına gelmeyeceğini dile getiren Başbakan Yıldırım, bütün bölge için insanlık neyi gerektiriyorsa yapacaklarını ancak bunu Kuzey Iraklı yöneticiler üzerinden değil, merkezi Bağdat-İrak hükümeti üzerinden gerçekleştireceklerini, tek ayrıntının ve farkın bu olduğunu vurguladı.

Başbakan Yıldırım, Türkiye'nin Irak ile sınırının bulunduğunu, buralarda yaşanacak gelişmelerin ülkenin yıllardır sürdürdüğü terörle mücadelede önemli bir tehdit olduğunu kaydetti.

Irak, Türkiye ve İran'ın, ortaya çıkan bu krizin en az hasarla atlatılması için gereken çalışmalarını iyi bir koordinasyon içerisinde sürdürdüğünü, sürdürülmeye de devam edileceğini belirten Başbakan Yıldırım, ***“Ama şunun da bilinmesi lazım. Eğer ülkemize, sınırlarımız içerisinde veya sınırlarımız dışında milli güvenliğimize yönelik bir tehdit olursa karşılığını da en açık ve en sert şekilde vermekten çekinmeyeceğiz. Birinci tercihimiz değil”*** dedi.

RÖPORTAJ

Dışişleri Bakanı

MEVLÜT

ÇAVUŞOĞLU

HİÇ KİMSENİN BÖLGEMİZDEKİ KARDEŞLİK,
HUZUR VE GÜVEN İKLİMİNİ BOZMAYA HAKKI
YOKTUR

Türkiye'nin IKBY referandumuna bakışını Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Başbakanımız ve siz her fırsatta dile getirdiniz. Türkiye'nin bundan sonra IKBY'ye yönelik atacağı adımlara ilişkin olarak neler söyleyebilirsiniz? Son olarak bölge halkına ve IKBY'ye yönelik olarak paylaşmak istediğiniz mesajlarımız var mıdır?

Türkiye ve uluslararası toplumun tüm uyarılarına rağmen Irak'ın toprak bütünlüğü ve siyasi birliğini tehdit eden gayrimeşru referandumu düzenleyen IKBY liderliğinin akliselime dönmesinin sağlanması önem taşıyor.

İçinde bulunduğumuz kadim coğrafya sancılı ve zorlu bir dönemden geçiyor. Bölgede cereyan eden bunca sorun varken yapılan referandumun hem uluslararası hukuk hem de Irak anayasası bakımından hiçbir meşruluğu ve temeli olmadığını, bu girişimin bölgedeki Kürt kardeşlerimizin ve

Irak halkının diğer unsurlarının hayrına olmayacağını Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere hepimiz ısrarla vurguladık. Biz bölgemizde başka bölgelerdeki gibi sürekli kanatılacak, deşilecek bir yara açmanın kimseye yararı olmadığını söylüyoruz.

Türkiye'nin, İKB Yönetiminin referandum kararına gösterdiği tepki kuzey Irak'taki Kürt kardeşlerimize değil, sadece IKBY liderliğinin bu konudaki anlamsız ısrarına yöneliktir. Hiç kimsenin bölgemizdeki kardeşlik, huzur ve güven iklimini bozmaya

hakki yoktur. Biz bölgemizde barış, esenlik istiyoruz. Herkes için huzur, güven ve emniyet istiyoruz. Bizim bölgemizdeki hiçbir etnik veya dini grupla sorunumuz, sıkıntımız yoktur, olmamıştır.

“Hiç Kimsenin Bölgemizdeki Kardeşlik, Huzur ve Güven İklimini Bozmaya Hakkı Yoktur”

Referandum sonrasında belirlediğimiz tedbirleri aşamalı olarak uyguluyoruz. Bu kapsamda, KDP Ankara Temsilcisini Irak'a geri gönderdik. IKBY merkezli ka-

Almanya'da seçimlere giden süreçte Türkiye ile ilişkiler ve AB üyelik süreci hakkında olumsuz bir tavır sergilendiğini gördük. Seçimlerin ardından ikili ilişkilerimiz ve AB üyelik sürecimiz bakımından beklentileriniz nelerdir?

AB üyesi bazı ülkeler ve liderlerinin özellikle seçim dönemlerinde Türkiye-AB ilişkilerini kendi iç siyasetlerine alet etmelerinin ilişkileri zedelediği ortadadır. Bu sorun, AB içinde artan ırkçılık, İslam ve göçmen düşmanlığı gibi konularda ana akım siyasi partilerin oy kaygısıyla diğer

Bunun yanı sıra, ülkemizde terörizmle bağlantılı bazı tutuklamaların ardından siyasi, ekonomik ve askeri alanlar ile AB üyeliğimiz üzerinden ülkemize baskı kurulmaya çalışıldığını unutmamak.

Biz her zaman kendilerine şunu söyleriz: Bugüne kadar Türkiye tarihsel bağlamda baktığınızda da size herhangi bir düşmanlık ya da olumsuz bir tavır sergiledi mi? Seçime giden süreçte Türkiye aleyhine her gün olumsuz beyanlar yapıldı, tehditler savruldu. Almanya'daki seçimlerinin sonucu, bir kez daha Türkiye karşıtlığından medet ummanın ne kadar yanlış olduğunu ortaya koydu.

nalların TÜRKSAT uydusu üzerinden yaptığı yayınları kestik. IKBY'ye uçuşlarımızı durdurduk. Önümüzdeki günlerde, olayların seyrine göre, uygun gördüğümüz ilave tedbirleri hayata geçirmeye devam edeceğiz.

IKBY liderliğinin hatalarından gerekli derisi çıkarmalarını ve yaptıkları yanlışları telafi edecek adımları bir an önce atmalarını bekliyoruz. Bu konuda zaman onların aleyhine işliyor.

ırkçı partilerin söylemlerine ayak uydurarak, seçim kampanyalarında Türkiye karşıtlığını seçim malzemesi yapmalarından kaynaklanmaktadır.

Almanya özelinde de görüleceği üzere, ilişkilerin olumsuz yöne savrulmasının sorumlusu Türkiye değil. Ülkemizde gerçekleşen referandum sürecinde izlenen yanlış tutum ve Almanya'da yapılan seçimlerde Türkiye karşıtlığının iç siyaset malzemesi olarak kullanılması, ilişkilerin olumsuz etkilenmesinin başlıca nedenidir.

Tabiiyle Almanya tarafından gelen olumsuz beyanlara karşı biz de gereken yanıtı diklenmeden ama dik durarak verdik.

Almanya ile ilişkilerimizin bozulması kimsenin yararına değil. Almanya, öteden beri dost ve müttefik olduğumuz bir ülke. Dürüst ve samimi bir yaklaşım sergileyen bir Almanya görmeyi arzularız. Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Başbakanımız ve ben seçim sonrasında yaptığımız beyanlarda olumlu mesajlar verdik, normalleşme çağrısında bulunduk. İki saygın ülke ola-

rak konuşarak sorunlarımızı çözebileceğimize inanıyorum.

Buna mukabil, birçok AB üyesi ülke ile AB kurumlarının liderlerinin Türkiye-AB ilişkileri hakkındaki sağduyulu ifadeleri memnuniyet verici.

Almanya'da seçimlerin geride bırakılmasıyla birlikte, Alman yetkililerin de Türkiye-AB ilişkileri konusunda eski ciddiyet ve olgunluklarına döneceklerini umut ediyoruz.

Almanya'nın Gümrük Birliği'nin güncellenmesi çalışmalarının durdurulmasına ilişkin talihsiz ifadeleri ve bu konuda AB'ye iletilen mektup, Türkiye ve AB arasında karşılıklı güven tazeleme çabalarına ve diyalogun geliştirilmesi yönünde 25 Mayıs'taki liderler görüşmesinde varılan ortak anlayışa ters düşmekte. Her iki tarafın da yararına olan bu sürecin ikili sorunlarla rehin alınmasına izin verilmemesi ve zarar görmemesi AB için de en akılcı yol olacaktır.

AB ile ilişkilerimizin karşılıklı saygı ve eşit ortaklık temelinde, müzakerelerin de siyasi amaçlara alet edilmeden teknik bir süreç olarak yürütülmesini istiyoruz.

Uluslararası toplumun Arakan Müslümanlarının durumu konusunda gerekli duyarlılığı göstermesi ve insani yardım sağlanması için ülkemiz büyük çaba

gösteriyor. Bugüne kadar hangi adımları attık? Yaşanan insani krizin sona erdirilmesi ve uzun vadeli bir çözüm sizce nasıl olabilir?

25 Ağustos 2017'de başlayan olayların ardından uluslararası kamuoyunun bu meseleye gerekli duyarlılığı göstermesi için başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere büyük çaba gösterdik. İİT ve BM nezdinde konunun ele alınmasını sağladık. BM Güvenlik Konseyinde bu konu 30 Ağustos'tan bu yana üç kez ele alındı. Ekim ayı içinde de konunun BM'de gündeme gelmeye devam edeceğini anlıyoruz.

Şiddet olayları biraz yavaşlamış olsa da, yaklaşık bir ay içinde, son rakamlara göre, sayıları 500 bini aşan Arakanlı müslümanın Bangladeşe sığınmasıyla sonuçlanan olaylar ciddi bir insani krize dönüştü. Myanmar içinde yerlerinden edilen kişiler ile hayatını kaybedenlerin sayısı hakkında halen sağlıklı bilgiye ulaşmak mümkün değil. Ancak BM Genel Sekreteri ile BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri tarafından da ifade edildiği üzere, ciddi bir etnik temizlik hareketi söz konusu.

Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi ile birlikte Bangladeşe gittik. Myanmar'dan kaçan birçok Rohingya'nın hikayesini dinledik. Olayların vahametini ilk ağızdan öğrendik. Başbakan Yardımcımız Recep Akdağ da Bangladeşe gitti.

Bangladeşe sığınanların %60'ı çocuk, di-

ğerleri ise çoğunlukla kadınlar ve yaşlılar. Bu insanlar bir travmayla karşı karşıyalar. En temel sağlık hizmetleri ve gıda gibi ciddi ihtiyaçları var.

Cox's Bazar'da Kızılay vasıtasıyla 100 bin kişi için kamp yapacağız. Ayrıca ilaç, gıda ve diğer acil yardım malzemelerini ulaştırmaya devam edeceğiz.

Uluslararası toplum krizi durdurmak konusunda olduğu kadar insani yardım sağlamak konusunda da bizim çok gerimizde kaldı. Dış politikamızın insani niteliği ve TİKA, AFAD ve Kızılay'ın bu konuda ne kadar etkin ve zamanlı yardım ulaştırma kabiliyetine sahip kurumlar oldukları bu vesileyle bir kez daha ortaya çıktı. Arakan bölgesine de Bangladeş'teki kamplara da ihtiyaçları temelinde yardımı ulaştırdık, ulaştırmaya devam edeceğiz.

“Uluslararası Toplum Krizi Durdurmak Konusunda Olduğu Kadar İnsani Yardım Sağlamak Konusunda da Bizim Çok Gerimizde Kaldı”

Türkiye'nin bu insani rolü tüm uluslararası kamuoyu tarafından yakından biliniyor ve takdir ediliyor. Türk halkı bu konuda son derece cömert ve duyarlı. Pek çok sivil toplum kuruluşumuz da insani yardım konusunda çaba harcıyor.

Dünyanın pek çok ülkesinden Myanmar'a yardım ulaştırmak isteyenler bizim temsilciliklerimize başvuruyor.

Arakanlı Müslümanların durumunun uluslararası toplumun gündeminde tutulması ve bölgede uzun vadeli bir çözüm için çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Bölgedeki sorunların tespit edilmesi ve bunlara kalıcı çözüm bulunması için tesis edilen Kofi Annan başkanlığındaki Rakhayn Danışma Komisyonu 25 Ağustos'ta bir rapor yayınladı. Bu raporda yer alan tavsiyelerin bir an önce hayata geçirilmesi için ülkemiz Myanmar Hükümetine destek vermeye hazırды.

Şu anda elimizdeki en önemli yol haritası Rakhayn Danışma Komisyonu'nun tavsiyeleridir. Bu konuda başka plan yok. Tavsiyeler üzerinde hem uluslararası alanda uzla-

şı mevcut, hem de Myanmar Hükümeti bunları uygulamaya hazır olduğunu söylüyor. Bu sebeple, tavsiyelerin bir an önce uygulamaya geçmesinde yarar görüyoruz.

Türkiye, bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da Arakanlı müslüman kardeşlerimizin yanında durmaya ve onların ihtiyaçlarını gidermek için adımlar atmaya devam edecek, konuyu uluslararası camianın gündeminde tutmaya devam edecektir.

AK Parti döneminde Antalya'da yaşanan değişimi nasıl değerlendirirsiniz?

Antalya; bir kolunu doğuya, bir kolunu batıya açmış, yüzünü de denize ve güneşe dönmüş eşsiz bir şehir...

Bu şehrin her bir kilometresini tanımak, her bir sorununa eğilmek gerekiyordu. İktidara geldiğimiz günden itibaren şehrimizin tüm sorunlarına el attık.

Ülkemiz turizminin başkenti olan Antalya'da oteller ağırlıklı olarak şehrin doğu ve batı kolunda yer almakta. Gelen turistler havalimanına indikleri anda her iki bölgeye de gidiş ve geliş sıkıntıları yaşıyordu. Hele batıda Antalya Kemer yolu tam bir "ölüm yolu" olarak biliniyordu. İlk işlerimizden birisi şehrimizin bir ucundan diğer ucuna çift yönlü yollar yaparak ulaşım koridorunu rahatlatmaktı. İktidarımız boyunca ülkemiz genelinde yaptığımız gibi yeni yollar, tüneller, alt ve üst geçitler inşa ettik.

Şehrin merkezinde ve ilçelerimizde hem vatandaşlarımızın hem de gelen misafirlerimizin faydalanacağı modern hastaneler, sağlık ocakları, teknolojik altyapıya sahip okullar, adliye sarayları, yeni stadyum ve spor tesisleri, kültür merkezleri ve sosyal alanlar gibi birçok tesisi hizmete soktuk.

Tüm bunlar yaşanırken şehrin havalimanı trafiği artıyor, yeni çözümler üretmek gerekiyordu. Bu anlamda Antalya Havalimanının ulusal ve uluslararası yolcu ve uçuş kapasitesini iki katına çıkararak alandaki tüm binaları yeniledik.

Şehrimizin pozitif gelişimi sürüyor, yerli ve yabancı turist sayısında büyük artışlar yaşanıyor. Bu büyümeyi göz önüne alarak şehrin doğusunda planladığımız 2. havalimanının çalışmalarına başladık.

Yıllar önce temeli atılıp yapımına devam

edilmeyen, hatta uçuş yapılmasının mümkün olmadığına inanılarak kaderine terk edilen Alanya Gazipaşa Havalimanı'nı büyük uğraşlar sonucunda halkımızın ve misafirlerimizin hizmetine aldık.

Şimdi Antalya'nın batısında yapacağımız 3. havalimanı ile şehrimizin değerine değer katacağız.

Antalya, son yıllarda dünyanın en büyük organizasyonlarına ev sahipliği yaptı. NATO Dışişleri Bakanları Toplantısı, En Az Gelişmiş Ülkeler Zirvesi, G20 Liderler Zirvesi ve EXPO gibi organizasyonlar sadece dünyanın en güvenli, en modern ve en prestijli şehirlerinde yapılabilirdi... İşte o marka şehir ANTALYA...

AK Parti'nin girdiği her seçimden zaferle çıkmasını nasıl açıklayabiliriz?

AK Parti'nin misyonu, isminin kısaltması olan ve milletimizin en çok ihtiyaç duyduğu ADALET ve KALKINMA prensibi üzerine oluşturulmuştur. Bu iki kavram da ancak milletle vücut bulan terimlerdir.

Bu düşünceyle yola çıkan partimiz, milletimizin sorunlarına ve taleplerine adil bir yaklaşımla çözüm üretmiş, bu bakış açısıyla kalkınma hamlelerini aralıksız sürdürmüştür.

AK Parti, teşkilatlanmasını kusursuz bir şekilde planlayarak il il, ilçe ilçe, mahalle mahalle ve köy köy halkımızın tamamına birebir ulaşmış, varlığını hep hissettirmiş-

tir. Bu teşkilat yapısıyla partimiz dünyada rol model olmayı da başarmıştır.

Bu stratejinin tek başına başarılı olduğunu söylemek de hata olur. Şöyle ki; teşkilatlanmanız, iletişim planınız ne kadar iyi olursa olsun, Türk Milleti samimiyetine inanmadığı hiçbir oluşumun asla arkasında durmamıştır.

AK Parti; kurucumuz ve Genel Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, tüm kadrolarıyla milletimizin gönlünde derin bir yer edinmiştir.

Milletin gönlüne giremeyen siyasi hareketler başarısız olacağı gibi, milletin sevip değer verdiği fakat sorun çözme kabiliyeti olmayan ve büyüme ivmesi yakalayamayan hareketler de başarısızlığa mahkumdur. AK Parti bu iki önemli noktada hep başarılı olmuştur.

AK Parti, seçimleri bir yarış olarak değil millete verilen değer sandığıdaki tezahürü olarak görmüş ve bu niyetle girdiği tüm seçimlerden birinci parti olarak çıkmıştır.

“Antalya; Bir Kolunu Doğuya, Bir Kolunu Batıya Açmış, Yüzünü de Denize ve Güneşe Dönmüş Eşsiz Bir Şehir...”

TÜRKİYE, NEDEN BARZANI REFERANDUMUNA KARŞI?

Burhanettin Duran

IKBY Başkanı M. Barzani'nin 25 Eylül 2017'de bağımsızlık referandumunu yapmakta ısrarcı olması ile Türkiye'nin Erbil'deki yönetime yaklaşımı değişmiştir.

Son yıllarda ekonomik yatırımlar, ticaret, petrol sevkiyatı ve askeri işbirliği anlamında altın dönemini yaşayan Ankara ile Erbil arasındaki ilişkilerin gerginliğe girmesinin sebepleri, anlamı, gidişatı ve geleceği üzerinde durmak yerinde olacaktır.

Her şeyden önce Ankara, krizi diplomasi yoluyla çözmek istemiştir.

Bağdat'ın Anayasa'nın öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmesi için Erbil'e her türlü desteği vereceğini söylemiştir.

Ancak Bağdat'ın bu hatalı yaklaşımının

bağımsızlık referandumunu meşrulaştırmayacağı IKBY yetkililerine anlatılmıştır.

Yine Erbil'in tek tarafı olarak aldığı referandum kararının Irak'a ve bölgeye istikrarsızlık ve çatışma getireceğini vurgulayan Ankara, Barzani'yi bu karardan vazgeçirmeye çalıştı ise de başarılı olamamıştır.

Özellikle Kerkük ve tartışmalı bölgelerin referandum kapsamına alınması ile Ankara'nın tavrı sertleşmiştir. Uzun yıllar Türkiye'nin yakın desteğini alan Barzani'nin Türkiye ile işbirliği etmeden bu kararı alması Ankara nezdinde ciddi bir hayal kırıklığı yaratmıştır.

Hatırlanacağı üzere, Türkiye, Barzani'yi, KYB, Goran ve PKK karşısında güçlü olması için PKK'nın Kuzey Irak'taki varlığı için zorlamamıştır.

Kandil'e gidenlerin Erbil'den kolaylıkla yol bulmasını Barzani'nin gücünü pekiştirdiğinde işbirliği yapılacak bir konu olarak değerlendirmiştir.

Gösterilen bu anlayışa rağmen Barzani, Türkiye'yi zorda bırakan tek tarafı bir karar almaktan çekinmemiştir.

Bu üzerine Türkiye, IKBY'nin iç hukukuna ve Irak anayasasına aykırı olan bu referandumu **"gayrimeşru"** gördüğünü açıklamıştır.

Ve Barzani'den referandum kararını iptal etmesi istenmiş aksi takdirde yaptırımlarla karşılaşacağı uyarısında bulunmuştur.

Barzani'nin Tahran ve Bağdat'ın baskıları karşısında en önemli desteği gördüğü An-

karayı hayal kırıklığına uğratmayı neden göze aldığı açıklanmaya muhtaç bir durumdur.

Öncelikle Barzani'nin Türkiye'nin tepkisinin bu ölçüde sert olmasını beklemediği anlaşılmaktadır.

Ankara'nın IKBY'yi muhatap almaktan vazgeçeceği, ekonomik yaptırımlar uygulayacağı ve Tahran-Bağdat ile koordineli hareket etmesini öngörmediği söylenebilir.

İkinci olarak, Daesh ile mücadele bitmeden ve Bağdat toparlanmadan bu kararın alınmasını en uygun zamanlama olarak görmüştür.

Üçüncüsü, psikolojik ve ideolojik faktörler referandum ısrarında belirleyici olmuştur.

II. Dünya savaşı sonrası İran'da kurulan kısa süreli Mahabad Cumhuriyetinde doğan Barzani, babasının ve kendi çocukluğunun **"Kürdistan hayalini"** gerçekleştirmek istemiştir.

Böylece Kürtlerin tarihine adını yazdırdığını düşünmüştür.

Dördüncüsü, çıkacak krizin ileri safhasında ABD, İsrail ve Rusya'nın bir şekilde devreye girerek Bağdat'ı Erbil ile müzakereye girmeye zorlayacağını hesaplamıştır.

Beşincisi, Türkiye, İran ve Irak merkezi yönetimi arasındaki menfaat çelişkilerinin ve rekabetinin **"etkili bir koordinasyonu"** engelleyeceğini öngörmüştür.

Bağdat'ın Kerkük dahil tartışmalı bölgelere askeri operasyon yapma gücünde olmadığını hesaplayan Barzani, İran ve Türki-

ye'yi **"yeni devlet ile iyi ilişkiler kurma"** konusunda yarıştırdığını ummuştur.

Bu değerlendirmeler ışığında, IKBY'nin bağımsızlık kararının neler getireceği öncelikle bu üç ülkenin **"Kuzey Irak"** politikalarının koordinasyonuna ve kararlılığına bağlı olduğu söylenmelidir.

Türkiye'nin IKBY'yi muhatap almaktan vazgeçerek Bağdat ve Tahran ile birlikte bağımsızlığı engellemeye çalışması bazı eleştirilere sahne olmuştur.

IKBY'nin self determinasyon prensibi gereği bağımsızlık referandumu yapma hakkının olduğu ileri sürülmüştür.

Kürtlerin de bir devleti olması gerektiği ve bunun Türkiye'nin bütünlüğüne tehlike oluşturmadığı iddia edilmiştir.

Yine Ankara'nın Kuzey Irak'ta kurulacak bir devletin **"hamisi"** olmak varken **"milliyetçi"** bir politikaya döndüğü ve İran'ın elini güçlendirdiği söylenmiştir.

Hatta Barzani'ye yapılan sert eleştirilerin Türkiye'de yaşayan Kürtler nezdinde olumsuz duygulara sebebiyet vereceği belirtilmiştir.

Bu eleştirilere karşılık Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Hükümet yetkilileri yaptıkları birçok açıklamada meselenin Kürtlerin haklarına karşı çıkmak olmadığını vurgulamıştır.

Aksine Barzani'nin bağımsızlık ısrarının hem Irak'ın toprak bütünlüğünü ortadan kaldırdığı hem de bölgedeki Kürtleri tehlikeye atan bir süreci başlattığı belirtilmiştir.

Yine bu sürecin bölgeye emperyalist ülkelerin müdahalesini ve çatışmayı getireceğine işaret edilmiştir.

Türkiye, komşuların ve Bağdat'ın görüşü alınmadan alınan bağımsızlık kararının Kürtler ile Araplar, İranlılar ve Türkler arasında uzun yıllar sürecek bir husumeti ateşlediği görülmüştür.

Dünyadaki self determinasyon kararlarına bakıldığında komşu ülkelerin rızası olmadan ilan edilen bağımsızlıkların bir devletle sonuçlanmadığı ya da uzun süreli bir savaş ürettiği görülmektedir. Karadağ ve Doğu Timor örneklerinin aksine Kosova hala uluslararası tanınmayı gerçekleştirilememiştir.

Bir değer mesele de özerk bölgenin ülkenin tamamının onayını almadan bağımsızlık kararı alamayacağıdır. Kuzey Irak ile aynı günlerde İspanya'dan ayrılma kararı alan Katalonya referandumu da aynı gerekçelerle Madrid tarafından gayrimeşru bulunmuştur. Nitekim, Irak Anayasasına göre IKBY'nin bağımsızlık kararı alma yetkisi bulunmamaktadır. Anayasanın 119. maddesi bölgesel yönetimlere özerk bölge oluşturma hakkı tanıırken, bağımsızlık hakkı vermemektedir. Dahası, bağımsızlık referandum kararının Bağdat tarafından onaylanması ve Bağdat'taki kurumlar tarafından gerçekleştirilmesi kayıt altına alınmıştır.

Ayrıca, Kerkük dahil tartışmalı bölgelerin referanduma eklenmesi de Irak Anayasasına aykırıdır.

Daeş ile mücadele sırasında bu bölgeleri ele geçiren IKBY'nin buralarda yaptığı demografik tasfiye de tepki çekmiştir.

IKBY komşu ülke topraklarıyla ilgili bir iddiası olmadığını söylese de **"Irak Kürdistan'ında olası bağımsızlığın"** diğer üç ülkenin de (Suriye, İran ve Türkiye) toprak bütünlüğünü tehdit edeceği kanaati ilgili ülkeler kamuoylarında oldukça yaygındır.

Bu sebeple IKBY'nin kararı **"PanKürdist bir arayış"** olarak görülmektedir.

Referandum kampanyası sırasında afişlerde **"dört ülkedeki Kürdistan parçalarını"** içeren haritanın kullanılması bu algıyı güçlendirmiştir.

Arap isyanlarının **"bahar"** yerine **"kış"** olduğu anlaşıldığından itibaren bölgede "haritaların yeniden çizilmesinin planlandığı" fikri öne çıkmaktadır.

IKBY'nin referandumu Irak ve Suriye'nin parçalanmasının başladığını ve bunun er ya da geç İran ve Türkiye'ye sirayet edeceği kaygısını güçlendirmiştir.

"Bölünme" endişesinin tepkisel milliyetçiliklerin ateşini artıracak bir psikolojik ortam hazırladığı gözden kaçırılmamalıdır. Daeş ve Şii milislerin tetiklediği mezhep çatışması olgusu yetmezmiş gibi bölgenin milliyetçiliklerin kapışmasına sahne olması ciddi bir risk olarak ortadadır. Kürt etnik milliyetçiliğinin Kürt nüfusu Arap, Fars ve Türk etnik-milliyetçi tepkilerinin hedefi haline getirmesi tehlikesi bulunmaktadır.

Bu tehlikeler göz önünde bulunduruldu-

ğunda bünyesinde Kürt nüfusu barındıran ulus-devletlerin bir yönüyle Kürt milliyetçilerini bir arada yaşamaya ikna konusunda en zorlu evreye geçtikleri söylenebilir.

Zira IKYB referandumu ile bir arada yaşamın bir yolu olarak **"özerklik"** çalışmamaz ilan edilmiştir.

Kürt milliyetçilerinin buldukları ülkelerdeki **"statü"** taleplerinin ister istemez **"bölünme"** ile sonuçlanacağı yönündeki algı güçlenmiştir.

Bu da halkların zihinlerinde orta vadede kendi çocuklarının tanıklık edeceği felaketler olarak kodlanır hale gelmiştir.

Irak ve Suriye'nin **"başarısız devlete"** dönüştüğünün iyice ortaya çıkması **"beka"** kaygısının bir **"komplo"** hissiyatı olmadığını aksine adım adım gelen bir gerçeklik olduğunu düşündürmektedir.

Bu yönüyle ister istemez artık bölgesel güçlerin önündeki en büyük meydan okuma Kürt milliyetçiliği ile yüzleşmektir.

Türkiye'nin IKBY'nin bağımsızlık kararından duyduğu rahatsızlığın bir diğer sebebi de PKK'nın bu süreçten faydalanacağı görüşüdür. Suriye'nin kuzeyinde ABD desteği ile güçlenen PKK-YPG'nin Irak'taki çatışma ortamında kendini daha da güçlendirmesi ihtimal dahilindedir.

Bu değerlendirmeler ışığında Türkiye'nin yeni IKBY politikasını yürütürken kendi Kürt nüfusuna bu politikanın rasyonalitesini anlatması gerekmektedir. Türkiye'nin Kürtlerin maslahatını düşünen bir politika izlediğini ve bölgedeki parçalanmanın ne Türklere ne Kürtlere ve ne de Araplara bir fayda getirmeyeceği ifade edilmelidir. Bu noktada Kürt siyasetçilere özel bir görev düşmektedir.

Kürt milliyetçilerinin **"aşırı taleplerinin"** bölge halklarına getirdiği ağır yükü görmek ve tartışmak durumundalar.

Bölgenin maslahatı **"bölünme"** yoluyla onlu yıllar sürecek bir istikrarsızlık ve çatışma dönemine girmekte değildir.

Aksine hakkaniyetli bir şekilde birarada yaşama tecrübesini üretmektedir.

RÖPORTAJ

*Dış İlişkiler'den Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı*

MEHMET MEHDİ EKER

TÜRKİYE IRAK'IN TOPRAK BÜTÜNLÜĞÜNÜ
SAVUNMAKTADIR

Mesut Barzani referandum ve bağımsızlık kartını neden şimdi öne sürme ihtiyacı hissetti?

Bu sorunun iki boyutlu bir cevabı var. İKBY yetkililerinin çeşitli platformlarda doğrudan veya dolaylı izahları ve bundan bağımsız olarak, bölge üzerinde oynanan oyunlar çerçevesinde değerlendirmek gerekir.

Bu bağlamda Irak merkezi hükümeti ile İKBY'nin siyasi ve ekonomik düzlemde yaşadıkları ihtilaflar önemli bir etkidir. Bu anlamda, 2014 yılında, Nuri el Maliki'nin başbakanlığı döneminde Bağdat yönetiminin İKBY'ye ulusal bütçeden ayrılan payı kesmesi ve bu durumun da bölgede yol açtığı ekonomik kriz bu durumun en belirgin örneklerindedir.

Bunun yanında, KDP'nin İKBY üzerindeki etkin pozisyonunu sürdürmek adına ve 1 Kasım'da gerçekleşecek olan seçimlere daha güçlü girmek düşüncesi ile referandum ve bağımsızlık sürecini başlattığını görüyoruz.

“Hükümet Olarak Adalet ve Hukuk Çerçevesinde Bölge Refahının Sağlanması Bizim İçin Esastır”

Diğer taraftan, uluslararası politikada süregelen gelişmelerin de referandum kararını tetiklediğini biliyoruz. Irak Bölgesel Kürt Yönetimi, bölgedeki krizleri özellikle, 2011 yılından bu yana Suriye'de süregelen çatışma ve kaos ortamını fırsata dönüştürmek istemiştir.

Öte yandan bu durumun uluslararası güçlerin Ortadoğu'da harita değişikliği yapma çabalarından bağımsız düşünmekte mümkün değildir.

Suriye'nin kuzeyinde PKK/PYD ekseninde Akdeniz'e uzanan bir koridorun oluşturulma çabası sürerken, aynı zamanda bu kararın alınmış olması bölgede, gelişmelerden kendi lehine güç devşirmek isteyenlerin tezgâhlarını da dikkate almak durumundayız. Bu sebeple referandum kararını sadece bağımsız bir devlet kurma kararı olarak değil, bölgede sonu belirsiz bir "savaş kararı" olarak da görmek gerekir.

Ancak bu etkenler referandum kararını asla meşru kılmamaktadır. Alınan bu referandum kararının daha farklı ve riskli sonuçları olduğunu görüyoruz. Öncelikle Türkiye Irak'ın toprak bütünlüğünü savunmaktadır. Irak meclisi ve anayasa mahkemesi bu referandumun meşru olmadığını ve iptal edilmesi gerektiğini karara bağlamışlardır. Komşu İran hükümetinin yanı sıra, İsrail hariç tüm ülkeler ve uluslararası kuruluşlar da referandumun meşru olmadığını ifade etmişlerdir. Ancak IKBY geri adım atması ve Irak'ın toprak bütünlüğü içinde kalacağını bildirmesi durumunda Türkiye bugüne kadar, olduğu gibi bundan sonra da Kuzey Iraktaki Kürt kardeşlerinin yanında olacağını her vesile ile ifade etmektedir.

Hükümet olarak adalet ve hukuk çerçevesinde bölge refahının sağlanması bizim için esastır.

Türkiye'nin IKBY referandumuna bakışını gerek Sayın Cumhurbaşkanımız gerek Sayın Başbakanımız her fırsatta dile getirdi. Bu açıdan sizin bir kez daha vurgulamak veya eklemek istediğiniz noktalar var mıdır?

Biz AK PARTİ Hükümeti olarak kendi medeniyet tasavvurumuzla, 2003'ten beri gerek içeride gerek yurtdışında işbirliği alanlarını arttırma hususunda önemli bir çaba içerisinde olduk. Çeşitli projeler uyguladık. Bu politikamızın bir gereği olarak Irak ile yüksek düzeyli ekonomik istişare toplantılarını düzenledik, ticaretimizi arttırdık, ilişkilerimizi geliştirdik. Bu coğrafyada yaşayan tüm ülkelerle birarada olmak ve sorunları barış içerisinde çözenin gayreti içinde olduk.

“Sorunları Barış İçerisinde Çözenin Gayreti İçinde Olduk”

Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sayın Başbakanımız başta olmak üzere, söylemlerimizde şunu ifade ediyoruz; biz bundan sonraki süreçte olanları, olacakları gördüğümüz için kardeşlerimizi dostça ikaz ettik. Dostça ikaz ediyoruz: Henüz vakit var ve IKBY yetkililerinin bu hatadan dönmelerini bekliyoruz.

Çünkü bu karar ne Kürtlere, ne Türkmen-

lere, ne Araplara, ne Süryanilere, ne Keldanilere, ne Yezidilere hiç kimseye bir yarar getirecektir.

Türkiye'nin bundan sonra IKBY'ye yönelik atacağı adımlara ilişkin olarak neler söyleyebilirsiniz? Son olarak bölge halkına ve IKBY'ye yönelik olarak paylaşmak istediğiniz mesajlarımız var mıdır?

Daha önce de belirttiğim gibi, dostça ikazımızı dile getiriyoruz ve bu yanıştan dönülmesi gerektiğini her fırsatta ifade ediyorum.

ruz. Kürtler bizim kardeşlerimizdir. Onlara herhangi bir zarar gelmesini arzu etmeyiz. Ancak ulusal güvenliğimiz bizim birinci önceliğimizdir.

Geçtiğimiz günlerde, Irak ve Suriye'de sınır ötesi operasyon yetkisi veren tezkere-nin bir yıl daha uzatılması Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edildi. Şunu da belirtmeliyim ki, bu tezkere bölgede yaşayan kardeşlerimize dönük değildir.

Biz on dört asırdır birlikte yaşıyoruz, on dört asırdır bir medeniyeti birlikte inşa ettik. Kuşkusuz, burada başka halklar da var, Araplar, Türkmenler, Süryaniler, Ezidiler hepsi bir arada yaşıyor. Burada bağımsız bir devlet kurma kararından daha çok, âdeta Ortadoğu'da yeni bir savaşı başlatma kararı olarak algılanıyor. Mesele bu. Bunu bilelim.

İyiniyetle ilişkilerin geliştirilmesi istenildiği takdirde, ileride yaşanabilecek krizlerin de önüne geçilmiş olacaktır. Henüz iş işten geçmiş değil. IKBY, Irak Merkezi Hükümet ve Türkiye ile ilişkilerini geliştirebilir.

Bölge halkı için benim mesajım şudur. Orta Doğu için, Orta Doğulular için, Kürtler, Türkler, Araplar için sürekli bölünme ve parçalanma isteyenlerin amacı bu kardeşlerimizin iyiliği için değildir. Kuzey Irak Bölgesel Yönetimindeki kardeşlerim de özellikle şunu bilmelidirler ki, dış güçlerin istediği hiçbir şey bölge halkının talebi olmadığı gibi yararına da değildir.

“Dış Güçlerin İstedığı Hiçbir Şey Bölge Halkının Talebi Olmadığı Gibi Yararına da Değildir”

Türkiye, en zor koşullarda bile Irak'taki Kürt kardeşlerimizin yanında siyasi ve ekonomik olarak durmuştur. Ancak alınan bu yanlış karar ile kendilerine en yakın müttefiklerinden olan Türkiye ile ilişkilerini tehlikeye atmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımız ile 3-4 Ekim tarihlerinde İran'a yapmış olduğumuz seyahatte, bölgesel meseleler görüşülmüş, bölgenin güvenliği için gerekli adımların atılması konusunda karşılıklı fikir alışverişi yapılmıştır.

AK Parti hükümeti olarak, bölgede birçok etkeni aynı anda değerlendirme esasına dayalı bir strateji izlemekteyiz. Bölge halkı siyasi ve ekonomik sorunlar ile karşı karşıyadır. Bugün Suriye'de ve Irak'ta birçok terör örgütü var. Bir araya gelerek bu sorunların çözümü üzerinde konuşmamız bölge refahı için adımlar atmamız gerekiyor. Referandum kararı bu sorunları iyileştirme yolunda bir gelecek vaatetmemektedir.

Biz her zaman Irak'ın toprak bütünlüğünün korunmasından yana olduk, referandum hakkındaki tutumumuz da bu politikamızın bir gereğidir. Stratejilerimizi

belirlememizdeki esas; tarih, gönül, kültür ve irsi bağlarımız olan bölge halkının mağdur olmaması ve hiçbir şekilde zarar görmemesidir.

Geçmiş dönemlerde Diyarbakır milletvekilliği yapmış birisi olarak, AK Parti döneminde Diyarbakır'da yaşanan değişimi nasıl değerlendirirsiniz?

Son 16 yıllık AK Parti iktidarında, Diyarbakır'a yapılan yatırımlara ilişkin toplam bir rakam vermek gerekirse 27 katrilyon TL'yi bulan bir hükümet desteğinden söz edebiliriz.

Bu yatırımların sektörel dağılımına baktığımızda ise; şahsen 10 yılı aşkın onurla görev yaptığım Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın yatırımları başta olmak üzere, Eğitim ve Sağlık yatırımları, Ulaştırma ve Haberleşme Yatırımları, Toplu Konut ve Sosyal Donatı Yatırımları, Orman ve Su İşleri yatırımları, Kültür ve Turizm Yatırımları başta olmak üzere hemen hemen her alanda hizmet ve faaliyeti kapsamaktadır.

Biz Türkiye'nin her iline nasıl yatırım yaptysak Diyarbakır şehrimize de aynı şekilde yatırım yapmaya çalıştık. Bakın bugün hendek olaylarında zarar gören tarihi Sur İçi aslına uygun olarak (2012 Nazım İmar Planı'na uygun) yeniden inşa ediliyor. Bu alanın imarı için ayrılan bütçe 4 milyar TL'nin üzerindedir.

“Biz Türkiye’nin Her İline Nasıl Yatırım Yaptıysak Diyarbakır Şehrimize de Aynı Şekilde Yatırım Yapmaya Çalıştık”

Biliyorsunuz özellikle Diyarbakır Sur’u diğer yerlerde olduğu gibi tarihi dokuya sadık kalarak yeniden inşa ediyoruz. Anıtsal nitelikteki yapıları yeniliyoruz. Toplam 36 bin yeni konut yapacağız ve hak sahiplerine teslim edeceğiz. Evlerinden, barklarından olan vatandaşlarımız konutları bitinceye kadar kirada olacak. Kiralarını da hükümetimiz ödeyecek. Böylece mağdur olmanın önüne geçmiş olacağız.

Bakanlığım döneminde tarım alanında yaptığımız yatırımların miktarı 3.5 katrilyon TL’dir. Biz Antalya’da veya diğer illerimizde nasıl seralara destek verdiysek aynı desteği Diyarbakır’a da verdik.

Son 16 yılda merkezi hükümet tarafından Diyarbakır’ı diğer şehirlere bağlayan devlet yollarını (duble yol) 408 kilometreye; ilçe, belde ve köyleri şehir merkezine ulaştırılan il yollarını 677 kilometreye uzattık. Böylece Diyarbakır’a erişimi daha hızlı ve güvenli hale getirerek Diyarbakır’daki karayolu açığını 1.085 kilometreye ulaştırdık. Diyarbakır’da 33 bin seyirci kapasiteli stadyum yapıyoruz, bitmek üzere.

Türkiye’nin en modern havayolu terminallerinden biri Diyarbakır’da hizmete açıldı ve uluslararası seyahatlere uygun bir alan haline geldi.

Hükümetimizin yatırım ve hizmet anlayışı dün olduğu gibi bundan sonrada artarak devam edecektir.

AK Parti’nin girdiği her seçimden zaferle çıkmasını nasıl açıklayabiliriz?

AK Parti’nin girdiği her seçimden başarıyla çıkmasının en önemli nedeni; AK Parti’nin tüm politikalarını milletin belirlemesidir. AK Parti’nin kurucusu millettir. Partinin Genel Başkanı Milletin Adamı Recep Tayyip Erdoğan’dır. AK Parti’nin yolunu millet tayin eder. Biz milletin hissiyatına tercüman olan ve milletin yaşam standartlarını yükseltmek için gecesini

gündüzüne katarak çalışan bir partiyiz. Bizim politikalarımızın özünde insan odaklı bir yaklaşım vardır. Biz “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın” düsturunu kendimize ilke olarak benimsemiş bir partiyiz.

Bakin şöyle bir son 16 yılı incelediğimizde millete rağmen AK Parti iktidarının önünü kesmeye çalışanların nasıl mağlup olduğunu ama arkasına milleti alan AK Parti’nin nasıl büyük başarılar elde ettiğini görürsünüz. Yargı vesayeti, sokak olayları, kapatma davası, e-muhtıra, Gezi Olayları, 17-25 Aralık yargı darbesi, 15 Temmuz FETÖ darbe girişimi gibi birçok kirli tezgahı milletin yardımıyla bozduk. Çünkü millet AK Parti’ye yapılan haksızlıkları kendisine yapılmış gibi kabul etti ve hemen AK Parti’nin yanında pozisyon aldı.

Bununla birlikte AK Parti, Türk siyasetine hizmet odaklı siyaset anlayışını getirmiştir. Mega projeler, dev hizmetler bir bir devreye konulmuştur. Milletin kaynakları millete harcanmıştır. Mesela çok uzatmadan sadece ulaşım ve sağlığı ele aldığımızda Türkiye’nin 16 yılda nasıl çağ atladığını vatandaşlarımız bizzat yaşayarak gördü. Hava yolları halkın yolu oldu, hastaneler hiçbir ayırım yapmadan tüm vatandaşlarımızın oldu. Hastane kapılarında çekilen çileler bitti. İlaç kuyrukları sona erdi. Yurdun her tarafı duble yollarla donatıldı. Türkiye’nin her bir köşesine internet ulaştırıldı. Gençlerimiz bilgiye daha rahat ulaşmaya başladı.

Yine AK Parti; Türkiye’nin kronik sorunla-

rını kendinden önceki iktidarlar gibi hiçbir zaman halı altına süpürmemiş bilakis bu problemlerin üstüne gitmiş ve çözümü için cesur adımlar atmıştır. Terör belasıyla her anlamda nasıl mücadele ettiğimizi tüm milletimiz görüyor. Devlet tüm imkanlarıyla terör örgütünün üstüne gidiyor. Yerli bir savunma sanayi stratejisi oluşturularak dışa bağımlılık azaltılıyor. Bununla birlikte AK Parti; hiçbir zaman seçim odaklı popülist söylemlerin peşine takılmamıştır. AK Parti yapamayacağı hiçbir vaatte bulunmamış, verdiği tüm vaatleri de bir bir yerine getirmiştir. Hatta tüm bu vaatleri takvimlendirerek yapmıştır. İşte bunun içindir ki AK Parti ile millet arasında bir güven tesis edilmiştir. Millet, AK Parti’ye güvenmiş ve bu güvenin boşa çıkmadığını geçmiş icraatlarla görmüştür. Aynı şekilde Millet ile Liderimiz Recep Tayyip Erdoğan arasında da çok güçlü bir bağ oluşmuştur. Bu bağ samimiyet, vefa, dürüstlük, kadirşinaslık gibi birçok duyguyu barındıran güçlü bir bağlıdır. Millet kendi sinesinden çıkmış, kendisi gibi refleksler veren, samimi, dürüst, çalışkan Lider yani Recep Tayyip Erdoğan’a güvenmektedir. Allah’ın izniyle bu güven hep baki kalacak ve AK Parti’nin başarıları artarak devam edecektir.

**“AK Parti’nin Kurucusu Millettir.
Partinin Genel Başkanı Milletin
Adamı Recep Tayyip
Erdoğan’dır”**

GAYRİMEŞRU REFERANDUM, TARTIŞMALI BÖLGELER VE IRAK'IN GELECEĞİ

Ufuk Ulutaş

SETA Dış Politika Araştırmaları Direktörü

Emrah Kekilli

SETA Dış Politika Araştırmacısı

Türkiye, IKBY yönetiminin yerel, bölgesel ve küresel aktörlerin bütün baskılarına rağmen 25 Eylül'de gerçekleştirdiği referandumun sonuçlarını tanımadığını kesin bir dille duyurmuştur. Çünkü referandum IKBY'nin iç hukuku ve Irak anayasası açısından meşru olmadığı gibi, referandumda kendisini gösteren bağımsızlık ısrarı IKBY, Irak ve bölge açısından ciddi güvenlik riskleri barındırmaktadır.

Referandum kararını, IKBY'nin iç hukuku çerçevesinde tartışmalı hale getiren en önemli husus, kararın, IKBY Parlamentosu tarafından değil KDP yönetimi tarafından alınmasıdır. Öncelikle kararı alan KDP yönetiminin meşruiyeti de tartışmalıdır, çünkü 2009 başkanlık seçimleriyle göreve gelen IKBY Başkanı Mesut Barzani'nin 2013 yılında görev süresi dolmuştur. 2013 yılında, Barzani'nin görev süresi **"başkanın görev süresi iki yıldan fazla uzatılamaz"** kaydı

konularak iki yıl uzatıldığı halde, 2015 yılı Ağustos ayında IKBY parlamentosunun onayı olmadan, hükümete bağlı bir kurumun kararıyla iki yıl daha uzatılmıştır. Parlamentodan bu karara yönelik eleştiriler nedeniyle KDP ve muhalif Goran arasındaki tansiyon yükselmiş; KDP, Goran mensubu parlamento başkanının Erbil'e girişini engellemiş ve IKBY parlamentosu referandumu üç gün kalıncaya dek çalışmamıştır. İkinci olarak, referandum kararını IKBY parlamentosunun alması gerekirken, dönemin konjonktüründe parlamentonun kararı onaylamayacağını bildiği için parlamento saf dışı bırakılmıştır. IKBY'de KDP dışındaki bütün siyasi aktörler referandum kararını sadece parlamentonun alabileceğini dillendirirken, KDP yönetimi IKBY kamuoyundaki bağımsızlığa ilişkin desteği kullanarak muhalefet partilerinin itirazlarını yönetebilmiştir. Bu nedenle referanduma giden süreçte referandum kararının meşruiyeti IKBY'deki siyasi

aktörlerin en çok tartıştığı konulardan biri olmuştur.

Irak Anayasası açısından referandum değerlendirildiğinde, anayasanın 1. maddesindeki **"Irak'ın birlik ve bütünlüğünün garantisidir"** ifadesi ayrılıkçı hareketlerin anayasal olmadığını ortaya koymaktadır. 2005 yılında Irak genelinde bir referandumla kabul edilen Irak Anayasasının yazımında Kürtlerin önemli rol aldığı ve referanduma güçlü destek verdiği düşünüldüğünde, Irak anayasasının IKBY için bağlayıcılığı olduğu görülmektedir. Birlik ve bütünlük vurgusuyla başlayan Irak anayasasının 119. maddesinde Irak'taki bölgesel yönetimlere özerk bölge oluşturma hakkı verilmekte, ancak bağımsızlık hakkı vermemektedir. Bunun yanında yine anayasaya göre; referandum kararının Bağdat tarafından onaylanması ve Bağdat'taki kurumlar tarafından gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Irak Merkezi Hükümeti, bu hukuki zemini hatırlatarak referandumun anayasal olmadığını altını çizmiş, tanımadığını açıklamıştır. Referandum gerçekleştirildikten sonra sert tedbirler olarak, referandumun bağımsızlığa evrilmesini engellemek için net adımlar atmıştır.

Referandumu tartışmalı hale getiren ve krizi derinleştiren bir diğer etken de IKBY'nin Irak Anayasasına göre statüsü tartışmalı bölgelerde de referandum gerçekleştirmesi olmuştur. Başta Kerkük olmak üzere tartışmalı bölgeler, bundan sonraki süreçte Bağdat-Erbil hattında gerçekleştirilen müzakerelerin ana gündem maddesi olacağı gibi, muhtemel krizin de kaynağı olacaktır. Zira başını KDP ve KYB'nin çektiği Irak Kürtleri, Körfez Savaşından günümüze ABD'yle kurduğu angajman ve nihayetinde DAES ile mücadelenin yarattığı meşruiyet zeminini

kullanarak Irak içerisinde maksimalist bir siyaset izlemiş, kontrol ettiği bölgeleri artırma gayreti içerisinde olmuştur. Demografik açıdan Kürtlerin yoğun olduğu bölgelerin de ötesinde Arap ve Türkmen yoğunluklu birçok bölgeyi de ele geçirmiştir. Bu yayılmacı adımlarla IKBY “bağımsız Kürdistan”ın hem savunulabilir sınır hatlarını oluşturabilmek hem de enerji ve su kaynaklarıyla gıda güvenliğini temin edebilecek bir hakimiyet elde etmeyi amaçlamaktadır.

Irak Kürtleri, Irak coğrafyası üzerinde kendi nüfuzlarının çok üzerinde bir hâkimiyet arayışında olduklarını çok defa göstermiş, tartışmalı bölgeler kavramı Irak anayasasına Kürtlerin maksimalist hedefleri nedeniyle girmiştir. IKBY liderliği, 2006’da IKBY için hazırladığı anayasada coğrafi hakimiyet hedeflerini açıkça ortaya koymuştur. IKBY’nin pozisyonuna göre ve fiili olarak tartışmalı bölge statüsünde (Irak idari tanımlamalarına göre) 13 kent ve 3 kasaba bulunuyor. Bu bölgelerin bazılarını IKBY yönetimi 2006 yılında hazırladığı bölgesel anayasada ifade etmiştir. IKBY yönetimi idari olarak kendi bölgesi dışına kalan ve Bağdat’a bağlı olan bazı kent ve kasabaları kendi toprağı olarak görmektedir. 2006 anayasasının sekizinci maddesine göre IKBY kendi sınırlarını şu şekilde tarif etmektedir: mevcut idari yapısıyla Duhok bölgesi, Erbil, Kerkük, Süleymaniye bölgeleri, Ninova bölgesi içindeki Akra, Şeyhan, Sincar, Telafer, Telkeyf, Karkuş, Zummar ve etrafı, Başika, Eskikelek kasabaları, Diyala’nın Hanekin ve Mendeli kasabaları, Vasıt bölgesinin Bedre kasabası ve Cesan beldesi Kürdistan sınırları içindedir.

Irak Kürtleri, on yıllardır hedeflediği ve 2006’da hazırladıkları anayasayla ortaya koydukları hâkimiyet sınırlarını tedricen kontrol altına almıştır. 2003’te Irak güvenlik sektörünün çökmesi ve o dönemde mevcut olan Şii-Kürt ittifakı ve ABD’nin desteğiyle Bağdat, bu bölgelerden bazılarının **“güvenliğinin sağlanmasını”** Erbil’e vermiştir. Erbil buralarda askeri (Peşmerge) ve polis (Asayiş) kuvvetlerini artırarak güvenlik üzerinde belirleyici hale gelmiştir. 2005’te gerçekleştirilen yerel seçimlere Sünni Arapların katılmaması ve Kürtlerin etkin katılım göstermesiyle IKBY bu bölgeler

üzerindeki idari belirleyiciliğini artırmıştır. DAEŞ terör örgütünün ortaya çıkışı ve DAEŞ’le mücadele süreciyle başlayan son dönemdeki konjonktürel imkanları en geniş çerçevede kullanan IKBY yönetimi, Kerkük ve Musul’un kuzeyinde kontrolü ele geçirmeyi başarmıştır. Geline nokta 2006’da ilan ettikleri haritanın, Telafer, Sincar ve Mendeli dışında kalan kısımlarını kontrol etmektedirler. Telaferin nüfusunun tamamına yakınının Türkmen olması, Sincar’ın PKK, Peşmerge ve Haşdu Şabi arasında bir çekişme alanı olması ve Mendeli’nin büyük oranda Arap olması nedeniyle Erbil buraları kontrol edememektedir.

IKBY’nin anayasal olmayan ve duygusal temellere dayandığı bağımsızlık arayışında ısrarcı olması, özellikle tartışmalı bölgeler üzerinden patlak verecek bir güvenlik krizinin bütün bölgeyi bir kaosa sürüklemesine neden olacaktır. Türkiye ve bölge ülkeleri bu kaos riskinin ağır maliyetini hesap ederek IKBY’nin bağımsızlığına karşı net bir pozisyon almıştır. IKBY yönetimi tartışmalı bölgeler içinde en öne çıkan kent niteliğindeki Kerkük’te asker ve polis aracılığıyla kontrolü elinde tutmaktadır. İdari olarak Kerkük Belediyesini ve Kerkük’ün petrol gelirlerini büyük oranda kontrol edebilmektedir. Kentteki Arap ve Türkmenler, referandumu protesto ederek katılım göstermemiştir. Ayrıca KYB mensubu azledilmiş Kerkük Valisi Necmeddin Kerim’de tecessüm eden IKBY yönetiminden ciddi anlamda rahatsızlık duymaktadır. DAEŞ’e destek verdikleri iddiasıyla Arap halkın kente sokulmaması, bazı Türkmen gruplar ve bazı Kürt gruplar arasında yer yer yaşanan çatışmalar kentteki gergin havayı ortaya koymaktadır. Bu nedenle Kerkük kendi içinde her an patlamaya hazır bir gerilim yaşamaktadır. Irak Merkezi Hükümeti’nin Necmeddin Kerim’i görevden aldığı, Haşdu Şabi güçlerinin Kerkük’e 15-20 km yakında oldukça güçlü olarak varlık gösterdiği düşünüldüğünde, Kerkük’ün Erbil-Bağdat hattında çatışmaya dönüşebilecek bir krizin odağı olabileceği aşikardır.

Kerkük’te çıkabilecek muhtemel bir çatışma durumunda IKBY yönetiminin Sincar ve etrafındaki Peşmerge güçlerini Kerkük’e doğru kaydırabileceği,

PKK’nın bu çatışmadan istifade ederek Sincar’da alan hâkimiyeti genişletmek isteyeceği öngörülebilir. Kerkük’te başlayacak bir güç mücadelesinin tartışmalı bölgelerde Irak güçleri ve Peşmerge güçleri arasında sıcak bir çatışmaya dönüşmesi durumunda, PKK Kuzey Irak’ta alan kazanmak için harekete geçecektir. PKK’nın Peşmerge ve Irak Ordusu arasındaki çatışmalardan yararlanarak Sincar ve etrafında hakimiyet kuracağı bir senaryoda, Suriye’nin ve Irak’ın kuzeyindeki hatta fiili olarak PKK hakimiyeti genişleyecektir. Bunun yanında PKK muhtemel çatışma durumunda Kerkük’te savaşımaya hazır olacağını duyurmuştur. Necmeddin Kerim’in PKK ile yakın ilişkisi göz önüne alındığında, PKK’nın muhtemel bir çatışmadan yararlanarak Kerkük’ten Süleymaniye’ye doğru etki alanını genişletecektir. Kerkük’te Türkmenleri ve Arapları hedef alacağı gibi, İran sınırındaki unsurları üzerinden İran’ı da hedef almak isteyecektir. Zira İran’ın Kuzey Irak’ın bağımsızlık arayışına karşı sert tavrı dikkate alındığında, İran’ın bu krizden doğrudan etkileneceği ve krizin risklerini yönetmek için bölgedeki vekillerini de kullanarak krize müdahil olacağı ön görülebilir.

Bağımsızlığın içerdiği risk haritasını dikkatli okuyan Ankara-Tahran-Bağdat hattında oluşan bağımsızlık karşıtı hattın baskısını üzerinde hisseden ve uluslararası aktörlerden umduğu desteği bulamayan IKBY yönetimi, Bağdat’la müzakere masasına oturacağını sinyallerini vermiştir. Ancak tartışmalı bölgeler konusu başta olmak üzere Bağdat-Erbil hattındaki krizin çözümü oldukça zordur. Diğer taraftan Irak’ın ulusal kimlik inşasında yaşadığı sorunlar ve Irak merkezi hükümetinin sosyolojik açmazları da çözümü zorlaştırmaktadır. Barzani yönetimi sorunu uluslararasılaştırmaya çalışmakta ve Batılı devletlerin müdahalesini arzulamaktadır. Bu zorluklar arasında Türkiye’nin sorunun çözümü için oluşturmaya çalıştığı bölgesel zemin sorunun çatışmaya dönüşmeden çözülmesinin tek yoludur. Ankara-Tahran-Bağdat hattındaki uyum, çözümü mümkün kılacak; aksi takdirde Batı’nın müdahalesiyle çatışma kaçınılmaz olacaktır.

RÖPORTAJ

AK Parti Grup Başkanvekili

MEHMET NACİ BOSTANCI

“ORTADOĞU COĞRAFYASI, BİR
SOSYOKÜLTÜREL DEVAMLILIK
COĞRAFYASIDIR”

TBMM’de AK Parti grubu olarak yoğun mesai harcıyorsunuz, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlik te TBMM’nin önemi nasıl şekillenecek?

TBMM 23 Nisan 1920’de açıldı. O zamandan bu yana ortak kaderimiz ve geleceğimiz için nihai kararların müzakere edildiği ve alındığı yer olarak en hayati işleve sahip yerdir. Siyaset denildiğinde, bu siyasetin nihai olarak şekillendiği ve karara bağlandığı yerdir.

1946-1950’de diyebiliriz, çok partili parlamenter hayata geçişi. Ondan önce tek parti var. Bütün meclis Cumhuriyet Halk Par-

tisi’nden müteşekkil. 1950’den sonra ise daha renkli bir meclisle karşılaşıyoruz. Aynı zamanda muhalefetin de olduğu bir meclis. İktidar olarak kendisine siyaseten kararları alma ve yapıp etme görevi verilenleri, denetleyenlerin de aynı zamanda millet tarafından seçilip, meclise gönderildiği yeni bir yapı. Ancak bu 1950’den sonraki mimari, Türkiye’nin müesses nizami bakımından çokta takdire şayan kabul görmediği için, siyaset dışı unsurlar, işi siyaset olmayan, işi millet iradesini temsil etmek olmayan unsurlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin ve iktidarın üzerinden bir patronaj kurmaya çalıştılar. Bu patronajlı dönem bir bakıma 1960 ihtilali, 1971 12 Mart’ı, 1980 12 Eylül’ü, 28 Şubat ve sonrasında 27 Nisan bildirileriyle bir tari-

hi zincir oluşturur. AK Parti 2002’de iktidara geldikten sonra, tam demokrasi ve tam anlamıyla haklar ve özgürlükler şiarıyla siyaset yaptığı ve onu iktidara getiren toplumsal çevrelerin talebi de bu doğrultuda olduğu için, siyasetin üzerindeki bu patronaj sistemine bu hegemonyaya son veren bir stratejiyi, bir siyasal yaklaşımı egemen kıldı. Esasen 15 yıllık iktidar döneminde de başına ne geldiye, bu patronajla mücadele ettiği için geldi. 15 yıldan bu yana AK Parti iktidar. İktidar olduğunuzda elbette mecliste, en fazla mesai harcamak durumunda olan siz olursunuz. Çünkü yasaları getireceksiniz, onları muhalefetin eleştirilerine karşı savunacaksınız. Millet taleplerini, siyasi dile, tasarılarına çevirip, mecliste bunları müzakere

edeceksiniz. AK Parti'de 15 yıldır meclisin en temel dinamiği, en fazla mesai harcayan partisi diyebiliriz. Her zaman oylamalarda, yasaların, o nihai karara ilişkin noktaya gelmesinde iktidar hemen hemen tüm kadro orada olmak durumundadır. İşin bir sayısal tarafı vardır 184, birde siyasal tarafı vardır, halk sizi seçmiş, iktidar etmeniz için oraya göndermiş, sadece sayısal bir rakamla yetinmeniz elbette doğru olmaz, bütünüyle orada olmak, bu işleri takip etmek durumundasınız. Muhalefette benim gördüğüm 2011'den bu yana bir kısmıyla mecliste bulunup, diğer vekillerin köy, köy, kasaba, kasaba dolaşıp, diğer za-

sanların, yasama organından seçilmemesi, dışarıdan atanması. Montesquieu, malum siyasal özgürlüklerin ve sistemin rasyonel temelinin, kuvvetler ayrılığının kesin bir şekilde birbirinden ayrılması üzerine kurulduğunu anlatır kitaplarında. Bizimde tam yaptığımız esas itibarıyla bu. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde, cumhurbaşkanı yasa çıkarma yetkisine sahip değil. Yasayı çıkartan Meclis'tir. Cumhurbaşkanı sadece kararname çıkarabilir. Kararnamenin de meri hukuka, yasalara aykırı olmaması gerekir. Eğer bir aykırılık söz konusuysa, yasalar geçerlidir. Aynı zamanda cumhurbaşkanı diyelim ki; meri

Türkiye'nin İKBY referandumuna bakışını gerek Sayın Cumhurbaşkanımız gerek Sayın Başbakanımız dile getirdi. Bu açıdan sizin vurgulamak veya eklemek istediğiniz noktalar var mıdır?

Bu girişime karşı Sayın Cumhurbaşkanımız, Başbakanımız, hükümet sözcümüz, parti sözcümüz, dışişleri bakanımız gerekli açıklamaları yaptılar. Şunu görmek lazım; Ortadoğu coğrafyası, bir sosyokültürel devamlılık coğrafyasıdır ve beşeri coğrafya olarak iç içe girmiştir. Türkiye'de

manlarda da iktidar eleştirilerini devam ettirdikleri bir sistem cari görünüyor.

“Getirilen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin Temel Mantığı, Yasamayı ve Yürütmeyi Birbirinden Ayrılmak”

Referanduma karşı olanlar, meclisin öneminin azalacağını iddia ettiler. Bu doğru bir yaklaşım değil. Getirilen cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin temel mantığı, yasamayı ve yürütmeyi birbirinden ayırmak. Yani yürütme organını oluşturan in-

hukuka aykırı olmasa bile Meclis'in, millet iradesini temsil eden bu kurumun, esasen millet faydasına görmediği bir kararname çıkarttı. Meclis yasa çıkartarak, onu ilga edebilir. Dolayısıyla, güçlerin hiyerarşisine baktığımızda, cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde yasamanın en üstte, yürütmenin de onun altında yer aldığını görüyoruz. Yargı bütünüyle, bağımsız bir şekilde ayrı bir yerde. Sistem, bunu da garanti etmiş oluyor. O bakımdan demokrasinin ruhuna uygun, medeni gelişmenin, modernleşmenin ruhuna uygun, halk iradesi dediğimizde, bunun tam anlamıyla gerçekleşmesi anlayışına uygun tarzda, yeni bir sistemde 2019'dan sonra, yola devam edeceğiz. Meclis de bu bağlam içerisinde, bahsettiğim çerçevede görevini yürütecek.

Kürtler vardır, Araplar vardır, Türkler vardır. Kuzey Irak'ta, Türkler, Araplar, Kürtler vardır. Irak'ın tamamında da öyledir, Suriye'de de öyledir. Bir takım sınırlar çizilmiştir ama beşeri coğrafyaya, tıpkı fiziki coğrafya gibi sınırlar çizmek ve insanları kolonize etmek mümkün değildir. Böyle olduğunda, çevrenizde bir gelişme yaşandığında, buradaki insanlar, bu gelişmelerden mağdur olduklarında, kendi iradeleri üzerine egemenlik kurulduğunda yahut da başkalarının amaçlarının aracısı haline getirildiklerinde o zaman bu siyasal ve toplumsal maliyet çevre ülkeler için çıkar. Sayın Cumhurbaşkanımız grup toplantısında Irak'taki gelişmeler bizim içişlerimizdir derken, bu sosyokültürel devamlılığa işaret etti. Yoksa onu kendi iç işimiz olarak görmek değil. İnsani ilişkiler, duygudaşlık

“

**“Diyoruz ki;
Bu Olup Bitenin
Kürtlerle İlgisi Yok.
Bu Olup Biten,
Ortadoğu
Coğrafyasına Yönelik,
İstikrarsızlaştırma
Stratejilerinin Bir
Parçası”**

”

ve nihai noktada coğrafyanın getirdiği kader ortaklığı, senin bir bağlamda, işlerin haline getiriyor oradaki gelişmeleri. Peki, Kuzey Irak gelişmesi kendine özgü bir gelişme mi? Kategorik olarak ayrı bir şey mi? Yoksa, Ortadoğu coğrafyasında bir süredir yaşanan istikrarsızlaştırma politikalarının bir parçası olarak karşımıza çıkan bir durum mu? Şimdi, Kuzey Irak'ta referandum oluyor, İsrail buna çok seviniyor. İsrail'in buradaki sevincini, Kürtler statü sahibi oluyorlar, insanlık adına ne mutlu bir gelişme sevinci olarak görmek mümkün mü? Hayır. İsrail, kendi siyasal stratejisi çerçevesinde, bölgeye bakışı çerçevesinde, müstakbel müttefiki olacak. Kendisiyle Ortadoğu operasyonlarında kaçınılmaz işbirliği yapma potansiyeline sahip yeni bir yapının doğması karşısındaki sevincini ifade ediyor. Peki bu Kürtlerin talebi olan bir durum mudur? Kürtler, kendilerini Ortadoğu'ya yönelik, başkalarının stratejilerinin bir aparatı, bir aleti, bir parçası olma şeklinde bir statü arayışı içindeler mi? Hayır. Kürtler, nihai noktada ancak şöyle düşünebilirler; benim özgür iradem, burada şekilleniyor mu? Ortada şekillenen bir özgür irade yok. Sanki özgür irade şekilleniyormuş gibi yapıp, küresel güçlerin amaçlarına uygun bir araçlaştırma girişimi söz konusudur. Bizim de tam itirazımız burada. Diyoruz ki; bu olup bitenin Kürtlerle ilgisi yok. Bu olup biten, Ortadoğu coğraf-

yasına yönelik, istikrarsızlaştırma stratejilerinin bir parçası. O bakımdan her şeyi doğru bir biçimde yerli yerine koyalım. Bir bölgede, küresel bir güç olarak, egemenlik kurmak istiyorsanız; kendi politikalarını takip edebilme kapasitesi ve iradesinde, iktidarında olan merkezi yapıları istemezsiniz. Onlar küçük parçalara bölünürse, onlar üzerinde hegemonya kurmanız ve onları çok kolay bir şekilde kendi politikalarınızın bir aracı haline getirmeniz sağlanabilir. Tam da yaşanan gelişme budur! Şunu unutmayalım, Ortadoğu coğrafyasındaki bütün halkların kaderi ortaktır. Kürtlerin, Arapların, Türklerin, kaderleri ortaktır. Şiinin, Sünninin kaderi ortaktır. Hiçbir kesim, sadece benim çıkarlarım diyerek, diğerlerinin rızası olmadan onun adına bir gelişme sağlayamaz. Sağlarsa, bu bölge için istikrarsızlığın yeni bir kapısı olur. O bakımdan, atılacak her adım, mutlak suretle bütün bu unsurların, etnik ve mezhebi unsurların, ortak kaderiyle ilişkili bir bağlam içerisinde görülmelidir. Biz, merkezi yapıları niçin destekliyoruz? Irak'ın birliği, Suriye'nin birliği, istiyoruz ki; orada yaşayan insanların çıkarlarını, takip edebilecek en azından kudrette yapılar olsun. Bölge için en iyisi budur! O yüzden biz referanduma karşıyız, o yüzden merkezi yapıları destekliyoruz. Bunu Ortadoğu'nun barışı ve selameti için, Ortadoğu'da yaşayan Kürtlerin, Türklerin, Arapların,

Şia'nın, Sünni'nin ortak kaderi ve geleceği için ifade ediyoruz. Durduğumuz yer tam olarak burası. Ayrıca, etnik kimlikçi görüntüler, işte Kerkük'ün demokrasisini değiştirme gibi, oranın yapısıyla oynama gibi böyle öne çıkan etnikçi yaklaşımlar, bölge için ayrı bir tehdit kaynağıdır. Bunlara da prim vermemek, o ortaklığı her zaman hesaba katmak, politikaları bunun üzerine inşa etmek herkesin görevidir. Türkiye'nin yaklaşımı işte budur.

AK Parti döneminde Amasya'da yaşanan değişimi nasıl değerlendirirsiniz?

Amasya, son derece özel bir şehir. Amasya'yı görmeyenler, Amasya denildiğinde ne tahayyül ediyorlar bilemiyorum. Ama görenler, tahayyüllerinin ne kadar eksik olduğu konusunda bir fikre sahip oluyorlar. Etrafı dağlarla çevrili, ortasından yeşil ırmak akan tarihi bir şehirdir, bir kültür şehridir. Esasen, insanlığın asırlar boyunca bu tür yerlere ilgi göstermesinin sebebini de, insanlığın ortak aletme biçiminde aramak lazım. Demek ki, bu coğrafyada insanları oraya çeken bir cazibe, bir çekicilik, şehre güzellik katan, insanlara huzur bahşeden ve onlara, maddi ve moral olarak dokunan bir zemini var ki, insanlar asırlar boyunca buraya ilgi göstermişler. Amasya'ya girdiğinizde, hem tabiat güzelliğini, hem tarihi katmanları görürsünüz. Malum şehzadeler şehridir, camiler vardır o dönemlere has, Roma dönemine kadar giden eserler vardır.

“Etrafı Dağlarla Çevrili, Ortasından Yeşil Irmak Akan Tarihi Bir Şehirdir, Bir Kültür Şehridir”

AK Parti, güçlü bir iktidar olarak Türkiye'nin genel gelişmesini ve elbette bunun bölgelere yansıyan gelişmesini sağlayan bir irade. 15 yıl boyunca Türkiye 3 kat büyürken, Amasya'da bundan hak ettiği payı aldı. Amasya'nın tarihi dokusu daha fazla ortaya çıktı. Buranın şehirciliğinde, belediyelerin, AK Parti belediyeçiliğinin büyük katkısı var. O tarihi mimari, daha fazla ortaya çıktı. Hatta, şöyle bir slogan söz konusu: Biz Amasya'yı yıkarak yapacağız. Neyi yıkıyoruz? Amasya'nın mimari dokusuna uymayan ve tarihi eserleri gölgeleyen çirkin yapıları yıkıp, yeniden o tarihsel kimliğiyle Amasya'yı buluşturan, yeni bir çehre kazandırmak şeklindeki yaklaşımı anlat-

mak için bu slogan kullanılıyor. Turizm, önemli gelişme gösteriyor. AK Parti döneminde turist geliş hızı, çok daha artmıştır. Bunda ulaşım imkanlarının artması, insanların, zenginliğin artmasıyla birlikte çevreye yönelik ilgilerin artması, Amasya'ya çok ciddi bir turist akını doğurmuştur. Bu aynı zamanda esnafta, ticaret erbabında bir canlanma sağlıyor. İhracat, büyük oranda arttı. Amasya'da da bu anlamda, mermer ocaklarından tutun, çeşitli emtialara kadar artan bu ticaret hacminden pay alan bir Amasya görüyoruz. Tarıma verilen teşvikler var. Bu çerçevede tarımsal üretim arttı. Mesela, elma şehri olarak bilinen Amasya'da kiraz da ön plana çıkmaya başladı. Hayvancılık da dahil üretime ilişkin hangi kalemler aklınıza geliyorsa, Amasya şehrinde ve mücavir alanında bütün bunlar mevcuttur. AK Parti'nin bütün bu gelişmelere sağlamada vermiş olduğu destekleri de halkımız gayet iyi biliyor.

AK Parti'nin girdiği her seçimden zaferle çıkmasını nasıl açıklayabiliriz?

AK Parti'nin girdiği her seçimden zaferle çıkması, bunun bazı temel dinamikleri var. Bunlardan ilki; eğer siz, halkın taleplerini siyasete, programa ve pratiğe çevirme konusunda beceri sahibiyse, en yüksek oranda bu talepleri toplayabiliyorsanız, o zaman sürekli oylarınızı arttırarak, iktidara gelirsiniz. AK Parti öncelikle bunu yaptı. Yani halkın beklentilerine, taleplerine, zenginleşme, büyüme, refah içinde olma, gelişme taleplerini karşılayan bir çizgide icraat yaptı. İkincisi; Türkiye'nin moral dokusuyla uyumlu bir perspektifi vardı, bu bakımdan da halkla beraberdi, içiçeydi. Üçüncüsü; elbette bütün bunları, siyasal dile çeviren, pratiğe taşıyan becerikli kadroları vardı. Becerikli kadrolar denildiğinde tabi en başta, genel başkanımız, cumhurbaşkanımız AK Parti'nin lideri Recep Tayyip Erdoğan'ın halk katındaki karizmasını, AK Partililer biliyor, bizler biliyoruz, rakipler de biliyorlar. Sadece isminin bile kalabalıkları bu kadar heyecanlandığı bir siyasi lider, yakın tarihte ben bilmiyorum. Tabii ki halkla diyalog kuran, ondan oy alan, çok çeşitli siyasi liderler oldu. Ama yakın tarihte Tayyip Erdoğan kadar halkla bağ kuran, onun hem adı konmuş hem adı konmamış özelemlerini ve taleplerini kendi şahsında temsil eden bir lider figürü, çıkmadı. Esasen, Türkiye gibi problemleri çok olan bir ülkede, beklentiler fazladır. Onları karşılama imkanları da kısıtlı-

dır. Bu makas dolayısıyla da iktidarlar çabuk değişir, liderlerde çabuk eskir. AK Parti, hem lideri, hem kadrolarıyla bu denkleme bozdu. 15 yıldır zaten bu yüzden iktidarda ve Recep Tayyip Erdoğan, 15 yıldır karizmasını güçlendirerek, girdiği her seçimden kazanarak çıkmış bir lider oldu; adını tarihe yazdırdı. Elbette daha yapılacak çok iş var.

“

***Yakın Tarihte
Tayyip Erdoğan
Kadar Halkla Bağ
Kuran, Onun Hem
Adı Konmuş Hem
Adı Konmamış
Özelemlerini ve
Taleplerini Kendi
Şahsında Temsil
Eden Bir Lider
Figürü, Çıkmadı***

”

GAYRİMEŞRU REFERANDUM, TARTIŞMALI BÖLGELER VE IRAK'IN GELECEĞİ

Mehmet Akif Ersoy
Gazeteci-Yazar

Barzani tarafından hazırlıkları 2015 yılında başlayan ve 25 Eylül 2017'de yapılan bağımsızlık referandumu, IKBY yönetimini ve Irak'ı aşan bir anlam taşıyor.

Barzani'nin gayrimeşru **'Bağımsızlık Referandumu'** %92.73 oranında Evet oyu aldı.

Bağımsızlık planı ve süreci, bölge jeopolitiğinde eskiye dayanan fakat yine de yeni bir dönemin en önemli aşamalarından biri.

Normal şartlarda görev süresi bitmiş olan ve parlamentoyu toplamamakta ısrar eden Barzani, nasıl böyle bir adım attı? Uluslararası toplumun referandum konusundaki tutumunun netliğine(!) rağmen neden ısrarcı davrandı? Referandumdan bir gün öncesine kadar açık tuttuğu pazarlık kapısında ABD ve bölge aktörlerinden erteleme için istediği **"teminatlar"** nelerdi? gibi soruları uzatmak mümkün. Cevaplar ise kamuyu önünde farklı, kapalı kapılar arkasında farklı boyutlarda tartışılmaya devam edilecek.

Referandumun yapılacağı ilan edildiğinde bölgesel dengeleri esas alan pek çok uzman, IKBY'nin fiilen imkânsız gibi görünen

bağımsızlıktan ziyade, Merkezi Hükümete karşı taktiksel bir koz olduğu değerlendirilmesinde bulunmuştu. Zira IKBY ve Bağdat arasındaki en temel kriz Petrol gelirlerinin paylaşımı üzerinden çıkmıştı.

2015 yılında yapılması gereken başkanlık seçimlerini 'ödenek sorunu' nedeniyle ertelenen Barzani'nin bu kararı, Bölgesel Kürt Yönetimi sınırları içinde referanduma karşı çıkan Kürt siyasetçiler tarafından; **'Barzani'nin kendi başkanlığının zayıfladığını düşündüğü ve siyasi desteğini yeniden toplamak için böylesine bir adım attığı'** şeklinde değerlendirildi.

Uluslararası ilişkilerde bölgeleri ve devletleri parçalama politikası "çıkar siyasetlerine" uygun olarak, kapitalist sistemin sürekli kullandığı bir yol ve yöntemdir. Dolayısıyla Ortadoğu'nun sömürgecilik bağlamında talan edilmeye başlandığı ilk zamanlardan bu yana, bölgeyi parçalama politikaları tam gaz devam etmiştir. Yakın tarihte bunun resmi olarak uygulanması çabalarında **"Sevr"** anlaşmasını hatırlamakta fayda var. 2003'te ABD'nin Irak'ı işgali, gelinen noktada önemli bir dönemeç sayılabilir, lakin biraz daha geçmişe bakmadan geleceği değerlendirmek yanıltıcı olacaktır.

Kuşkusuz coğrafyamızı şekillendirme telaşında olan bölge dışı aktörler yıllardır; haritalarımızı, bunlar üzerindeki demografik dağılımları, etnik dini ve mezhepsel farklılıkları, hatta islamı anlama-yorumlama biçimlerimizi dahi en ince noktasına kadar kritik etmiştir.

ULUSLARARASI ARENADA REFERANDUMA YÖNELİK TUTUMLAR

Irak'ın bugün geldiği noktada, kendi sınırları içerisindeki böylesine bir gelişmeyi önleyemeyecek durumda olmasının temel nedeni ABD'dir. ABD ilk andan itibaren referandumun zamanlamasının yanlış olduğuna vurgu yapmıştır. Sözde **'Referandumu desteklemeyen'** ABD'nin, iptal edilmesi yerine ertelenmesi konusunda

çağrılar yapması büyük bir soru işaretidir. Aynı şekilde İsrail ve Batının, bölgedeki etki ajanları üzerinden yürüttüğü faaliyetler de gayrimeşru referandumun temelini atmıştır.

Barzani'nin **"çocukluk hayali"** bölge ülkelerinin tamamının ulusal güvenlik ve çıkarlarını tehdit ediyorken, günümüz dünyasında böylesine bir adımın da 'desteksiz' atılamayacağını düşünürsek, IKBY referandumu yazılıp-çizilenlerin aksine kapalı devre bir uluslararası teşvikle yapılmıştır. Bu destek sanıldığı gibi İsrail'den ibaret değildir.

Arap ülkelerinin deyimleriyle **'İşgal devletinin'** Başbakanı Netanyahu, açık şekilde referandumu desteklediklerini ifade etmiştir. Bu da, bölgede kurulacak **"bağımsız bir Kürdistan'ın, ikinci İsrail olacağı"** yönündeki kaygıları arttırmıştır. Bu arada İsrail'in geçtiğimiz yıllarda Sudan'ın da bölünmesini desteklediğini ve bunu fonladığını unutmamalıyız.

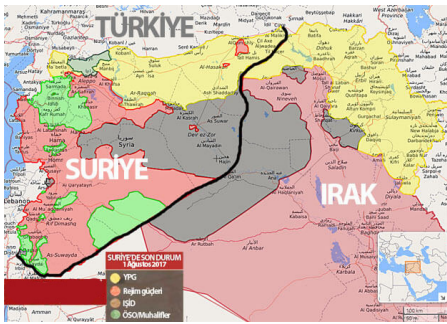
İsrail'in referandumu desteği, bugün kabinedeki bakanlarından meclisteki vekillerine kadar birçok önemli ismin Osmanlı'nın dağılma sürecinde, Güneydoğu ve Kuzey Irak bölgesinden göç eden Yahudiler üzerinden de değerlendirilmelidir. Yahudilerin tarihsel süreçte Kürt nüfusuyla yakın ilişkileri olmuş, İsrail devletinin kurulmasıyla birlikte bu ilişkiler farklı mecralara da taşınmıştır.

Ayrıca İsrail'in bölgedeki güvenlik politikalarını **'Arap olmayan tüm unsurlarla yakın ilişki'** perspektifinden şekillendiriyor olması da burada önemli bir etkidir.

Daeş, mezhepçi ve etnik temelli politikalar, bölgesel terör, komşu ülkelerin birbirleriyle yaşadığı ciddi sorunlar, 'Arap Baharı' sonrası bölgesel kırılmalar, bazı kürt siyasi aktörler için Kuzey Irak ve Suriye'nin kuzeyinde bir fırsat olarak görülmüş, bu fırsat aynı zamanda birilerinin ajandalarına da hizmet etmiştir. Kuzey Irak kentlerinde dalgalandırılan İsrail, Amerika ve İngiltere bayrakları bu hizmetin en önemli göstergeleridir.

sidir.

Kuşkusuz IKBY referandumunu Suriye'nin kuzeyindeki gelişmelerden bağımsız okumak, tarihi bir hata olacaktır. Ağustos 2016'da başlatılan **'Fırat Kalkanı'** hareketi da, bugünlerde gündemimizde olan **'İdlip İhtikali'** de Türkiye'nin haritayı ve neye dönüştürülmeye çalışıldığını iyi görmesiyle ilintilidir. Afrin'den İdlip'e sarkarak Akdeniz'e inmeyi planlayan PYD-PKK terör örgütü, anlatıldığı gibi IKBY referandumuna karşı falan değildir. Doğrudur, PKK'nın Barzani'yle geçmişten bugüne sorunları vardır, olmuştur. Ancak Barzani bugün var yarın yok. Hatta seçimlerde kendisinin ve ailesinden birinin başkanlığa aday olmayacağını da söylüyor. Referandum kartı ise, bölgede terör örgütü PKK-PYD dahil, süreçte rol oynamayı planlayan, uluslararası aktörlerle bağlantılı tüm fraksiyonların cebine konmaya çalışılmıştır.

Referandumun ertelenmesi için Barzani'yle pazarlıkların 'başarılı olmaması' bile ironiktir. Düşünün, sınır komşuları Türkiye ve İran gibi köklü devletler net bir şekilde karşı çıkıyor, ABD Barzani ile pazarlık yapıyor ve Barzani şartları beğenmeyip referandumu gerçekleştirmekte ısrar ediyor ve tüm bunları sadece İsrail'den aldığı moral desteği ile yapıyor.(?) Dolayısıyla ABD, Fransa, Almanya ve İngiltere başta olmak üzere Batının meseleye yaklaşımı, yine görüldüğü gibi değildir. Afrin'de PYD'li teröristleri eğiten İsrail ve Almanyanın, Suriye'nin çatışma bölgelerinde 'gezerken' yakalanan Fransız binbaşının, peşmergenin omzuna taktığı 'omuz omuza' yazılı Amerikan bayrağının bir anlamı var.

'Arap Baharı' sürecinde beklenildiğinin aksine büyük kazanımlar elde eden ve bölgedeki gücünü gün geçtikçe arttıran Rusya da, çok sert çıkmamakla birlikte referandumu desteklemediğini ve Irak'ta muhatabının merkezi Irak hükümeti olduğunu açıkladı. Ancak Rusya'nın **'süreci takip edip, politika belirleyeceğiz'** demesi de Rusya Devlet Başkanı Putin'in **'vanalar kapatılmasın'** şeklindeki çağrısı da düşündürücü. Suriye'nin Kuzeyinde PYD-PKK ile Rusya ilişkileri, Moskova'da açtıkları temsilcilikten tutun Afrin'de aldıkları desteğe kadar tehlikeli boyutlarda. Yani Türkiye bölgede sadece, **'NATO'da müttefiki'** olan Amerika'dan değil, Rusya'nın Kürt aktörlerle olan politikalarından da endişe duymak durumunda.

Arap ülkelerine bakacak olursak, hiçbiri **'açıktan'** bu referandumu desteklemedi. Hatta referandumu Arap topraklarının daha fazla parçalanmasına yönelik bir komplo olarak gördü. Arap basınında uzun süredir referandum karşıtı **'milliyetçi'** sesler yükseliyordu.

İHTİLAFLI BÖLGELER

IKBY'nin, referandumu üzerinde ihtilafın devam ettiği bölgeleri de katması, Irak yönetimi ve Türkiye gibi sürece karşı çıkan ülkelerin tutumunu daha da sertleştirdi. Zira bu bölgelerde sadece Kürtler değil, Araplar, Türkmenler, Süryaniler, Ezidiler ve başka topluluklar da yaşıyordu. Bunun yanı sıra IKBY'nin yıllardır sürdürdüğü demografik değişiklik politikalarına rağmen, ihtilafli bölgelerdeki Türkmen nüfusu azınlık sayılamazdı.

Barzani başta Kerkük olmak üzere, ihtilafli bölgeleri referandumu dahil ederek, ileride kurulması planlanan bağımsız Kürdistan sınırları içine almanın ilk adımını attı. Bu arada bunca 'tartışmalı bölge' nin en temel sebebi, **'klasik bir Ortadoğu hikayesi'** olarak çıkıyor karşımıza: Petrol.

IKBY'deki referandumunu **'ulusların kaderini tayin hakkı'** bağlamında ele alan kesimler, 2003 Irak işgaliyle beraber bölgenin değiştirilen nüfus yapısını hiç konuşmadılar bile. Burada halen büyük oranda başka ulusların yaşadığını da görmüyorlar.

25 Eylül'deki gayrimeşru referandumu savunanlar, Kerkük, Süleymaniye gibi kentlerde nüfus yapısı değiştirilirken ne anlatıyorlardı mesela? Referandum savunucuları, Kürt ili olmayan şehirlerin tarih-

sel olarak Kürt şehriymiş gibi gösterilmesine ve buradaki Türkmenler'in, Araplar'ın ve diğer unsurların haklarının çiğnenmesine neden ses çıkarmadılar?

Bölgesel Kürt Yönetimi, **'gayrimeşru'** olarak değerlendirilen referandum krizinde geri adım atmıyor. Irak'ı bekleyen iki önemli süreç var. 2015'ten bu yana ertelenen IKBY başkanlık ve parlamento seçimleri ve Merkezi Hükümetin 2018 Nisan ayında yapmayı planladığı genel seçimler. Barzani referandum üzerinden elde ettiği popülariteyi kaybetmek istemiyor. Türkiye, İran ve Irak'ın IKBY'ne karşı ortak bir tavır içerisinde hareket ettiği dönemlerdeyiz. Güney sınırlarımızdaki PYD-PKK tehdidi ise yakın gelecekte en çok konuşacağımız başlıklar arasında olacak.

Bu bağlamda ve referandum süreci üzerinden, Kürt halkına anlatılması gereken çok önemli meseleler vardır. İşin uluslararası boyutundaki karmaşıklıklar, antikapitalist, antiemperyalist, antiamerikancı olma iddiasıyla ortaya çıkmış, terör örgütünün (PKK-PYD) bugün Amerikan askerleriyle omuz omuza, onların verdiği silahlarla operasyon yapıyor olması bile tek başına gerçek fotoğrafı göstermektedir.

Referandumda sandığa gidip **'evet'** diyen Kürt vatandaşı, nasıl bir tuzağın içine çekildiğini bilmemektedir. Öyle ki, "bağımsızlık referandumuna evet verdim, ortalık karışsın çocuklarımı alır Türkiye'ye kaçırım" diyen Erbilli taksici, seçtiği yahut, aşiret kültürü üzerinden kendisini yöneten siyasislerin, uluslararası güçlerle girdikleri ilişkiyi bilmiyor ve bilmek zorunda da değil.

Referandumu evet diyene de, çeşitli sebeplerle hayır diyene de anlatmak durumunda olduğumuz çok fazla konu var. Siyasetçi, akademisyen ve gazetecilerimizin süratle güneydoğuya çıkarma yapması elzem. Zira bir bilinmezlik içerisinde, kullanılan dilden yahut işin özünü kavrayamamaktan kaynaklı ciddi kırılmalar yaşıyor. Türkiye, bölgenin her dakika daha fazla içine çekildiği tuzakları bozmak istiyorsa, önümüzdeki belki 10-15 yıl yönetmek durumunda kalacağı güney sınırındaki krizlerin mahiyetini Kürt vatandaşlarına en sağlıklı şekilde aktarmalıdır. Aksi durumda, Kürt kardeşlerimizi hakikatin karartılması ve güçlü medya araçlarıyla zehirli hikayelerin bölgeye yeniden yayılması için çabalayan binlerce etki ajanının algısına teslim etmiş oluruz.

MEDENİYETİMİZİ YAŞATAN DÜNYAYLA YARIŞAN ŞEHİRLER

Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan, ATO Congressum'da, AK Parti Yerel Yönetimler Başkanlığı'nca düzenlenen, "Belediye Başkanları İstişare ve Değerlendirme Toplantısı"ndaki konuşmasında, ödülleri verecekleri "Yerel Yönetimler Proje Yarışması"nda sosyal projeler ve kent ekonomisine katkı kategorilerinde dereceye giren belediye başkanları ile ekiplerini tebrik etti.

Bu yıl 6'ncısı düzenlenen "Yerel Yönetimler Proje Yarışması"nın, AK Partili belediyelerce hayata geçirilen özgür ve orijinal çalışmaların tüm Türkiye'ye tanıtılması

açısından önemine değinen Cumhurbaşkanı Erdoğan, ülkede artık 2019'da dördüncü dönemine girecek ve esasında 1994'e kadar götürülebilen çok daha köklü bir geçmişini olan bir "AK Parti Belediyeciliği" modelinin ortaya çıktığını ifade etti.

Türkiye'de 1984'teki seçimle birlikte belediyelerin büyük ölçüde Anavatan Partisine mensup başkanlarca yönetildiğini anımsatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Bu deneyim milletimizi memnun etmemiş olacak ki 1989'da belediyeler 3 parti arasında dağılmıştır. 1994'e gelindiğin-

de bu defa ülkemizde 4'üncü bir parti belediyelerde söz sahibi olmuştur, o da Refah Partisi'dir. Bir sonraki dönemde, 1999'da ilk sırayı Fazilet Partisi'nin aldığı, onu Anavatan Partisi, DSP, MHP, CHP ve DYP'nin takip ettiği çok daha dağınık bir yerel yönetim tablosu karşımıza çıkmıştır" diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2004'ten itibaren önceki dönemlerle mukayese edilemeyecek derecede yüksek bir destekle, il genel meclislerindeki yüzde 42'lik, büyükşehir belediyelerindeki yüzde 46'lık, il belediyelerindeki yüzde 40'lık oy oranıyla

la AK Parti belediyeçiliğinin sahneye çıktığını kaydetti. Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Her ne kadar 2009’da yüzde 38’e gerilemiş olsa da bu destek 2014 yılında yeniden yüzde 43-45 düzeylerine çıkmıştır” ifadesini kullandı.

“Yüzde 50+1 Oya Ulaşmayı Hedefliyoruz”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ilerleyen süreçte yeni bir seçim ve imtihanın bulunduğuna işaret ederek, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“2019 seçimlerinde sadece cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği değil aynı zamanda belediye başkanlığı seçiminde de yüzde 50+1 oya ulaşmayı hedefliyoruz, bu bir hedeftir. Şayet belediyeçilik hizmet işiyse, ki kesinlikle öyledir, AK Parti belediyelerinin hizmet büyüklüğünü ve kalitesini diğer belediyelerle kıyaslamak mümkün değildir.

Ülkemizde bin 397 belediyeden 884’ünün AK Parti tarafından yönetiliyor olması, bu gerçeğin belediyemiz ve yahut milletimiz tarafından da teyidi

anlamına geliyor. Gerçekten de tıpkı hükümette, tıpkı diğer alanlarda olduğu gibi belediyeçilikte de rakiplerimizle değil biz kendi kendimizle yarışıyoruz. Öyle ki kendimizi rakiplerimize göre ayarlamaya kalksak, yaptıklarımızın yarısına bile ulaşamayız. Aramızda o derece büyük bir fark vardır. Önümüzdeki seçimde çitayı biraz daha yükseltiyoruz, milletimizin gönlünde daha fazla yer edinmek için de buna uygun bir vizyon ortaya koymamız, projeler geliştirmemiz, ekipler oluşturmamız gerekiyor.”

Belediyelerdeki tecrübelerin, hizmetlerin, başarıların üzerine kurdukları hükümetteki ve AK Parti’deki kadroların özünde belediyeçilik tecrübesi olan kişiler bulunduğuna dikkati çeken Cumhurbaşkanı Erdoğan, mektebin de belediyeler olduğuna işaret etti.

“Tabandan Gelen Siyaset Hikayemize Borçlu Olduğumuz Bir Gerçektir”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, belediyeçilikten Türkiye’nin yönetimine, oradan da bölgesel ve küresel bir güç olmaya doğru gi-

den bu yolun, doğru bir yol olduğunun sayısız tecrübeyle görüldüğünü vurgulayarak, şunları kaydetti:

“Milletimizle olan güçlü bağımızı, tepeden inme değil de tabandan gelen siyaset hikayemize borçlu olduğumuz bir gerçektir. Belediyeçilik dönemimizde millete hizmet etmenin sadece yol yapmaktan, su, kanalizasyon, ulaşım sorunlarını çözmekten ibaret olmadığını aynı zamanda gönülleri de yapmaktan geçtiğini yaşayarak gördük. Hacı Bayram Veli’nin dediği gibi, ‘Nagehan bir şara vardım, ol şarı yapılır gördüm. Ben dahi bile yapıldım, taş ve toprak arasında.’ İnsan, taşla toprak arasında kendini inşa eder ama toplumu da inşa eder. Biz bu anlayışla yola çıktığımız için şehirlerle birlikte zihniyetleri de değiştirdik. İstanbul’da veya ülkemizin herhangi bir ilinde, ilçesinde verdiğimiz hizmeti, 15 yıldır Türkiye’nin tamamında hatta dünya çapında yürütüyoruz.”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, konuşması sonrasında “Yerel Yönetimler Proje Yarışması”nda sosyal projeler ve kent ekonomisine katkı kategorilerinde dereceye giren belediyelere ödülleri verdi.

KADİFE ÜLKÜ

Bursa'nın Gündoğdu köyünde 1952 yılında dünyaya gelen Kadife Ülkü'nün bir yaşındayken annesi vefat etmiştir. Erken yaşta evlenen Kadife Hanım iki çocuk annesidir. Geçimini çiftçilik ve pazarcılıkla Bursa'nın Gündoğdu köyünde sürdürmektedir. 2000 yılında Kadife Teyze'nin eşi geçirdiği kalp krizi sonucunda vefat etmiştir. Eşinin acısının üzerinden henüz bir yıl geçmişken 2001 yılında büyük oğlu bir traktör kazasında hayatını kaybediyor. Kadife Hanım yaşadığı sıkıntılar sırasında AK Parti kuruluş aşamasına giriyor ve o günlerde rüyasında Recep Tayyip Erdoğan'ı görüyor ve kendisine: **'Yeni bir parti kurulacak, sen de partimize milletimiz için çok hizmet edeceksin, böylelikle hem biraz da**

olsun acılarını unutmuş olacaksınız' dediğini söylüyor. Bu rüyadan çok etkilenen Kadife Hanım parti kurulduğundan itibaren teşkilatın çeşitli kademelerinde görev almıştır. İki sene mahalle başkanlığı görevini yaptıktan sonra İl Kadın Kolları Yönetimi'nde görev almıştır. Halen İl Kadın Kollarında Yaşlılar Komisyonu Başkanı olarak görevine devam etmektedir. Partimizle ilgili her çalışmada ya da programda aksatmadan, görevli olsun ya da olmasın; gönüllü olarak çalışmalara destek olmaktadır. Bursa'nın tüm teşkilatı tarafından tanınan Kadife Ülkü, onu tanıyan herkes tarafından sevilmektedir. Acılarını ülkeye hizmet ile yatıştıran Kadife Ülkü ablamız teşkilatlarımızın ruhunu yansıtan örneklerdendir.

“AMACIMIZ BU MEMLEKETE HİZMET EDEBİLMEK”

SİVİL TOPLUM VE HALKLA İLİŞKİLERDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN YARDIMCISI HARUN KARACAN, SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI İLE GERÇEKLEŞTİRDİĞİ BULUŞMALARINA HIZ KESMEDEN DEVAM EDİYOR.

Görevi devralmasıyla görüşmelere başlayan Karacan ilk ziyaretini ülkemize bereket taşıyan işçilerimizin sendikası TÜRK-İŞ'e gerçekleştirdi. Üst kuruluşları ziyaret etmenin öneminden de bahseden Karacan, “*STK'larımızın üst kuruluşlarını ziyaret etmemiz çok önemli, hiyerarşiyi bozmak adeta domino taşlarından birini çekmeye benzer*” ifadelerini kullandı.

Karacan'ın göreve geldiği yaklaşık 70 günden bu yana ziyaret ettiği çok sayıda oda ve borsa, sendika ve derneklerden bazıları şunlar; TESK, Kamu-Sen, Memur-Sen, TİSK, TZOB, Hak-İş, TOBB, TUSİAD, MÜSİAD, ASKON, TESKOMB, Türk - Kızılayı, Yeşilay, Türk Hava Kurumu Balkan Rumeli Türkleri Konfederasyonu, İlim Yayma Vakfı, Türkiye Noterler Birliği, Ankara

Ticaret Borsası ve Eskişehir Esnaf ve Sanatkarlar Odalar Birliği.

Her İldeki STK'larla Buluşacağız

Üst kuruluş ziyaretlerini tamamlayan, faaliyet alanlarındaki sıkıntı ve talepleri not alarak çözümlerini gerek bakanlıklar gerekse ilgili mercilere aktaran Karacan'ın ilk STK buluşma toplantısı ise; Şanlıurfa'da gerçekleşti.

Sivil toplum kuruluşlarının hem demok-rasi, hem ekonomi hem de sosyal statüde çok önemli bir role sahip olduğunu belirten Karacan diğer STK buluşmalarına Afyon ve Kütahya ile devam etti. STK ve İş dünyası buluşmaları Eskişehir ve Çorum'da

ise Başbakanımız Sn. Binali Yıldırım beyefendinin katılımları ile gerçekleşti.

Her yanı cennet ülkemizin farklı bölgelerinde İş Dünyası ve Stk buluşmalarına devam eden Karacan, Bu hafta Konya, Aksaray, Kırşehir ve Yozgat programlarına başladı.

Görevinin STK'lar ile hükümetimiz arasında köprü vazifesi görmek olduğunu dile getiren Karacan, “*STK'larımızın tabanlarından gelen sesi hükümet olan, iktidar olan AK Parti'mizin milletvekilleri ve il teşkilatımıza söylemeleri için vesile olduk. Bundan sonra STK'larımızla daha sık bir araya geleceğiz. Kimsenin kimseden üstünlüğü yok, üstünlük takvadır. İster milletvekili, ister belediye başkanı, isterse başka bir yerin başkanı olsun, hiç kimsenin kimseden üstünlüğü yoktur. Bizim amacımız, hepimizin amacı mensubu olduğu kurum ve kuruluşlarla bu memlekete hizmet edebilmek. Mü-him olan görevimiz bu*” şeklinde konuştu.

TÜRKİYE 'KADİM USTALARIMIZA VEFA' DEDİ

GENEL MERKEZ SOSYAL POLİTİKALAR BAŞKANLIĞI, 1 EKİM DÜNYA YAŞLILAR GÜNÜ VESİLESİYLE 81 İLDE 'KADİM USTALARIMIZA VEFA' PROGRAMI DÜZENLEDİ.

29 Eylül ile 2 Ekim tarihlerini kapsayan programda başta Genel Merkez Sosyal Politikalar Başkanlığı Yaşlılar Koordinasyon Merkezi (YKM) olmak üzere, İl ve İlçe Sosyal Politikalar Teşkilatlarımız, kadim büyüklerimizi ev ve iş yerlerinde eş zamanlı olarak ziyaret etti. Özellikle 70 yaş ve üstünde olan, çalışarak katma değer üretmeye devam eden emektar çınarlarımıza yapılan ziyaretler çok anlamlıydı. **'Bir kahvenin kırk yıl hatırı vardır'** diyerek, **'Kadim Ustalarımıza'** kahve ve kahve fincanı hediye edildi. Büyüklerimizin yaşam tecrü-

belerinin gelecek nesillere rehber niteliğinde olduğunun vurgusu yapılan buluşmalarda 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü kutlandı.

Dünü yaşamış ve bugünü yaşayan 'Emektar Çınarlar', AK Parti öncesi eski Türkiye'ye de yaşanan sıkıntı ve sorunlara da değinerek, son 16 yılda Türkiye'de çok şeyin değiştiğini ifade ettiler. Başta AK Parti Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, Büyük Türkiye yolunda hizmet eden herke-

se teşekkürlerini ileten kadim büyüklerimiz, Vefa Ziyaretleri için de memnuniyetlerini ifade ettiler.

Başkan Çalık'tan Şule Yüksel Şenler'e Anlamlı Ziyaret

Sosyal Politikalardan Sorumlu Genel Başkan Yardımcımız Sayın Öznur Çalık, **'kadim ustalarımıza vefa'** programı çerçevesinde Türk Edebiyatı'nın usta emektarlarından Şule Yüksel Şenler Hanımefendi'yi ziyaret etti. Türk Edebiyatı'na birçok değerli eser kazandıran Kadim büyüğümüz Şenler'in anılarını ve tecrübelerini dinleyen Başkan Çalık, kendilerini ağrılayan Şenler'e teşekkürlerini ilettili.

"Büyükler Sosyal Yapı İçin Zenginlik, Sosyal Sermaye İçin Kaynaktır"

Öte yandan yaşlılığın hayatın en özel ve güzel dönemi olduğunu belirten Çalık şunları ifade etti: **'Toplumun hafızası, değerli kadim ustalarımızın yaşam tecrübeleri yolunuzu aydınlatmaktadır. Film yönetmeni Orson Welles 65'li yaşlara ulaşınca gençlere der ki; 'Ben genç olmanın ne olduğunu biliyorum. Fakat sen yaşlılığın ne olduğunu bilemezsin... ' İşte buna binaen 'Halka Hizmet, Hakk'a Hizmettir' anlayışı ve sosyal devlet ilkeleri doğrultusunda hareket eden AK Parti, kurulduğu günden bu güne kadar yaşlıların da farkındadır, yanındadır. Bu sebeple Partimiz, yaşlıların yaşam kalitesini arttıracak, onların toplumsal iyiliğe katkılarını zenginleştirecek özel çalışmalar yapmaktadır. Büyüklerimiz sosyal yapımız için zenginlik, sosyal sermayemiz için vazgeçilmez kaynaktır. Onların tecrübeleri ve bilgelikleri toplumumuz için bir servettir. Güçlü toplumu nesiller arası dayanışma ile oluşturabiliriz. 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü'nü en kalbi duygularıyla kutluyorum. Kıymetli Büyüklerimin ellerinden öpüyorum, sevgi ve saygılarımı sunuyorum.'**

BÖLGEDEKİ İSTİKRARIN TESİSİ ADINA NE GEREKİYORSA YAPACAĞIZ

GENEL BAŞKAN YARDIMCISI HAMZA DAĞ, MUĞLA SEYDİKEMER İLÇE TEŞKİLATI 2. OLAĞAN KONGRESİ'NDE KONUŞTU.

Türkiye'nin, Arakan'da Müslümanların yaşadığı dramı dünyaya duyurmak için uluslararası arenada yoğun çaba sarf ettiğine dikkat çeken Dağ, **"bu kapsamda Cumhurbaşkanımız birçok ülke lideri, bakan ve uluslararası örgütlerin temsilcileriyle görüşmeler gerçekleştirdi. Türk milleti olarak tarihten gelen vefamızı göstereceğiz, Arakan krizi konusunda Türkiye olarak kimse konuşmasa da biz konuşacağız"** dedi.

"Bölgedeki İstikrarın Tesisi Adına Ne Gerekliyse Yapacağız"

Dağ, Irak Federal Mahkemesi'nin anayasaya aykırı olduğunu ilan ettiği İKBY referandumuna ilişkin tavrılarını çok net bir şekilde birçok kez gösterdiklerini, gayrimeşru

referandumdan çıkan sonuçların **"yok hükmünde"** olduğunu ve bölgedeki istikrarın tesisi adına ne gerekiyorsa bir adım bile geri durulmayacağını ifade etti.

Terörle En Etkili Mücadeleyi Yapan Silahlı Araç Silahlı İnsansız Hava Araçları'nın (SİHA) bugüne kadar terörle etkili bir biçimde mücadele ettiğini vurgulayan Dağ, şunları kaydetti:

"Bu araçlarla yapılan müdahaleler sonucu sözde terör örgütü liderleri, 'Bizi tavşan gibi avlıyorlar. Strateji bile ortaya koyamıyoruz. Dışarıya bile çıkamıyoruz. Çıkar çıkmaz tavşan gibi bizi avlıyorlar' gibi açıklamalarda bulundular. CHP Genel Başkanı da 'yahu tamam terörist olabilir ama ellerinde silah mı var' dedi. Bakıyorsunuz bugün bunların sözcülü-

ğünü yapan gazetenin yazarı da PKK'nın ne kadar sempatik olduğunu söylemeye çalışıyor. PKK da insanmış. Savaşın da bir kuralı varmış. Savaş dediğiniz de ne ise savaş iki devlet arasında olur. Biz buna terörle mücadele diyoruz."

"Artık Gözünüzü Açın"

Dağ, CHP'li seçmene hitaben, **"Cumhuriyet Halk Partisi artık Mustafa Kemal Atatürk'ün partisi değildir. CHP şirazeden, yoldan çıkmıştır. 40 yıldır 40 bin insanımızı katleden terör örgütüyle aynı safta durmaya başlamıştır. Buradan CHP genel merkezine sesleniyoruz. CHP kuruluş ilkelerine geri dönsün. Ama bunu yapmıyor daha da şirazeden, yoldan çıkan bir eylem içerisinde yer alıyor. CHP'ye oy veren milliyetçi, muhafazakar, ülkesini seven kardeşlerimize seslenmek istiyorum. Artık gözünüzü açın."**

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA ANLAYIŞINDA YENİ BOYUT 'YEŞİL EKONOMİ'

AK PARTİ ÇEVRE, ŞEHİR VE KÜLTÜR BAŞKANLIĞI VE EKONOMİ İŞLERİ BAŞKANLIĞI TARAFINDAN 11 EYLÜL 2017 TARİHİNDE 'YEŞİL EKONOMİ' KONUSU TOPLANTI GENEL BAŞKAN YARDIMCILARI ÇİĞDEM KARAASLAN VE CEVDET YILMAZ'IN BAŞKANLIĞINDA VE HER İKİ BAŞKANLIĞIN BAŞKAN YARDIMCILARININ DA KATILIMI İLE GERÇEKLEŞTİRİLMİŞTİR

Bugünkü kaynakların korunarak gelecek nesillere aktarılmasını sağlamayı amaçlayan '**Sürdürülebilir Kalkınma**' anlayışının en önemli bileşenlerinden biri de;

Ekonomik büyüme süreciyle doğru orantılı olarak, çevresel kalitenin artırılması, karbon emisyonlarının azaltılarak enerji ve kaynak verimliliğinin geliştirilmesi, çevreyle uyumlu, geri dönüştürülebilir ürünlerin üretimi ve tüketimi, yenilenebilir enerji, gelişmiş atık yönetimi ve sürdürülebilir tarım gibi yatırımları kapsayan ve yeni meslek alanları ile ekonomik faali-

yetlerin ve yatırımların ortaya çıkmasına zemin hazırlayan '**Yeşil Ekonomi**' kavramıdır.

Kalkınmanın sürdürülebilirlik temelinde çevre konularından ayrı düşünülmemeyeceği fikri ile ortak paydada buluşan iki başkanlık, AK Parti Çevre, Şehir ve Kültür Başkanlığını ve Ekonomi İşleri Başkanlığı, hem küresel hem de ulusal düzeyde konuyu çeşitli açılardan ele alarak geliştirilecek politikalar ile gerek ekonomi gerekse çevresel konularda en yüksek faydayı sağlamayı hedeflemiştir.

Sürdürülebilir kalkınmaya ulaşmak için bir araç olan yeşil ekonomi stratejisi çevreye zarar veren sübvansiyonların azaltılarak çevrenin korunmasını amaçlarken mali reformlar ile ekonomik faydanın en yüksek seviyede olmasını hedefleyen toplantıda, ayrıca yeşil istihdamdan, su kaynaklarının etkin kullanımına, kurumsal yeniliklerden, beceri ve farkındalık oluşturmaya kadar geniş bir yelpazede görülmüş '**Yeşil Ekonomi**' başlığı ilerleyen günlerde yapılacak bir dizi çalıştay ve saha incelemeleri ile devam edecektir.

BİNGÖL ULUSAL KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ KONGRESİ

TOBB, Bingöl Valiliği, Bingöl Belediyesi, Bingöl Ticaret ve Sanayi Odası, Bingöl Üniversitesi ile Fırat Kalkınma Ajansı işbirliğiyle düzenlenen Bingöl Sanayi ve Ticaret Odası'nın evsahipliğini üstlendiği Ekonomi İşleri'nden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın himayelerinde gerçekleştirilen ve ilk olması sebebiyle büyük önem taşıyan **'Bingöl Ulusal Kadın Girişimciliği' Kongresi**, Bingöl Üniversitesi'nde gerçekleştirildi.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinin ilk kadın girişimcilik kongresine, Ekonomi İşleri'nden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Aile sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya, Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkçi, AK Parti Kalkınma Bakan Yardımcısı Yusuf Coşkun, TOBB başkanı M.Rifat Hırsarıoğlu, Vali Ali Mantı, Bingöl Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İbrahim Çapak, Bingöl Milletvekili Enver Fehmioğlu, Bingöl Belediye Başkanı Yücel Barakazi, Bingöl Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Mahmut Ayas, Kadın Girişimciler Başkanı Feyza Başak Koç ile diğer protokol üyeleri, çok sayıda iş kadını ve davetliler katıldı.

Bingöl Üniversitesi Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilen kongrenin açılışında konuşan Yılmaz, kadın girişimciliğin önemini vurguladı.

Bazen yeni fikirlerin, gelişmiş, nüfusun yo-

ğun olduğu, kurumsallaşmanın ilerlediği bölgelerden beklendiğine işaret eden Yılmaz, **"fakat yenilik beklenmedik yerlerden gelir. Bizim bu beklenmedik yerlere önem vermemiz gerekir. Hiç ummadığınız bir yerden yeni fikirler duyabilirsiniz. O kurumsal yapılar, aslında biraz da muhafazakâr olurlar. Yeni fikirlere yeni oluşumlara çok da müsaade etmezler. Çokbilmiş olurlar. Yeni bilgilere çok itibar etmezler"** diye konuştu.

Yılmaz, Bingöl'den veya Anadolu'nun dört bir yanından çok güzel çok yeni fikirler gelmesinin mümkün olduğuna inandığını belirterek, dünya için de aynı şeyin geçerli olduğunu aktardı.

"Dünyada uzun süre sadece bir bölgeden yeni inisiyatif geliştirebilir diye yanlış bir izlenim uyandırdı" diyen Yılmaz, şöyle devam etti:

"Oysa dünyanın dört bir yanından yeni, iyi fikirler gelebilir. Yeter ki gözlerimizi, kulaklarımızı açalım. Her şeyden önce zihnimizi önyargılardan kurtaralım, gönümüzü açalım. Bunu yaptığımız zaman yeni fikirler, hiç beklenmedik köşelerden gelecektir. Eski Kalkınma Bakanı olarak şunu söyleyebilirim ki bir toplumun kalkınmışlık düzeyinin göstergesi, aslında organize olabilme kapasitesidir. Milli gelir, ihracat, kişi başına gelir, bunlar sonuçlardır, sebepler değil. Asıl se-

bep, bir hedef koyup o hedef etrafında organize olma kapasitesidir. Bunu başaramayan, gelişmiş toplumlar yürüyen, enerjisini bir yere sevk edemeyen ülkeler maalesef gelişmiş ülke olmuyorlar. Bu açıdan (kongre) Bingöl için güven verici bir organizasyon oldu."

"Kadınların İş Gücüne Katılması Ve Girişimci Olması Çok Önemli"

Yılmaz, kongrenin konusunun kadın girişimciliği olduğuna dikkati çekerek, işin esasının kadınıyla, erkeğiyle insan olduğunu vurguladı.

İnsan odaklı bir kalkınma anlayışının kadınıyla, erkeğiyle bütüncül bir çerçeveye sahip olması gerektiğini aktaran Yılmaz, **"İnsan odaklı kalkınma deyince çok boyutlu bir kalkınmayı anlıyoruz. Sadece rakamların büyümesinden bahsetmiyoruz."** ifadelerini kullandı.

Yılmaz, **"Kadınların sadece aile hayatı ile yetinmeleri de elbette savunulacak bir durum değil. Kadınların iş gücüne katılması ve girişimci olması çok önemlidir. Bunlar da bir birinin alternatifi şeyler değil"** ifadesini kullandı.

Kadınlarla ilgili önemli gördükleri 3 konuya işaret eden Yılmaz, şunları kaydetti:

"Birincisi eğitim. Kadınlarımız, kızlarımız donanımlı, çok iyi bir eğitimle geleceğe hazırlanmalı. Bu girişimciliğin de temelidir. İkincisi, iş gücü piyasalarına ve ekonomiye girişimci olarak kadınlarımızın katılması. Şu an iş gücü piyasalarında oran yüzde 30'a ulaştı. Her yıl neredeyse bir puan daha fazla kadınlar iş gücüne dâhil oluyorlar. Çok hızlı bir gelişim var. Ekonomik büyümemizde de en kritik unsurlardan biri olduğuna inanıyorum. Girişimcilikte maalesef olumsuz bir tablo var. Girişimlerin yüzde 15'i kadınlar ve bu yetersiz. Üçüncü boyut ise siyasi, sosyal ve karar alma süreçlerine katılım. Bu konuda da önemli gelişmeler yaşandığını görüyoruz" dedi.

“BİRLİĞİMİZE, BERABERLİĞİMİZE, KARDEŞLİĞİMİZE KASTEDENLERE ASLA İZİN VERMEYECEĞİZ”

AK Parti Genel Sekreteri ve Ankara Milletvekili Fatih Şahin, Ankara'nın Çamlıdere, Bala, Sincan, Ayaş, Çubuk ve Akyurt ilçelerinde büyük bir coşku ve heyecanla gerçekleştirilen AK Parti 6. Olağan İlçe Kongrelerine katıldı. Kongreyle oluşacak yeni yönetimlere başarılar dileyen Şahin, yapılan kongrelerin ülkeye, Ankara'ya, AK Parti ailesine ve demokrasiye hayırlar getirmesi temennisinde bulundu.

AK Parti'nin bir millet ve Anadolu hareketi olduğunu vurgulayan Genel Sekreter Fatih Şahin, **“Partimiz Türkiye'yi dünya milletler içerisinde hak ettiği yere taşımayı kendisine siyasi misyon edinmiştir”** dedi.

“AK Parti sadece belli bir inanç ve etnik grubunun partisi değil, herkesin partisidir.” ifadesini kullanan Şahin, **“Milletin hamuruyla yoğrulmuş AK Parti bundan sonra da milletin değerlerinin temsilcisi olmaya devam edecektir. Bizim tek bir gayemiz, amacımız var, ülkemizin her bir santimetrekaresinde huzuru, refahı, güvenliği tesis etmek, güçlendirmek ve kalıcı hale getirmek. Ekmeğimizi büyütme ve bunun hakkı paylaşımını sağlamak. Demokrasimizi, hukukumuzu daha da kurumsallaştırmak. Özgürlük alanlarını olabildiğince genişletmek.”** diye konuştu.

AK Parti'nin 16 yılda büyük başarılarla imza attığına işaret eden Şahin, bu başarının gizli kahramanlarının AK Parti teşkilatları olduğunu vurguladı. Kongre konuşmalarında, kadın ve gençlik kollarının çalışmalarının çok önemli olduğuna değinen Şahin, kadın ve gençlerin destek vermediği bir siyasi partinin başarılı olmasının asla mümkün olamayacağını kay-

detti.

Sayın Başbakanımız Binali Yıldırım'ın teşrifleri ile gerçekleşen Mamak 6. Olağan İlçe Kongresine de katılan Genel Sekreter Fatih Şahin, kongrede Divan Başkanı olarak görev aldı.

Şahin, Mamak 6. Olağan İlçe Kongresi'nde yaptığı konuşmada 15 Temmuz'daki hain darbe girişimi sırasında şehit olan Mamak İlçe Yönetim Kurulu Üyesi Şehit Hasan Altın, Ali Alıtkan ve Şener Dursun'a Allah'tan rahmet dilediğini belirterek sözlerini şöyle sürdürdü:

“Teşkilatlarımızdan ebediyete irtihal etmiş dava arkadaşlarımıza yüce Allah'tan rahmet diliyorum. Yine, bu vesileyle bu toprakları bize vatan olarak emanet eden bütün şehitlerimizi şükran ve minnetle yad ediyorum. Gazilerimize acil şifalar diliyorum, kendilerine hayırlı, sağlıklı uzun ömürler diliyorum”

AK Parti teşkilatları olarak bugüne kadar olduğu gibi hiç durmadan, duraklamadan, rehavete kapılmadan muhabbetin ve sevginin dilinden sapmadan yollarına devam edeceklerini belirten Şahin, şu ifadelerle yer verdi:

“Sayın Başbakanım, bugün bu salonda talimatlarınızı almak için sabırsızlıkla bekliyoruz. Birazdan bize göstereceğiniz istikamet doğrultusunda heyecanla, coşkuyla, muhabbetle yürüyeceğiz. Arkanızda işte böyle muhteşem bir teşkilat var. Birbirine sınıksız kenetlenmiş bir aile var. Arkanızda millete sevdalı bir kadro var. Sizi ve Genel Başkanımız, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ı asla mahcup etmeyeceğiz. Asla yal-

nız yürümeyeceksiniz. Büyük Türkiye mücadelesinde siz önden yürüyeceksiniz, biz de geriye bakmadan arkanızdan ilerleyeceğiz.”

Genel Sekreter Fatih Şahin, Ankara dışında Sakarya ili Karasu ilçesinde düzenlenen 6. Olağan İlçe Kongresine de katılarak önemli mesajlar verdi.

Tarihin, medeniyet tasavvurunun, inançlarının omuzlarına yüklediği bir mesuliyetin olduğunu anlatan Şahin, hedeflerinin salt siyasal hedefler, salt seçim kazanmak, şu kadar milletvekili, belediye başkanı çıkarmak olmadığını, daha büyük görevlerinin ve mesuliyetlerinin olduğunu kaydetti.

Güçlerini inançlarından, tarihten, medeniyet tasavvurundan aldıklarını vurgulayan Şahin, şöyle devam etti:

“Hemen yanı başımızda Suriye'de, Irak'ta, Kudüs'te, Filistin'de ve daha uzak coğrafyalarda Myanmar'da çocukların gözyaşlarının toprakları suladığını görüyoruz. Kadınların feryatlarının gökleri inlediğini görüyoruz. Sorumluluğumuz yalnızca yaşadığımız mahalleyle, ilçemizle, ilimizle, ülkemizle sınırlı değil. Bütün mazlum ve mağdur milletlerin sorumluluğunun omuzlarımızda olduğunun farkında, bilincinde ve şuurlunda olmalıyız.”

Kuzey Irak'ta yapılan referandumun gayri-meşru ve kabul edilemez olduğunu belirten Şahin, **“Kuzey Irak'ta birtakım hadiseler yaşanıyor. Hepimiz bunu yakinen takip ediyoruz. Devlet olarak da egemenliğimizi, birliğimizi, beraberliğimizi ilgilendiren bu konuda hükümetimiz gerekli tedbirleri alıyorlar bundan sonra da almaya devam edecekler. Biz bu adımın gerçek sahiplerinin kimler olduğunu sokaklarda dalgalanan bayraklardan biliyoruz. Bu oyunu sahneyenlerin kimin tezgahının kuklaları olduğunu çok iyi biliyoruz. Bu oyunu bozacağımıza, birliğimize, beraberliğimize, kardeşliğimize kastedenlere asla izin vermeyeceğimize, bölgenin istikrarsızlığına katkı sağlamaktan başka hiçbir anlamı olmayan bu hadiseler karşısında kayıtsız kalmayacağımıza burada hep birlikte imza atıyoruz. Bu hadiseler, yaşanan tüm vakalar Türkiye'nin büyümesi, gelişmesi, kalkınması doğrultusundaki sızlar sancılardır”** değerlendirmesinde bulundu.

OYNANAN OYUNLARA BİRLİK VE BERABERLİĞİMİZLE EN GÜZEL CEVABI VERECEĞİZ

Genel Başkan Yardımcısı ve Mali İdari İşler Başkanı Vedat Demiröz, Bitlis'te kongrelerini tamamlayan ilçe başkanlıklarını ziyaret ederek partililerle bir araya geldi. İlçe kongrelerini birlik ve beraberlik içinde tamamladıklarını belirten Demiröz, "Kasım ayında Bitlis kongremizi yapmayı planlıyoruz. İnşallah 2019 seçimlerinde güçlü bir iktidarla Cumhurbaşkanlığı sistemini hayata geçireceğiz. Bunun için hepimiz çok çalışacağız. Kongrelerimizde birlik ve beraberliğimizi net bir şekilde sergiledik. Seçimlerde başarılı olmak istiyorsak gönül birliğimizi muhafaza etmeliyiz. Dava arkadaşlarımıza görevlerinin ağır olduğunu hatırlatmak istiyorum. Gönüllere girmemiz lazım. Herkesi dinleyeceğiz, gönüllerini alacağız, millete hizmet etmeye aşkla şevkle devam edeceğiz" dedi.

"Türkiye'nin Hiç Kimsenin Toprağında Gözü Yok. Ama Kendi Topraklarımızdan da Bir Karış Toprak Vermeyiz"

Gündemdeki konulara da değinen Demiröz şunları kaydetti: "Ateş çemberi bir bölgedeyiz. Çok önemli bir süreç yaşıyoruz. Bazı ülkelerin ekonomik, siyasi ve farklı yönlerde Türkiye'ye karşı haince davranışlarını görüyoruz. Güneyimizdeki olayları takip ediyorsunuz. Biz bir sürü uluslararası antlaşmalar yaptık. 'Ben kalktım referandum yaptım ve devlet kurdum' diye bir şey yok. Türkiye'nin hiç kimsenin toprağında gözü yok. Ama kendi topraklarımızdan da bir karış toprak vermeyiz. Biz burada birlik ve beraberlik içindeyiz. Kanımızı, canımızı vermişiz. Hamdolsun ki Cumhurbaşkanımız dimdik durabilen, dayatmalara karşı 'hayır' diyebilen ve hem kendi ülkesinde hem dünyada mazlumların umudu olan bir lider. Böyle bir Cumhurbaşkanına sahip olduğumuz için Allah'a binlerce kere şükürler ediyoruz. Gel gör ki Türkiye'yi yalnızlığa mahkum etmek istiyorlar. Türkiye'nin dostları, kendi kültürleri, düşüncesi, inancı ile örtüşen ülkeler gözlerini Türkiye'ye dikmiş. Türkiye'nin lideri Recep Tayyip Erdoğan'ın ne söyleyeceğine ve ne emredeceğine, hangi istikameti gösterdiğine bakıyor. Onun için beraber olacağız. Birbirimize kenetle-

neceğiz. Dedikodu etmeyeceğiz. İnançımızı ve ruhumuzu her zaman diri tutacağız. Oynanan oyunlara bu birlik ve beraberlik ile en güzel cevabı vereceğiz"

"Bitlis'e yatırımlarımız devam edecek"

Daha sonra Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu ile birlikte Bitlis Eren Üniversitesi konferans salonunda düzenlenen temel atma ve sertifika dağıtım törenine katılan Demiröz, ülkede kaynakların yatırımlara dönüşmesiyle insanların yaşam kalitelerinin arttığını vurgulayarak, kente yapılan yatırımlardan dolayı Eroğlu'na teşekkür etti. Demiröz, törende yaptığı konuşmada "Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde Bitlis'e 9 milyar liralık yatırım gerçekleştirdik. 5 tesisin temelini attık. Ormanları korumak amacıyla yangın tankerleri dağıttık, meşhur balımızı marka haline getirmek için bal ormanları kurduk. İnşallah yatırımlarımız devam edecek. Bitlisimiz en güzel hizmetlere layık" diye konuştu.

ARAKAN'A UMUT ZULME SET OLUYORUZ

Mayınmar'ın yedi eyaletinden biri olan Arakan'da büyük bir küresel güç mücadelesi yaşanıyor. Stratejik olarak önemli olan ve 2004 yılında doğalgaz rezervleri bulunan bölgede halk, topraklarını terk etmeleri için zorlanmaktadır. 2012 yılından bu yana yapılan sistematik işkenceler neticesinde yaklaşık 100.000 Arakanlı öldürüldü. 1,5 milyon Arakanlı kendi topraklarında eğitim, sağlık, mülkiyet edinme ve seyahat etme gibi vatandaşlık hakları ellerinden alınarak vatansız bırakılmıştır.

Arakan'da, Rohingya Müslümanlarına karşı başlatılan zulüm, işkence ve yavaşlatılmış soykırım son günlerde artarak devam etmektedir. Ağustos ayından bu yana binlerce Müslüman öldürüldü. 400.000 kişi kamplara sığındı. Budist çetelerin sivillerin sığındığı kampları ateşe vermesiyle; kamplarda kalanların bir kısmı yanarak can vermiştir. Dünya yavaşlatılmış soykı-

rım karşısında SESSİZ kalmıştır!

2. Abdülhamit Hicaz Demiryolu inşaatını başlattığında Arakan Müslümanları kendi aralarında para toplayıp Osmanlı'ya göndermeleri sebebiyle Arakan'ın yeri ve önemi tarihimiz açısından farklıdır. Zor zamanlarımızda bizden yardımlarını esirgemeyen Arakan halkının bugün yaşadıklarını görmezden gelemeyiz.

Zulüm biz sesimizi çıkartmadıkça bitmeyecektir, dinmeyecektir. İnsan olmak, insanlığı çıkmaza sokan krizlere, işkencelere, katliamlara, soykırımlara karşı durmakla mümkündür. Dün Bosna'da, Hocalı'da olduğu gibi bugün de Suriye'de, Irak'ta, Arakan'da yaşananlar karşısında tavrımız nettir.

AK Parti Genel Merkez Kadın Kolları olarak 81 il teşkilatımızla, 4,5 milyon üyemiz-

le birlikte uluslararası toplumu Arakan'da yaşanan katliama 'DUR!' demeye davet ediyoruz. Küresel barışın, refahın ve güvenliğin sağlanması dünya halklarının tamamının vatanlarında emin bir şekilde huzurla ve insanca yaşamaları ile mümkündür. Büyük güçler mazlum coğrafyalarda güvenliğin sağlanmasına destek olmadıkça kendi topraklarında güven ve huzuru inşa edemeyecektir.

AK Parti Kadın Kolları Teşkilatı olarak tüm halkımızı Arakan'a yardım etmeye davet ediyoruz. Arakanlı kardeşlerimiz için KARDEŞLİK yazıp 1866'ya mesaj göndermelerini talep ediyoruz. Toplanan bağışlar T.C. Başbakanlık AFAD aracılığı ile ihtiyaç sahiplerine ulaştırılacaktır. Bu vesileyle hep beraber Arakan halkına uzanan ses, nefes ve yardım eli olmayı umut ediyoruz.

AK PARTİ

ARAKANLI MÜSLÜMAN KARDEŞİNE

**Ses Ol! Nefes Ol!
Uzanan Yardım Eli Ol!**

KARDEŞLİK YAZIP,

1866 'YA MESAJ GÖNDER.

10 TL 'LIK BAĞIŞTA BULUN.

Tüm GSM operatörlerinden, cep telefonlarınızın SMS bölümüne KARDEŞLİK yazıp, 1866'ya kısa mesaj göndererek Arakanlı Müslümanlar için 10 TL'lik destekte bulunabilirsiniz. Mesaj gönderim ücreti alınmamaktadır. 1 SMS Bedeli 10 TL'dir. Yardımlar AFAD aracılığı ile ulaştırılmaktadır.

   /akkadingm akparti.org.tr/kadinkollari

AK PARTİ
Kadın Kolları
Genel Merkez